

**СТРАТЕГИЯ ЗА ВОМР
НА МЕСТНА ИНИЦИАТИВНА РИБАРСКА ГРУПА
БОЛЯРОВО – ЕЛХОВО - ТОПОЛОВГРАД**

I. Описание на рибарската територия (*рибарска територия и население, обхванати от стратегията и партньорството*):

1.1 Данни за общини и населени места от рибарската територия (*списък на общините, списък на населените места, демографски, социални и екологични показатели*).

Географското покритие на МИРГ "Болярово-Елхово-Тополовград" обхваща цялата територия на общините Болярово, Елхово и Тополовград. Разположена е в Югоизточната, периферна част на страната. В административно отношение Общините Болярово и Елхово са част от Област Ямбол и попадат в Югоизточен регион за планиране от ниво 2, а Община Тополовград е част от Област Хасково – Южен Централен регион за планиране от ниво 2.

Територията на МИРГ "Болярово-Елхово-Тополовград" обхваща целите територии на трите общини. В Община Болярово населените места са 20 (1 град и 19 села), в Община Елхово - 22 (1 град и 21 села), а в Община Тополовград – 21 (1 град и 20 села) или общо 63 населени места.

Население на територията по населени места, 2023 г. източник НСИ

Община Болярово	2986	Елхово	12795	Община Тополовград	8675
гр. Болярово	990	с. Борисово	55	с. Българска поляна	136
с. Воден	250	с. Бояново	474	с. Владимирово	12
с. Вълчи извор	19	с. Вълча поляна	39	с. Доброселец	79
с. Голямо Крушево	140	с. Голям Дервент	62	с. Каменна река	33
с. Горска поляна	47	с. Гранитово	503	с. Капитан Петко войвода	76
с. Денница	38	с. Добрич	79	с. Княжево	245
с. Дъбово	16	гр. Елхово	8597	с. Мрамор	304
с. Златиница	18	с. Жребино	106	с. Орешник	406
с. Иглика	12	с. Изгрев	466	с. Орлов дол	364
с. Камен връх	23	с. Кирилово	284	с. Планиново	9
с. Крайново	23	с. Лалково	68	с. Присадец	4
с. Малко Шарково	198	с. Лесово	491	с. Радовец	505
с. Мамарчево	318	с. Малко Кирилово	3	с. Сакарци	8
с. Оман	50	с. Маломирово	305	с. Светлина	75
с. Попово	220	с. Малък манастир	330	с. Синапово	385
с. Ружица	81	с. Мелница	227	с. Срем	357
с. Ситово	64	с. Пчела	317	гр. Тополовград	4402
с. Стефан Караджово	399	с. Раздел	151	с. Устрем	721
с. Странджа	18	с. Славейково	23	с. Филипово	13
с. Шарково	62	с. Стройно	21	с. Хлябово	515
		с. Трънково	125	с. Чукарово	26
		с. Чернозем	69		

Развитието на населението на територията на МИРГ “Болярово-Елхово-Тополовград” в демографски аспект е повлияно от икономическата и социална ситуация. Демографската структура на населението е подчинена на установилите се през последните години общи тенденции за страната – намаляване на броя на населението, застаряване, ниска раждаемост, намаляване броя на сключените бракове, отрицателен естествен прираст и засилени миграционни процеси, и се характеризира като неблагоприятна в следствие на цялостното негативно демографското развитие в страната.

Тенденциите в демографското развитие на територията се определят чрез следните основни демографски показатели - брой, гъстота и динамика на населението, естествено и механично движение, както и различните структури на населението (полово-възрастова, образователна, етническа и религиозна). Темпът на протичащите демографските процеси на териториално ниво е основно негативен - депопулация, застаряване, стеснена репродуктивна нагласа и поведение, нестабилна социална сигурност на населението и други.

Тенденцията на намаляване на населението е ясно изразена през анализирания 5-годишен период 2019-2023 г., както за цялата територия на МИРГ, така и за трите общини поотделно. За 5 години населението на територията е намаляло с 9,5% - или с 2 698 души, от 27 054 души през 2019 на 24 456 души през 2023 г. При градското население намалението е с 6,9%, докато населението в селата намалява с 13% за 5 години. През целия разглеждан 5-годишен период естественият прираст на населението е отрицателен.

През две години от изследвания 5-годишен период механичният прираст на територията на МИРГ е положителен – 2020 г. с прираст от 118 д. и 2023 г. с прираст от 232 д. Дори и положителният механичен прираст през 2 от годините на наблюдавания период не може да компенсира негативната демографска характеристика на територията на МИРГ. Върху механичният прираст на населението може да бъде повлияно чрез създаване на условия за по-пълна заетост и по-високи доходи. За това ще спомогнат както мерките за стимулиране на икономическата активност, така и повишаването на качеството на обитаване – жилищни условия, транспорт, търговско обслужване, екологична среда, култура, отдиш, спорт и др. Демографската ситуация следва да определя и главния акцент на демографската и социална политика на територията МИРГ. Тя трябва да се насочи към създаване на качествена среда на обитаване и заетост, към благоприятен имидж, стимулиращи положителен механичен прираст. Едва тогава може да се разчита на стабилизиране на демографските структури и възпроизводствените показатели. Наложителни са мероприятията за задържане на младото население, респективно за завръщане на територията след завършване на средно и висше образование.

Важен демографски показател за социално-икономическото развитие е възрастовата структура на населението – анализът на данните за 5-годишния период ясно очертава тенденция на застаряване на населението и намаляване на населението в трудоспособна възраст. Към 31.12.2023 г. населението в подтрудоспособна възраст е 13q3% от общото население на територията на МИРГ “Болярово-Елхово-Тополовград”, възрастните хора в надтрудоспособна възраст са 33,4% а тези в трудоспособна възраст – на 15 и повече години – са 53,3%. Протичащите негативни демографски процеси, изразяващи се в проявлението на силно неблагоприятни стойности на редица ключови показатели, са причина за регресивната полово-възрастова пирамида на населението. Характерна нейна особеност е малкият дял на населението във възрастовите групи от 0 до 15 години включително, за сметка на съществено по-високия дял на жителите в надтрудоспособна възраст.

При последното преброяване на населението през 2021 година от лицата на територията на МИРГ, отговорили доброволно на въпрос за етническа принадлежност, като българи са се самоопределили 84,2% от общия брой на населението. Ромската етническа група съставлява 8,2%. Делът на турската етническа група е незначителен (0,3%).

Делът на населението от ромски произход на територията на повечето села нараства. Във връзка с особеностите в бита и културата на представителите на ромската етническа група и тяхната ниска здравна култура, се наблюдава характерната висока раждаемост, особено в ранна възраст, повишаване риска от спонтанен аборт, мъртвородено дете или смърт в детска възраст. Друг сериозен проблем по отношение възможността за професионална реализация на ромското население се явява ниската степен на образованост (в някои случаи и пълна неграмотност) на голяма част от представителите на разглежданата етническа група.

От представените данни прави впечатление, че значителна намалява делът на населението с основно (40,5% пункта намаление през 2021 спрямо 2011 г.) и начално и по-ниско образование (50,4% пункта намаление през 2021 спрямо 2011 г.) на територията на МИРГ в периода между последните две преброявания на населението 2011-2021 г. през 2021 г. най-голям дял от жителите на територията на МИРГ “Болярово-Елхово-Тополовград” има населението със средно образование (11 753 души, 49,0%), следвано хората с от основно образование (6 168 души, 25,7%). Делът на населението с висше образование и почти равен на този на населението с начално и по-ниско образование на територията на МИРГ.

- Населението на територията на МИРГ се характеризира със силно влошена възрастова структура;
- Налице е критична демографска ситуация и задълбочаващ се процес на депопулация на територията, по-изразена в селата. Наблюдава се тенденция на пълно обезлюдяване на някои от селищата през следващото десетилетие;
- Необходими са целенасочени мерки за въздействие, които да отчитат специфичните потребности на различните възрастови и етнически групи от населението;
- Застаряващото население на територията изисква планиране и развитие на разширени и нови услуги – социални, здравни и други;
- Намаляването на работната сила и очертаващия се недостиг на работна ръка, особено в селата и за селското стопанство, изисква мерки за интензификация на производствата, ново оборудване и технологии, които да са обвързани с по-малко работна сила и да осигуряват по-привлекателни условия за работа.

По данни на Националния статистически институт от последното преброяване на населението и жилищния фонд, проведено у нас през 2021 г. коефициентът на икономическа активност в Община Болярово е 40,1%, в Община Елхово – 48,2%, а в Община Тополовград – 39,6%. И трите общини имат по-нисък коефициент на икономическа активност спрямо този за съответната област, като единствено Община Елхово се доближава до средното за Област Ямбол.

Важен фактор за качеството на живот на територията представлява годишната средна брутна работна заплата на наетите лица по трудови и служебни правоотношения.

Данните сочат, че в секторите Образование и Селско, горско и рибно стопанство годишната средна брутна заплата се доближава до тази на национално ниво – съответно 90% от и 98% от средното за Р. България.

Причините за ниските коефициенти на икономическа активност и заетост на територията на МИРГ освен демографската криза са слабата инвестиционна активност, липсата на работни места и най-вече несъответствието между професионалната квалификация на свободната работна сила и пазара на труда. Бързо нарастват нуждите от квалифицирана работна ръка, свързани с въвеждането и използването на нови производствени, информационни и комуникационни технологии. В същото време младите квалифицирани кадри предпочитат да напуснат родните места и да работят в големи градове у нас или в чужбина. Пазарът на труда изпитва остър недостиг на квалифицирани кадри, а безработицата сред лицата без образование и квалификация остава висока.

Неблагоприятните демографски тенденции и някои структурни проблеми остават основни пречки пред нормалното функциониране на пазара на труда. Населението продължава да намалява и застарява. Делът на дълготрайно безработните остава сравнително висок. В същото време нараства недостигът на квалифициран труд, което отправя допълнително предизвикателство пред активните мерки на пазара на труда.

Очертаващите се проблеми в здравеопазването са:

- Населението на територията на МИРГ “Болярово-Елхово-Тополовград” в отдалечените населени места среща трудности при получаване на медицинска помощ, като това се явява сериозен проблем особено за хората в напреднала възраст, които имат специфични потребности, свързани с по-честа необходимост от здравни услуги.
- Небалансирано е разпределение на здравните услуги на територията, особено по отношение на по-отдалечените села, което оказва негативно влияние както по отношение на навременния достъп на жителите до болнична и извънболнична медицинска помощ, така и върху качеството и удовлетвореността на населението от предоставяните здравни услуги.
- Проблем на здравното обслужване и медицинските практики е амортизираната материална база и технически остаряла апаратура.
- Налице е необходимост от стимулиране и подпомагане на наличните медицински кадри за повишаване на квалификацията и запазването им на територията на трите общини и осигуряване на подкрепа за подобряване и модернизиране на оборудването.
- Следва да се обърне внимание на две основни уязвими групи – възрастните хора от територията, особено тези живеещи в малки и отдалечени населени места, и на представителите на ромската етническа група. Нарастващият дял на тези две групи, се свързва с необходимостта от предприемане на конкретни мерки в сферата на здравеопазването и осигуряване на възможност за качествено здравеопазване.

Социалната политика, провеждана на територията на МИРГ “Болярово-Елхово-Тополовград” е отражение на общоприетите приоритетни направления на национално ниво, целящи превенция на риска от социална изолация.

- Създаване на условия за комплексно и качествено обгрижване и рехабилитация на деца и възрастни с увреждания в условия, близки до семейната среда;
- Успешно интегриране на хората с увреждания в общността;
- Обществена и институционална подкрепа на хората в неравностойно положение;
- Намаляване на рисковете, водещи до институционализиране;

- Създаване на условия за алтернативни грижи за възрастните жители на територията на МИРГ;
- Повишаване на броя и капацитета на специалистите, работещи в социалната сфера;
- Небалансирано и неравномерно географско разположение на социалните услуги на територията, което води до затруднен достъп до социални грижи за хората от по-отдалечените от общинските центрове и по-малки населени места;
- Предвид демографската ситуация на територията на МИРГ “Болярово-Елхово-Тополовград” се засилва потребността от допълнителни, разширени и / или нови услуги в социалната сфера – както за възрастните хора, така и за представителите на ромската общност.

Територията на МИРГ “Болярово-Елхово-Тополовград” се намира в сравнително чист атмосферен район. Типичните замърсители са прах, серен диоксид и други, но те са под допустимите норми.

Основните източници на замърсяване на повърхностните води са отпадните битови води и водите от животновъдството. С изключение на общинските центрове от територията на МИРГ, където има изградена канализация, всички останали населени места са без канализация. Отпадъчните води от населените места се заустват в септични ями или директно в близките дерета, р. Тунджа и притоците ѝ. Съществуващите промишлени предприятия и животновъдни ферми в повечето случаи нямат локални пречиствателни съоръжения за отпадъчни води, а там, където такива са изградени, степента на пречистване е недостатъчна.

5.1.4. Биоразнообразие и защитени територии

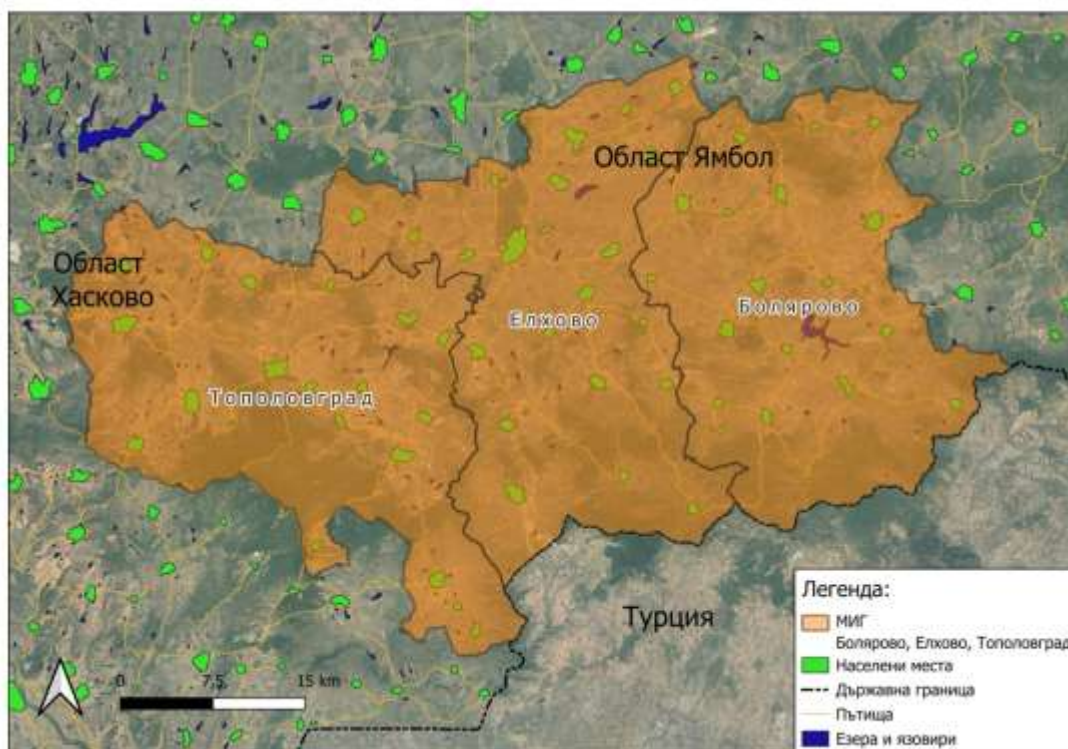
Богатото флористично и фаунистично разнообразие на територията на МИРГ “Болярово-Елхово-Тополовград” е обусловено от физико-географското положение на територията, принадлежността ѝ към Сакаро-Странджанските планински земи и водосбора на Тунджа.

1.2 Карта и граници на рибарската територия. Обосновка за формирането на МИРГ на конкретната територия с необходимите доказателства Текстово поле [до 20 000 символа

Територията на МИРГ Болярово-Елхово-Тополовград заема най-южната част на Ямболска област и най-североизточната част на Хасковска област и включва земите от средното течение на р. Тунджа.

На север административната граница я отделя от територията на община Тунджа, на северозапад граничи с Общините Раднево и Гълъбово, на изток с община Средец, а на югозапад с Общините Харманли и Свиленград. Част от територията на МИРГ (границата между Общините Елхово и Тополовград) е разположена по поречието на р. Тунджа. Южната граница на територията на МИРГ "Болярово-Елхово-Тополовград" съвпада с държавната граница на страната с Р. Турция.

Фигура 1 Карта на територията на МИГ – Елхово – Болярово

Източник: ГИС карта на Регионлан ЕООД

Общата площ на територията на МИРГ "Болярово-Елхово-Тополовград" е 2 078,59 кв. км.

Обосновка за формирането на МИРГ на конкретната територия с необходимите доказателства

- Рибарската територия на МИРГ Болярово – Елхово – Тополовград попада в югоизточна България, като и трите съставни общини граничат с Република Турция, и представлява външна граница на Европейския съюз.
- Територията на МИРГ Болярово-Елхово-Тополовград включва Източна Странджа и Сакар. Голяма част от реките и техните притоци, които текат на територията на МИРГ-а, са част от водосборния басейн на третата по големина река в България – Тунджа, и заедно с изградените над 250 изкуствени водоеми (язовири) предоставя възможности за рибарство и аквакултури.
- Територията на МИРГ е функционално еднородна, с близък потенциал за развитие и близки по същността си проблем, свързана е както от географска, така и от икономическа и социална гледна точка, с добра транспортна свързаност и изградени социално-икономически връзки.
- Местната териториална идентичност и на трите съставни общини на рибарската територия има общи характеристики, обусловени както от етнографски, така и от исторически и географски фактори - „Странджа – Сакар“.
- рибарската територия е с достатъчна критична маса (съотношението между размера на територията, населението и местните ресурси позволява да се постигнат устойчиви резултати в развитието на района) – наличие на достатъчно ниво на местен “капитал”/ресурси (човешки, финансови, организационни, икономически), осигуряващ/и потенциал за развитие на рибарската територия

- **Рибарската територия се определя като такава на основата на съществуваща вътрешнотериториална общност на заети с производство на аквакултури**
- В рибарската територия работят значителен брой хора в сектор рибарството и/или аквакултури
 - сектор “Рибарството и аквакултури” е от значение за развитието на рибарската територия и местното население на основата на взаимодействието му и потенциала за взаимодействие с други сектори в рибарската територия,
 - развитието на рибарската територия е в съответствие с възможностите за устойчиво развитие на територията
- Рибарската територия на МИРГ Болярово – Елхово – Тополовград отговаря на минималните изисквания за такава в ПМДР:
 1. Степен на зависимост на местните жители от състоянието на секторите на рибарство и аквакултури, измерена чрез:
 - 1.1. б) брой на заетите в сектора на аквакултурите: 25 FTE
 2. Площта на територията е 2 078,59 км² (над 400 км²), с което се осигурява подходящ финансов, административен и технически капацитет, който да обезпечи подходът “отдолу-нагоре”;
 3. Населението на рибарската територия е 24 456 души (НСИ, 2023 г), което предлага достатъчна критична маса от гл.т. на човешките и икономически ресурси.

1.3 Описание на наличните традиции в рибарството и доказателства за традиционния поминък, свързан с рибарството през последните 20 години *(Подробно се описват традиционните дейности и заетостта на населението на територията в областта на рибарството. Предоставят се официални икономически и исторически факти и данни.)*

Територията на МИРГ Болярово-Елхово-Тополовград попада в частта на Република България, която към днешна дата служи за външна граница на Европейския съюз, а до 1989 г. е била граница по т.нар. „Желязна завеса“. Поради това историческо развитие почти всяка сфера на живота на територията бива повлияна до една или друга степен от последствията от това историческо разделение.

Регионът има доказани връзки с продуктите на риболова и аквакултурите.

Голяма част от реките и техните притоци, които текат на територията на МИРГ-а, са част от водосборния басейн на третата по големина река в България – Тунджа.

На територията на МИРГ-а има отдавна засвидетелствани традиции в консумацията на продукти на риболов, включително риби, раци и миди, с които населението се е сдобивало от местните водни басейни.

Специализираната научна литература (Сакар, Етнографски проучвания на България, 2002 г.) прави препратки към редовната консумация на риба с акцент върху задължителното ѝ присъствие няколко пъти в годината като например на празника Никулден (6-и декември), известен в някои селища на Община Тополовград с името Никулка, когато се е почитал Св. Николай, закрилник на моряците, но и на рибарите. За празника научната литература показва, че традиционно се раздават просфорясаната пита и рибен тавалък. Рибният тавалък е местна рецепта за приготвяне на риба с булгур и ориз. Друго свидетелство за традицията във връзката между местното население и рибарството е отново местна традиция, съобразно която на празника „Свето четирсе“, отбелязван

на 9 март, се ходи за улов на раци, като научната литература ни казва, че се е смятало за добър знак, ако бъдат уловени 140 рака. Големият брой, който се е ловил специално за този празник, дава индикации, че в други дни също риболовът, а оттам и консумацията и присъствието на речни раци, макар и не в същите количества, са били част от бита на местното население.

Други празници, на които присъствието на риба на празничната трапеза е било задължително са били Благовец (Благовещение, 25-и март) и Връбница (Цветница, подвижен празник спрямо Великден). И двата празника попадат в периода на Великденския пост, но единствената празнична храна, която се позволява да се консумира, е риба, което говори за ценното ѝ и важно място в живота на местното население в най-строгия пост на годината.

Вклинеността на рибата се доказва и от фолклорната традиция на територията, която е съхранила и предала приказки, една от които е „Дядо, риба и лисица“.

Ролята на риболова е била важна и за територията на Община Елхово, през която преминава най-голямата река в региона – р. Тунджа. През годините в реката се е развъждала много риба включително сом, шаран, щука, костур, уклея, крптуяка, змиорка, кефал, лин, платика, балканска мряна и др. За риболов са използвали кошове, мрежи (наричани сюртмета, серкмета), сакове, калдъръми, слепи кошове, винтери и грепове, както и с дълго въже с наредени по него въдици. Риба се е ловила не само за лични нужди, но и за продажба (Елхово, под редакцията на проф. Петър Петров, 1988 г.).

Летописна литература за други села от територията (с. Попово, с. Стефан Караджово, общ. Болярово и др.), в които риболовът е бил част от бита на хората. Преди по-модерните времена, хората са ловели риба с върбови кошчета и кошове. Литературата цитира усърдието и на жени в риболова, което показва и ролята на жената в обществото и силната роля между улова на риба и местния бит.

Друга литература (Стефан Караджово – история, етнография, личности, 2004 г. и Горска поляна – село на вододела, трето издание, 2013 г.) описва традиционния поминък, който също включва риболова, като популярни са били видовете карабалък, мряна, змиорки, кротушки, шаран и костур. Цитирани са имена и на известни рибари, което говори, че поминъкът е бил повече от странична или допълваща дейност.

Теренни проучвания, посветени на хранителните навици на територията, показват стара традиция в консумиране и на двучерупчести (миди) в река Калница, с. Пчела, общ. Елхово. Местните хора са смятали мидите дори за лековити. Характерно е било мидите да се приготвят с булгур. Били са любима храна на малки и големи.

Статистически данни

	Брой язовири в територията
Община Болярово	94
Община Елхово	98
Община Тополовград	146
Всичко	348

	Брой рибовъдни стопанства по данни на
--	--

	БАБХ
Община Болярово	4
Община Елхово	16
Община Тополовград	2
Всичко	22

	Брой стопански обект на дребно, които предлагат риба и рибни продукти
Община Болярово	27
Община Елхово	84
Община Тополовград	17
Всичко	128

1.4 Описание на наличните дейности в сектори от устойчивата синя икономика¹ на територията на МИРГ *(Подробно се описват дейностите, секторите, в които попадат и локацията им на ниво общини)*

Секторът рибарство и аквакултури е от важно социално – икономическо значение за района и е с потенциал за бъдещо устойчиво развитие.

Секторът Рибарство и аквакултури не е с определяща тежест за икономиката на територията на общините Болярово, Елхово и Тополовград, но е с дълбоки традиции, поради благоприятните климатични и хидрологични условия – естествени води – голяма част от реките и техните притоци, които текат на територията на МИРГ-а, са част от водосборния басейн на третата по големина река в България – Тунджа и множество язовири.

На територията на МИРГ Болярово – Елхово – Тополовград е имало над 20 работещи рибовъдни стопанства, които са осигурявали заетост и препитание на много от местните жители. Поради различни причини - реформи в собствеността на язовирите, икономически и социални фактори, негативното влияние на климатичните промени – засушавания, наводнения, намаляване на нивото на водата във естествените водоеми, голяма част от рибовъдните стопанства са с прекратена дейност.

По данни на ИАРА към м. ноември 2024 г. на територията на общините Болярово, Елхово и Тополовград има 17 регистрирани рибни стопанства, от които 8 са активни.

Аквакултури на територията на МИРГ БЕТ

№	Номер на УРОР	Изходящ номер и дата на издаване	Титуляр - име	Наименование	Местонахождение	Статус	Дата на прекратяване
---	---------------	----------------------------------	---------------	--------------	-----------------	--------	----------------------

1	27 4 00062	1513/ 17.09.20 21г.	"Язовири" ЕООД	Садкова инсталация - язовир "Малко Шарково"	Акватория от язовир "Малко Шарково" в землищата на селата Малко Шарково, Воден и Горска поляна, ЕКАТТЕ 46704, общ. Болярово, обл. Ямбол	Активно	
2	27 4 00059	1380/ 30.04.20 19г.	"ФИШ ТРЕЙД 77" ЕООД	РС "Борева кория"	язовир с № 000161 в местността "Борева кория" по КВС на с. Попово, общ. Болярово, обл. Ямбол, ЕКАТТЕ 57652	Активно	
3	27 4 00035	870/ 16.12.20 13г.	ЕТ "ПЕТКО ФОТЕВ - 83"	РС "Странджа"	язовир в местността "Аланлъка" в землището на село Странджа, община Болярово, област Ямбол, ЕКАТТЕ 69674	Прекрат ено	31.03.2 020г.
4	27 4 00066	1597/ 28.02.20 24г.	РС ПРО СЕРВИЗ 2020 ЕООД	РС Кирилово	язовир Кирилово, представляващ поземлен имот с идентификатор 36909.63.1 по КККР на с. Кирилово, общ. Елхово, обл. Ямбол	Активно	
5	27 4 00048	1106/ 13.06.20 16г.	ЕТ "КОМАНД ИРА - ДОБРИ ГЕОРГИЕ В"	РС "Ставуст"	язовир "М.Манастир", поземлен имот №000288 с площ 70.333 дка, местност	Активно	

					"Ставуст" в земището на с. М.Манастир, община Елхово, област Ямбол, ЕКАТТЕ 46904		
6	27 4 00046	1055/ 11.12.20 15г.	"МЕЛЕК 52" ЕООД	РС "Раздел"	язовир "Раздел", представляващ земен имот с № 000216 в земището на с.Раздел, община Елхово, област Ямбол, ЕКАТТЕ 61738	Прекрат ено	09.07.2 024г.
7	27 4 00053	1268/ 10.04.20 18г.	"Сигнал" ЕООД	РС "Черния мост"	язовир "Стройно", поземен имот №000012 с площ 134.487 дка, местност "Черния мост" в земището на с. Стройно, община Елхово, област Ямбол, ЕКАТТЕ 69883	Активно	
8	27 4 00023	723/ 18.03.20 13г.	ЕТ "КЛАВДИ Я КАРАКУ ШЕВА 2012"	РС "Пчела"	язовир "Пчела", представляващ имот № 000320 в земището на с. Пчела, местност "Хумата", общ. Елхово, обл. Ямбол, ЕКАТТЕ 58801	Прекрат ено	25.09.2 020г.
9	27 4 00018	676/ 21.01.20 13г.	"МАРТИ 2203" ЕООД	РС "Трънково"	язовир "Трънково" - поземен имот с идентификатор 73328.35.22, с номер по предходен план	Прекрат ено	20.05.2 019г.

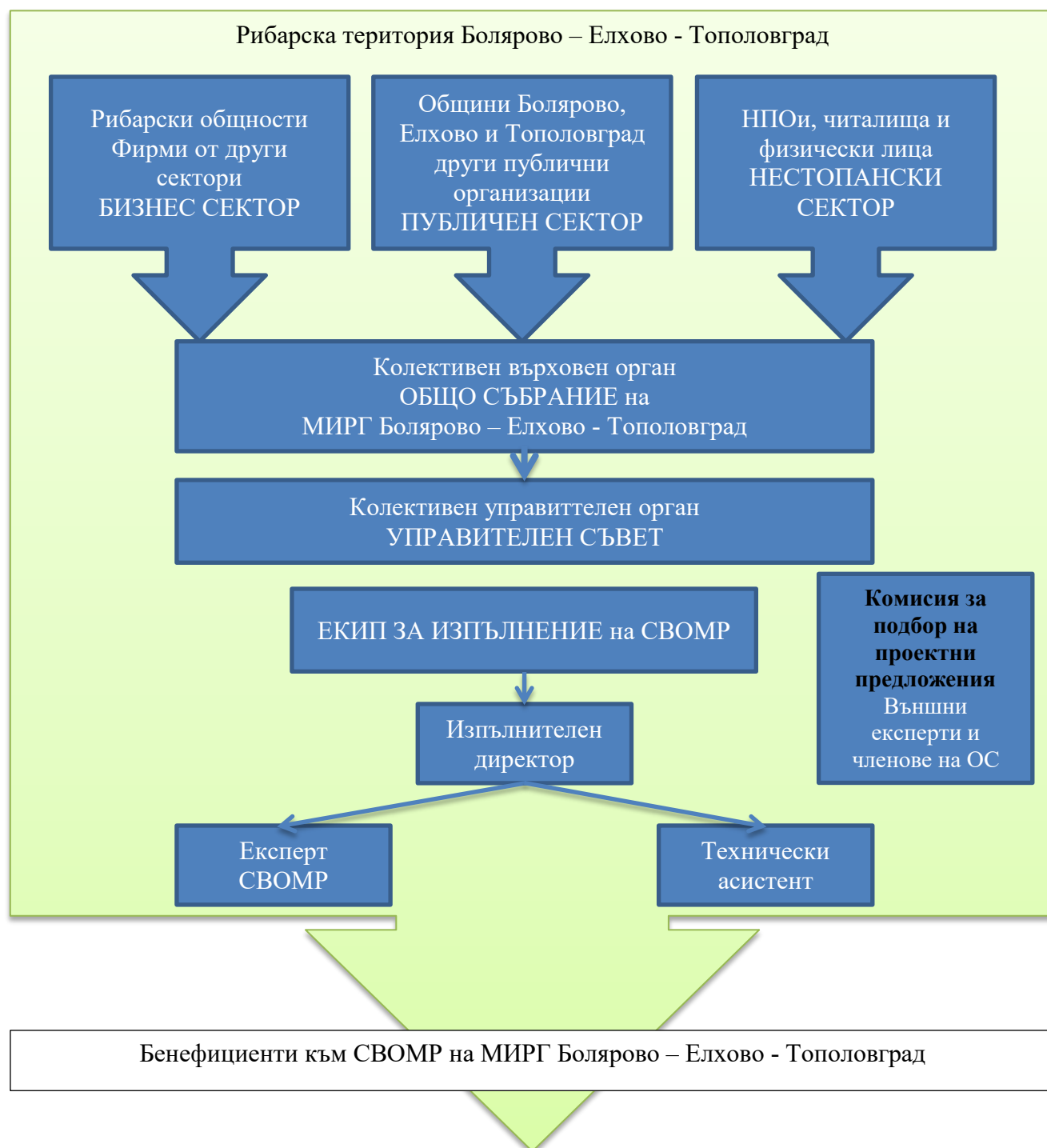
1	27 4	610/	"Профитер	РС	0.562 в землището на с. Трънково, общ. Елхово, обл. Ямбол		
0	00008	19.06.20 12г.	а" ООД	"Профитера"	имот № 27382.62.106 и № 27382.62.107 в имот № 038017 в землището на гр. Елхово, обл. Ямбол, ЕКАТТЕ 21542	Прекрат ено	24.02.2 020г.
1	27 4	453/	" АГРО	Садково	язовир в	Прекрат	23.10.2
1	00006	03.08.20 09г.	ВИК " ЕООД	Стопанство "Бояново"	местност "Пладнището" в землището на с.Бояново , имот 000066, общ.Елхово, област Ямбол,ЕКАТТЕ 06001	ено	013г.
1	25 4	1292/	"ЕКОЛЕС	РС "Куруджа	поземлен имот №	Активно	
2	00057	12.07.20 18г.	1" ЕООД	дере"	00214 в землището на село Синапово, местност Куруджа дере, общ. Тополовград, ЕКАТТЕ 66487		
1	25 4	1030/	"Атанасови	РС "Папура"	язовир, м.	Прекрат	06.08.2
3	00038	16.09.20 15г.	Мастейра Груп" ЕООД		"Папура" с площ 28.08 дка, представляващ имот №000314, ЕКАТТЕ 77325, с. Хлябово, Община Тополовград , обл. Хасково	ено	024г.

1 4	25 4 00028	818/ 05.09.20 13г.	"НИКИ ФИШ" ЕООД	РС "Топузови ливади"	язовир "Топузови ливади", в имот № 000092 в землището на с. Орлов дол с ЕКАТТЕ 53895, и имот № 000558 в землището на с. Светлина с ЕКАТТЕ 65588, община Тополовград, обл. Хасково	Активно	
1 5	25 4 00017	646/ 28.11.20 12г.	"ДЕАР ФИШ - 2012" ЕООД	РС "Ясена"	язовир "Ясена" в имот №000053 в землището на с. Орешник, община Тополовград, обл. Хасково, ЕКАТТЕ 53802	Прекрат ено	23.03.2 023г.
1 6	25 4 00013	569/ 07.09.20 11г.	ЕТ "Димитър Керемидчи ев"	РС "Княжево"	язовир "Княжево", в имот №000211, в землището на с. Синапово и в имот №001016, в землището на с. К.П.Войвода, община Тополовград, обл. Хасково, ЕКАТТЕ 66478, 24013	Активно	
1 7	25 4 00009	475/ 05.11.20 09г.	ХристоПет ковХристо в	РС "Топузови ливади"	язовир "Топузови ливади", в имот №000092 в землището на с. Орлов дол, в имот №000558 в землището на с. Светлина, община	Прекрат ено	19.01.2 012г.

Тополовград,
обл. Хасково,
ЕКАТТЕ 53895,
65588

1.5 Организационна структура (схема) и механизъм на вземане на решения на МИРГ. Предприети действия за привличане на съответните партньори във връзка с подготовката на стратегията и ролята на тези партньори в изпълнението, мониторинга и оценката на стратегията. Описание на процеса на участие на местните общности в разработването на стратегията. Капацитет на местната инициативна рибарска група да изпълни стратегията за ВОМР.

Организационна структура на МИРГ Болярово – Елхово - Тополовград

Механизъм за вземане на решения

МИРГ БОЛЯРОВО-ЕЛХОВО-ТОПОЛОВГРАД е юридическо лице с нестопанска цел за осъществяване на дейност в ОБЩЕСТВЕНА ПОЛЗА по смисъла на Закона за юридическите лица с нестопанска цел (ЗЮЛНЦ) и подлежащо на регистрация по реда на същия закон. Сдружението е независима и доброволна организация на представителна местната власт, стопанския и неправителствен сектор от територията на общините Болярово, Елхово и Тополовград, създадена като публично-частно партньорство.

Функционирането и управлението на МИРГ БОЛЯРОВО-ЕЛХОВО-ТОПОЛОВГРАД и механизма на вземане на решения са в съответствие с **Устава на Сдружението, съгласно компетенциите на органите на управление на МИРГ – управителни - Общо събрание, Управителен съвет, Председател на УС и Изпълнителният директор.**

ОБЩО СЪБРАНИЕ

Общото събрание на сдружението се състои от 13 членове - юридически лица и дееспособни физически лица, които желаят да допринесат за постигане целите на СДРУЖЕНИЕТО, със седалище и адрес на управление, съответно постоянен адрес на територията на общините Болярово, Елхово и Тополовград.

Компетенциите на Общото събрание съгл. Чл.21 от Устава са: изменя и допълва Устава; приема правилник за извършване и отчитане на дейността си, декларации и други вътрешни актове; взема решение за създаване на други колективни образувания (комисии и др.); взема решение за откриване и закриване на клонове; взема решение за участие в други организации; взема решение за преобразуване или прекратяване на СДРУЖЕНИЕТО; приема основните насоки и програмата за дейността на СДРУЖЕНИЕТО; приема бюджета на СДРУЖЕНИЕТО; приема отчета за дейността на Управителния съвет; отменя решенията на другите органи на СДРУЖЕНИЕТО, които противоречат на закона, Устава или други вътрешни актове, регламентиращи дейността на СДРУЖЕНИЕТО; взема решения по всички други въпроси, поставени в негова компетентност от закона или настоящия Устав.

УПРАВИТЕЛЕН СЪВЕТ

Управителният съвет се състои от 7 лица, с постоянен адрес на територията на общините Болярово, Елхово и Тополовград.

Съгласно чл. 35. Управителният съвет: управлява СДРУЖЕНИЕТО и определя обема на представителната власт на отделни негови членове; ръководи дейността на МИРГ БОЛЯРОВО, ЕЛХОВО И ТОПОЛОВГРАД, когато не заседава Общото събрание, като осигурява изпълнението на решенията на Общото събрание; разпорежда се с имуществото на СДРУЖЕНИЕТО при спазване изискванията на този Устав; подготвя и внася в Общото събрание проект за бюджет; подготвя и внася в Общото събрание отчет за дейността на СДРУЖЕНИЕТО; определя реда и организира извършването на дейността на СДРУЖЕНИЕТО, включително тази в обществена полза и носи отговорност за това; отговаря за процеса на подготовка и последващо управление на Стратегията за ВОМР на територията на общините Болярово, Елхово и Тополовград.

Управителният съвет приема организационно-управленската структура, реда за назначаване и освобождаване на персонала, правилата за работната заплата и други вътрешни правила на СДРУЖЕНИЕТО.

Председателят на Управителния съвет се избира от членовете на Управителния съвет и има следните правомощия: свиква и ръководи заседанията на Управителния съвет; представлява МИРГ БОЛЯРОВО, ЕЛХОВО И ТОПОЛОВГРАД пред трети лица, пред държавните органи, пред другите обществени организации, както и пред международни органи и организации; сключва национални и международни договори от името на МИРГ БОЛЯРОВО, ЕЛХОВО И ТОПОЛОВГРАД във връзка с изпълнението на задачите на СДРУЖЕНИЕТО; сключва предварителни споразумения и трудови договори, както и други договори с персонал и експерти, ангажирани в структурните звена на МИРГ БОЛЯРОВО, ЕЛХОВО И ТОПОЛОВГРАД; изготвя длъжностни характеристики на персонала и експертите; и изпълнява и други функции, възложени му от Общото събрание или Управителния съвет, които не са изключително в тяхната компетентност.

ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР: по решение на Управителния съвет на СДРУЖЕНИЕТО, председателят може да назначи изпълнителен директор, който да осъществява оперативната дейност по прилагане на стратегията за Водено от общностите местно развитие /ВОМР/ по Програма за морско дело, рибарство и аквакултури 2021-2027.

Предприети действия за привличане на съответните партньори във връзка с подготовката на стратегията и ролята на тези партньори в изпълнението, мониторинга и оценката на стратегията. Описание на процеса на участие на местните общности в разработването на стратегията.

С цел да бъде предоставена информация на заинтересованите лица за проекта, както и за процеса на разработване на Стратегия за водено от общностите местно развитие на Местната инициативна рибарска група бяха организирани 3 **информационни събития на 15 октомври 2024 г.:**

- в гр. Болярово от 11,00 часа в залата на общински съвет-Болярово, пл.„Девети септември“ №4
- в гр. Елхово от 13,00 часа в залата на общински Елхово, ул. „Търговска“ № 13
- в гр. Тополовград от 15,00 часа в залата на общински съвет Тополовград, пл.„Освобождение“ №1, ет.3

В трите информационни събития участваха общо 62 души от рибарската територия от трите сектора – 14 представители на местния бизнес, вкл. рибарски, 10 представители на НПО, 15 граждани/физически лица, 18 представители на публичния сектор, 5 представители на медии, На 30.10.2024г. на територията на трите общини- Болярово, Елхово и Тополовград се проведе обучение, насочено към заинтересованите лица по проект „Учредяване на Местна инициативна рибарска група Болярово-Елхово-Тополовград“ и подготовка на Стратегия за ВОМР“, финансиран по процедура за подбор на проекти BG14MFPR001-3.001- „Изграждане на капацитет и подготвителни действия в подкрепа на разработването и бъдещото изпълнение на стратегиите за ВОМР“, Програма за морско дело, рибарство и аквакултури 2021-2027 г., финансирана от Европейски фонд за морско дело, рибарство и аквакултури (2021-2027 г.).

Обхванати бяха представители на местните власти, бизнеса, нестопанския сектор и заинтересовани граждани с цел повишаване на познанията им за подхода Водено от общностите местно развитие (ВОМР), възможностите за финансиране по линия на Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури (ЕФМДРА), както и с методологията за разработване на стратегии за развитие на местни общности. Обучаваните лица получиха основни знания и

практически умения за това какво представлява ВОМР и как функционира, ролята на местните рибарски инициативни групи (МИРГ) в процеса на местното развитие, както и принципите на децентрализираното вземане на решения и участие на местната общност. Участниците получиха и информация за възможностите, които предоставя Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури (ЕФМДРА) и видовете проекти, които могат да бъдат финансирани, както и примери за успешни инициативи, подкрепени вече от ЕФМДРА.

Чрез проведените обучения общо 33 представители на местните общности от рибарската територия подобриха своите знания, от тях 13 представители на частния бизнес, 9 - на НПО, 2 физически лица, 8 – от публичния сектор, 2 медии.

Участието на местната рибарска общност, представители на свързаните сектори, местния бизнес, неправителствените организации и гражданите е от решаващо значение за подготвянето на Стратегията, която трябва да бъде ефективна и приложима за региона и наистина да отговаря на нуждите и приоритетите на общността в трите общини. С цел ангажиране на местната общност и всички заинтересовани страни в процеса на разработване на Стратегията за Местна инициативна рибарска група Болярово-Елхово-Тополовград (МИРГ) **бяха организирани 3 идентични срещи на 12.11.2024 /Вторник/, в общините Болярово, Елхово и Тополовград.** Идеите и мненията, получени по време на срещите, допринесоха за създаването на стратегия, който да подпомага устойчивото развитие на рибарския сектор и свързаните с него дейности. Срещи осигуриха платформа за споделяне на мнения, идеи и предложения, които бяха използвани за формулирането на устойчива и реалистична Стратегия, съобразена с нуждите на региона и приоритетите на неговите жители.

- 09:00 в град БОЛЯРОВО
- 11:00 в град ЕЛХОВО
- 13:00 в град ТОПОЛОВГРАД

В срещите за консултиране с местните общности участваха: 11 представители на бизнеса, 8 – на НПО, 5 физически лица, 9 – от публичния сектор.

Беше организирана поредица от срещи - **обществено обсъждане** - с местната общественост на трите общини, за да се представи подготвената вече **Стратегията за водено от общностите местно развитие в областта на рибарството и аквакултурите**. Стратегията е резултат от проведени обучения и поредица от информационни срещи с местната общественост от общините Болярово, Елхово и Тополовград. По време на тези събития бяха обсъдени нуждите, предизвикателствата и възможностите за развитие на рибарските и свързаните с тях дейности в региона. Беше представен и дискутиран Проект на Стратегия, за да може максимално точно да отрази реалните нужди на местната общност и да послужи за ефективно развитие на рибарството и свързаните дейности в региона.

Бяха **организирани 3 идентични срещи на 22.11.2024 /Петък/, в общините Болярово, Елхово и Тополовград,** с цел ангажиране на местната общност и всички заинтересовани страни в процеса на финализиране на Стратегията за Местна инициативна рибарска група Болярово-Елхово-Тополовград (МИРГ).

- 09:00 в град БОЛЯРОВО
- 11:00 в град ЕЛХОВО
- 13:00 в град ТОПОЛОВГРАД

В общественото обсъждане участваха представители на трите сектора: 8 от бизнеса, 18 от публичния сектор, 7 представители на НПО и 4 физически лица.

В процеса на подготовка на стратегията на всеки от трите сектора на местната общност е предоставена информация, представяща стратегическата рамка посредством наличните на територията информационни канали – интернет страници на трите общини, интернет страница на МИРГ, интернет издания на местни медии, съобщения в местните медии – радио и телевизионни, и печатни издания; разпространение на информационни материали и др. Проект на стратегията е публикуван на интернет страницата на МИРГ, което даде възможност за обсъждане на местната общност.

В обобщение при подготовка на Стратегията участие са взели 166 представители на трите основни сектора – публичен, стопански и нестопански в проведените общо 12 събития - обучения, срещи за консултации с местната общност и обществени обсъждания.

На 27.11.2024 г. в град Болярово се състоя учредителното събрание на Местната инициативна рибарска група „Болярово-Елхово-Тополовград“.

Управителният съвет се състои от 7 члена, **3 представители на публичен сектор, 2 частния сектор, 1 НПО, 1 физическо лице**

1. Нина Кръстева Терзиева, представляваща Община Болярово, БУЛСТАТ 000970051
2. Господин Динков Брайков, представляващ Община Елхово, БУЛСТАТ 000970165
3. Хараламби Севов Мочев, представляващ Община Тополовград, БУЛСТАТ 000970464
4. Иван Георгиев Ставрев, представляващ ЕТ Ивайла- Иван Ставрев, ЕИК 203709489
5. Райна Атанасова Зотова, представляваща Читалище „Св.Св. Кирил и Методий-1894“, град Тополовград, ЕИК 000962752
6. Стоян Росенов Желязков, град Елхово, ул. „Трети март“ № 106, ЕГН: 7510209067
7. Александър Нивелинов Кондов, представляващ Елхово Мес ЕООД, ЕИК 203755255

Общото събрание се състои от 13 члена - 3 публичен сектор, 3 НПО, 2 физически лица, 5 частен сектор

1. ОБЩИНА БОЛЯРОВО, БУЛСТАТ 000970051, представлявана от заместник-кмета Нина Кръстева Терзиева;
2. ОБЩИНА ЕЛХОВО, БУЛСТАТ 000970165, представлявана от заместник-кмета Господин Динков Брайков
3. ОБЩИНА ТОПОЛОВГРАД, БУЛСТАТ 000970464, представлявана от заместник-кмета Хараламби Севов Мочев
4. Ловно-рибарско сдружение “Странджа” – гр. Болярово, ЕИК 128522304 , представлявано от Николай Стоянов Вълчев.
5. Стоян Росенов Желязков, гр. Елхово, ул. Трети март 106.
6. Читалище „Св. Св. Кирил и Методий-1894“, ЕИК 000962752, град Тополовград, представлявано от Райна Атанасова Зотова
7. Галина Първанова Симова, с постоянен адрес: гр. Тополовград

8. ЕТ Ивайла – Иван Ставрев, ЕИК 203709489, със седалище и адрес на управление: град Болярово, ул. „Граничарска 4Б“, представлявано от Иван Георгиев Ставрев
9. Рибно стопанство-75 ЕООД, ЕИК: 204568529 със седалище и адрес на управление: град Елхово, представлявано от Стоян Росенов Желязков
10. ЗП Стефан Динков Стефанов, ЕИК: 180006055, адрес на управление: гр. Тополовград
11. „Елхово Мес“ ЕООД, ЕИК 203755255 със седалище и адрес на управление: град Елхово, представлявано от Александър Нивелинов Кондов
12. Църковно настоятелство на храм „Св. Димитър“, град Елхово с Булстат: 175887962, представлявано от ст. иконом Николай Гинчев Ключков
13. Дидекс Консулт ООД, ЕИК 200267400, представлявано от Димитър Валентинов Загоров,

Капацитет на местната инициативна рибарска група да изпълни стратегията за ВОМР.

Технически капацитет:

С оглед осигуряване на нормални условия за работа е осигурен самостоятелен офис. Офисът осигурява помещение за служителите и помещение за провеждане на срещи и заседания и отделно архивно помещение. До офиса на МИРГ има осигурен достъп за хора с увреждания. За всеки от служителите е осигурено обзавеждане и оборудване.

Административен капацитет:

МИРГ Болярово – Елхово - Тополовград е новосъздадено сдружение с нестопанска цел. Административният капацитет се базира на опита и квалификацията на изпълнителното звено – изпълнителен директор и експерти. Управителният съвет, както и персонала на МИРГ, се състоят от висококвалифицирани хора с опит в разработване, изпълнение и управление на проекти, финансирани от ЕС и международни финансиращи органи.

За длъжността „Изпълнителен директор“ е предложено ??????????. Управленски опит на предложеното лице е над ???????. Отговаря на всички изискванията за заемане на длъжността, заети в Насоките за определяне на условията за кандидатстване и изпълнение на стратегии за ВОМР.

За длъжността „Експерт по прилагане на Стратегия за ВОМР“ е предложено лице с ?????? годишен професионален опит, от които ???? години е опита в оценката, изготвянето и управлението на проекти, финансирани от ЕС. Отговаря на всички изискванията за заемане на длъжността, заети в Насоките за определяне на условията за кандидатстване и изпълнение на стратегии за ВОМР.

Финансов капацитет:

С оглед осигуряване на ефективно управление и реализация на изпълнението на СВОМР, в случай на одобрението й МИРГ Болярово – Елхово - Тополовград ще разчита на финансова подкрепа, осигурена от общините от територията.

1.6 Екип по изпълнение на СВОМР, работно помещение и обезпечаване на работата на МИРГ.

Текстово поле [до 15 000 символа]

II. Анализи, свързани с прилагането на ВОМР на територията на МИРГ, SWOT анализ и изведени нужди, потенциал за развитие на рибарската територия. (анализ на територията, анализ на

състоянието на територията от гледна точка на силните и слабите страни, възможностите и заплахите и набелязване на потребностите/нужди, които трябва да бъдат посрещнати в съответната рибарска територия и които са от съществено значение за стратегията).

2.1 Предизвикателства, научени уроци и предприети до настоящия момент мерки, които са актуални към момента на кандидатстване на територията на МИРГ

Обща природно-географска характеристика по компоненти

Територията на МИРГ “Болярово-Елхово-Тополовград” е разположена в Сакар-Странджанската тектонска зона, в която се намира водосбора на средното и долното течение на р. Тунджа, в Тракийско – Среднотунджанската подобласт. Преобладава равнинния и равнинно-хълмист релеф. Територията на община Болярово обхваща части от Тунджанската хълмиста земя, южните хълмисти повърхнини на Бакаджиците, северните Странджански ридове и източните разклонения на Дервентските възвишения. Релефът е предимно хълмист с нарастване на надморската височина от север на юг. Отводнява се от Тунджанските притоци Поповска река и Араплийска река, и частично от черноморския приток Средецка река. Централните сектори са заети от обработваеми земи, а върху хълмистите територии на юг и на север нараства присъствието на естествени широколистни гори и пасища.

Елховското поле е с надморска височина 100 – 150 м и се простира от двете страни на р. Тунджа, която протича от север на юг. В периферната си част полето постепенно преминава в полегатите склонове на Манастирските (600м н. в. на запад) и Дервентските възвишения (450 м н. в. на югоизток). На североизток Елховското поле се огражда от възвишението Бакаджици, което служи за вододел между Черноморския и Средиземноморския басейн. Дервентските възвишения се простират на изток от долината на р. Тунджа и по голяма част от билото им минава българо-турската граница. Манастирските възвишения са разположени между долините на реките Сазлийка и Тунджа, отделени с ниска седловина на север от Светиилийските възвишения и на юг от планина Сакар.

Релефът на община Тополовград е разнообразен равнинен, хълмист и ниско планински, като територията ѝ основно заема северните, североизточните и източните разклонения на планината Сакар. Средната надморска височина варира от 100 до 300 м. На границата с община Свиленград се издига най-високата точка на планината и на цялата община Тополовград – връх Вишеград - 856.1 м. Най-ниската точка на община Тополовград се намира източно от село Присадец, на границата с Турция, в коритото на река Тунджа – 54 м надморска височина.

Полезни изкопаеми

Геоложкото и палеогеографското развитие на територията на община Болярово определят вида и териториалното разпределение на полезните изкопаеми. С промишлено значение са находищата на мрамор в Дервентските възвишения и находищата на варовик при с. Воден и с. Крайново. Без промишлено значение са запасите на медни руди при с. Иглика (с второстепенни компоненти олово и цинк) и на железни руди при с. Голямо Крушево.

Направените до момента анализи и специални геоложки изследвания на залежите на полезни изкопаеми в община Елхово доказват, че въпреки тяхното съществуване не е рентабилно развитието на промишлен добив от гледна точка на регионалната ефективност (икономическа, социална, екологична). Изключение правят инертните материали - чакъл, пясък, както и добива на скално-облицовъчни материали – мрамори, гранити, андезити и сиенити.

На територията на община Тополовград са установени разнообразни по генетичен тип, морфология и състав метални полезни изкопаеми, една част от които имат промишлено значение. Голямо е разнообразието на нерудните полезни изкопаеми - строителни и облицовъчни материали, мрамор и гранит. Край село Доброселец има доказани запаси от около 15 тона злато, които са на голяма дълбочина и не се експлоатират. На територията на общината са открити находища на натриев фелдшпат в село Хлябово, калиево-натриев фелдшпат в село Устрем, доломит в село Срем, които са ценни суровини за стъкларската и керамичната промишленост. Нерудни кварцови жили има в землищата на селата Хлябово, Българска поляна, Радовец. Броят на тези жили е значителен, а изследванията показват възможности за приложението им в различни области на икономиката.

Възможност и потенциал за генериране на икономическо развитие дава добива на скално-облицовъчни материали – мрамори, гранити, андезити и сиенити, както и на ценни суровини за стъкларската и керамичната промишленост - калиево-натриев фелдшпат и доломит.

Климат и климатични ресурси

Преходно-континенталният климат в територията на **МИРГ** се формира под влияние на фактори, характерни както за континенталния, така и за континентално-средиземноморския тип климат. Важна роля за формиране на климата играе релефа и близостта на Черно море и Средиземно море. На север Старопланинската верига ограничава нахлуването през зимата на студени въздушни маси. От югозапад Рило-Родопската област ограничава проникването на топли въздушни маси формирани над Средиземно море. Нахлуването на въздушни маси с различен произход се съпровожда със силни ветрове и незначителни валежи и с образуването на трайни термични инверсии и мъгли. През късна пролет и ранна есен при подобни условия се образуват вредоносни слани.

Средногодишната температура на въздуха е в диапазона 12 – 12.4° С. Термичният режим се характеризира със сравнително мека зима - средна януарска температура 0° - 1°С и горещо лято (средна юлска температура около 23° С).

Годишните валежи на територията са в диапазона 550 – 650 мм. Това се дължи на създадената от високите оградни планини валежна сянка. Валежният режим се характеризира с относително увеличение на летните валежи, но средномесечния максимум се проявява през м. ноември и декември. Почти изравнени са валежните суми през останалите сезони на годината. Като най-сух месец се очертава август. Има условия за пролетни и летни засушавания. Валежите са недостатъчни. Разпределението на валежите е неравномерно.

Посоката на ветровете е разнообразна поради влиянието на много динамични природни фактори. Преобладаващи са североизточните ветрове, които са с по-голяма средна скорост. Те са особено силни през студеното полугодие на годината. Характерен е южният вятър “беломорец”, който духа по долината на р. Тунджа.

Мъглите са характерно явление за студеното полугодие (X – III), когато средния общ брой на дни с мъгла е между 30 и 45. Месеците декември и януари се характеризират с най-голям брой дни с мъгла – 5-9 дни.

Районът се отличава с континентално-средиземноморски черти на климата – топло лято и мека зима, малка годишна амплитуда на температурата на въздуха, есенно-зимен максимум и летен минимум на валежите, липса на ежегодна устойчива снежна покривка в извънпланинските райони. Налице са отлични условия за производството на електроенергия от фотоволтаични системи, както и на топлоенергия от термопанели.

Климатичните режими по територията благоприятстват комфорта на населението. Те създават отлични условия за развитие на земеделие и животновъдство, изграждане и поддържане на стопанска инфраструктура, самопречистване на въздуха, енергия от възобновяеми източници (хелиоенергия, ветрова енергия), както и развитието на алтернативен туризъм. Като неблагоприятни могат да бъдат посочени недостатъчните валежи и относително високият брой на дните с мъгли. Рисковите фактори се свързват с възникването на условия за проява на екстремни обилни извалявания, чиито последици имат силно негативен ефект - наводнения, ерозия, деструкция. Условията предполагат още проява на летни засушавания, възможност за възникването на горски пожари, дефицит на атмосферна и почвена влажност, което крие риск за трайните насаждения и интензивното зеленчукопроизводство.

Води и водни ресурси

Главна речна система на територията на МИРГ “Болярово-Елхово-Тополовград” е р. Тунджа. Тя е най-големия приток на р. Марица и се влива в нея на турска територия. Дължината ѝ до границата е 350 км. Река Тунджа приема към 50 притока, от които по-значителните са: р. Мочурица — водосборна площ 1278 км², дължина 86 км; р. Синаповска — площ 871 км², дължина 55 км; р. Поповска, Араплийска и др.

Поречието на р. Тунджа представлява тясна дълга долина, която може да се раздели по орографски белези на три части - западна, средна и южна. Територията на МИРГ “Болярово-Елхово-Тополовград” попада в южната част на водосборната област.

Южно от гр. Ямбол долината е широка между 10 - 40 км. До гр. Елхово са типични добре изразени меандри. Югоизточно от с. Маломир реката проломява тесния и нисък рид Баалар - Кайряк и навлиза в продълговатата Елховска долина. Морфологията на речната долина оказва влияние върху териториалната конфигурация на транспортната мрежа в общината.

Речната мрежа в пределите на община Болярово се отнася едновременно към Егейския водосборен басейн (посредством реките, оттичащи се на запад към Тунджа – Поповска и Араплийска) и Черноморския водосборен басейн (чрез високия водосбор на река Средецка). Община Болярово се водоснабдява от карстовите и пукнатинните води в Крайново-Дервентския басейн. Усвоените води са 42.2 l/s или 36,5% от възможните. При село Стефан Караджово, община Болярово, са разположени **два минерални извора** (изв. «Ичме» и изв. «Крастав кладенец»). **Минералната вода е добре проучена**, по физико-химична характеристика е хипотермална (21С), слабо минерализирана (1,473 мг/л), хидрокарбонатно-калциево-магнезиева и въглекисела (съдържа 515 мг въгледвуокис в л) и съдържание на флуор 0,9 мг/л. Водата е бистра, безцветна, без мирис, с приятен възкисел вкус и обща водна твърдост 40 немски градуса. Активната реакция на минералната вода е леко кисела (рН 6,4), а общият дебит е 13 л/сек или около 1 млн. литра в денонощие. Проведените тук научни медицински изследвания показват, че въглекиселата минерална вода повлиява успешно широко разпространени заболявания на сърдечно-съдовата система, при бъбречно-урологични заболявания, някои ендокринно-обменни заболявания като подагра, захарен диабет от инсулинов независим тип, затлъстяване и други. Водата е подходяща и за обща профилактика, закаляване и укрепване на организма. До 90-те години на 20 век е функционирал балнео-лечебен комплекс, който обаче не функционира отдавна. Ресурсът на минералната вода през последните 30 години не е използван ефективно, старата материална база е почти разрушена амортизирана. В същото време, минералната вода от с. Стефан Караджово е един

съществен ресурс на територията, който има потенциала за значително позитивно влияние върху развитието на територията на МИРГ, чрез потенциала за развитие на балнео и СПА туризъм.

Около 2/3 от подземните водни ресурси на територията на община Елхово са усвоени. Сравнението на усвояваните водни количества с ресурсите на подземни води налага извода, че вододобивът от поровите води в поречието е близък до границата на техните ресурси и евентуалното му увеличаване трябва да се извършва внимателно и обосновано.

Във връзка с борбата с ерозията и за нуждите на селското стопанство през 60-те и 70-те години на XX век в района са били изградени голям брой язовири. По-големи и по-известни на територията на Община Тополовград са: Синаповският язовир (Коруджа дере с площ 490 дка) между селата Синапово и Дуганово, Топузови ливади (149 дка), Гинчеви ниви (141 дка) в землището на село Орлов дол, Фиджеляр (149 дка) в землището на село Орешник, Миделик (101 дка) в землището на село Мрамор, Хагълите (65 дка), в землището на село Светлина, Сакма дере (52 дка), в землището на село Каменна река, Горна Асаница (Кабите, 43 дка) в землището на село Радовец и др. Сезонната неравномерност в речния отток налага изграждане на водно-стопанска инфраструктура за неговото регулиране и рационално използване за напояване и водоснабдяване.

Елементи на националната екологична мрежа

На територията на МИРГ “Болярово-Елхово-Тополовград” се намират следните защитени територии:

Таблица 1 Защитени територии на територията на МИРГ “Болярово-Елхово-Тополовград”

Наименование	Категория	Местоположение
<u>БАЛАБАНА</u>	Поддържан резерват	Област: Ямбол, Община: Елхово
<u>ДОЛНА ТОПЧИЯ</u>	Поддържан резерват	Област: Ямбол, Община: Елхово
<u>ДРЪНЧИ ДУПКА</u>	Природна забележителност	Област: Ямбол, Община: Елхово
<u>ЖДРЕЛОТО НА РЕКА ТУНДЖА</u>	Защитена местност	Област: Хасково, Община: Тополовград Област: Ямбол, Община: Елхово
<u>ЛОНГОЗИТЕ</u>	Защитена местност	Област: Ямбол, Община: Елхово
<u>НАХОДИЩЕ НА ВАГЕНИЦОВА МЕТЛИЧИНА</u>	Защитена местност	Област: Ямбол, Община: Елхово
<u>НАХОДИЩЕ НА ВАГЕНИЦОВА МЕТЛИЧИНА - ВЪЛЧА ПОЛЯНА</u>	Защитена местност	Област: Ямбол, Община: Елхово
<u>НАХОДИЩЕ НА НАДЕЛЕНОЛИСТНО ВЕЛИКДЕНЧЕ - ЛЕСОВО</u>	Защитена местност	Област: Ямбол, Община: Елхово
<u>ПТИЦИТЕ</u>	Защитена местност	Област: Ямбол, Община: Елхово

Наименование	Категория	Местоположение
<u>ТОПЧИЯ</u>	Защитена местност	Област: Ямбол, Община: Елхово
<u>БРЪСНАРСКИЯТ СТОЛ</u>	Природна забележителност	Област: Хасково, Община: Тополовград
<u>ДЪРЖАВНА ГОРА ОКОЛО МАНАСТИРА СВЕТА ТРОИЦА</u>	Природна забележителност	Област: Хасково, Община: Тополовград
<u>КАРАКОЛЪОВАТА ДУПКА</u>	Природна забележителност	Област: Хасково, Община: Тополовград
<u>НАХОДИЩЕ НА ЖЛЕЗИСТ ЛОПЕН</u>	Защитена местност	Област: Хасково, Община: Тополовград
<u>ЧЕРНИТЕ СКАЛИ</u>	Природна забележителност	Област: Хасково, Община: Тополовград

Източник: ИАОС, Регистър на защитените територии и защитените зони в България

На територията на МИРГ попадат и следните защитени зони:

Таблица 2 *Защитени зони на територията на МИРГ “Болярово-Елхово-Тополовград”*

Наименование	Категория	Местоположение
<u>Дервентски възвишения</u>	ЗЗ по директивата за птиците	Област: Ямбол, Община: Болярово Област: Ямбол, Община: Елхово
<u>Дервентски възвишения 1</u>	ЗЗ по директивата за местообитанията	Област: Хасково, Община: Тополовград Област: Ямбол, Община: Болярово Област: Ямбол, Община: Елхово
<u>Дервентски възвишения 2</u>	ЗЗ по директивата за местообитанията	Област: Ямбол, Община: Болярово
<u>Западна Странджа</u>	ЗЗ по директивата за птиците	Област: Ямбол, Община: Болярово
<u>Средецка река</u>	ЗЗ по директивата за местообитанията	Област: Ямбол, Община: Болярово
<u>Язовир Малко Шарково</u>	ЗЗ по директивата за птиците	Област: Ямбол, Община: Болярово
<u>Ждрелото на река Тунджа</u>	ЗЗ по директивата за местообитанията	Област: Хасково, Община: Тополовград Област: Ямбол, Община: Елхово
<u>Река Тунджа 2</u>	ЗЗ по директивата за местообитанията	Област: Хасково, Община: Тополовград Област: Ямбол, Община: Елхово
<u>Сакар</u>	ЗЗ по директивата за птиците	Област: Хасково, Община: Тополовград Област: Ямбол, Община: Елхово
<u>Сакар</u>	ЗЗ по директивата за местообитанията	Област: Хасково, Община: Тополовград

Наименование	Категория	Местоположение
		Област: Ямбол, Община: Елхово
<u>Река Соколица</u>	33 по директивата за местообитанията	Област: Хасково, Община: Тополовград

Източник: ИАОС, Регистър на защитените територии и защитените зони в България

Богатото биоразнообразие е фактор за развитие на екотуризъм и специализирани видове туризъм.

Състояние на местната икономика

Обща характеристика на икономическото развитие на територията на МИРГ “Болярово-Елхово-Тополовград” – основни показатели

В икономическо си развитие през последните години територията на МИРГ “Болярово-Елхово-Тополовград”, се доближава до общите тенденции на икономическо развитие характерни за страната. През анализирания период върху икономическото развитие на територията оказват влияние два съществени фактора с противоположно въздействие:

- 1) От една страна, негативните световни събития от последните години – КОВИД-19 пандемията и последиците от нея в здравен, социален, икономически и демографски аспект, както и войната в Украйна, оказват негативно влияние както на национално, така и на местно ниво. Тези кризи се отразяват в намаление на някои основни икономически показатели на предприятията от района.
- 2) От друга страна, съществено положително влияние оказва членството на България в Европейския съюз от 1 януари 2007 г., особено чрез инвестициите, подпомагани от Европейските структурни и инвестиционни фондове. Благодарение и на тези инвестиции икономиката на територията на МИРГ бележи положително развитие през последните няколко години, когато стават факт инвестициите с помощта на ЕС, изразяващи се в повишаване на произведената продукция, на нетните приходи от продажби, на дълготрайните материални активи.

През разглеждания период общият брой предприятия на територията на МИРГ “Болярово-Елхово-Тополовград” намалява – от 1 156 през 2019 на 1 120 през 2021 г., като близо 100% от тях са микро предприятия. Микропредприятията намаляват с 24 за разглеждания период – от 1 094 през 2019 до 1 070 през 2021 г. Малките предприятия на територията на МИГ с персонал от 10 до 49 души (според данни на НСИ – с конфиденциалност) са единствено в Община Елхово и намаляват през периода с 3. Броят на средните предприятия намалява – от 5 на 3.

Налице са различия между ситуацията в трите общини. В Община Болярово и Община Тополовград предприятия са само микро – с до 9 заети лица и няма средни и големи. Докато в община Елхово има и малки, и средни предприятия.

За територията е характерно приоритетното развитие на селското стопанство, търговията и леката промишленост, като по селата наетите са предимно в селското стопанство, тъй като производството и услугите са съсредоточени в трите общински центъра – Болярово, Елхово и Тополовград.

Структура на икономиката на територията на МИРГ “Болярово-Елхово-Тополовград” по икономически сектори

Икономиката на територията на МИРГ “Болярово-Елхово-Тополовград” се характеризира с ясно изразена аграрна специализация, предопределена от нейната селищна организация, особеностите на природноресурсния потенциал на територията, наследените производствени традиции на местното население.

Стойностите на основни икономически показатели, отреждат на първичния сектор водещо място в структурата на местната икономика. На второ място се нарежда т. нар. третичен сектор (сектора на услугите), следван от вторичния сектор (производствения сектор), който формира най-нисък дял в икономиката на територията на МИРГ.

Първичен сектор

Първичният сектор заема водещо място в структурата на икономика на местната икономика на МИРГ “Болярово-Елхово-Тополовград”. Трите общини са утвърдени производители на аграрни продукти в Ямболска и Хасковска област, като традиционно е застъпено отглеждане на зърнени култури и слънчоглед, а в община Тополовград и на лозя. Аграрното стопанство се развива в стопански структури: стопанства на земеделски производители, земеделски фирми и кооперации.

Вторичен сектор

Предвид аграрната насоченост на икономиката на община Болярово, водещо място в производствената структура на вторичния сектор, заема **преработващата промишленост**. На територията на общината функционира един месокомбинат и един цех за преработка на метлен клас.

Основен дял в икономическата структура на територията на Община Елхово има **преработвателната промишленост**, представена от хранително-вкусовата промишленост, шивашки предприятия и предприятия за производство и търговия с трикотажни изделия.

Икономиката на община Тополовград има **аграрно-промишлен характер**. Структуроопределящи отрасли са: селското стопанство, преработващата промишленост, търговията и услугите. Основни подотрасли на преработващата промишленост в общината са: машиностроене, шивашка, тютюнева и хранително-вкусова промишленост (хлебопроизводство и сладкарство).

Секторът на индустрията на територията на МИРГ “Болярово-Елхово-Тополовград” през последните години показва негативни тенденции:

- Традиционни за територията подотрасли на промишлеността са в упадък.
- Недостатъчен иновационен потенциал на всички отрасли на територията.
- Въпреки доброто развитие на аграрния сектор и наличието на достатъчно суровини, много слабо е развитието на хранително-вкусовата промишленост.
- Необходимост от технологично обновление на предприятия в общината.

Третичен сектор

Третичният сектор на територията на МИРГ “Болярово-Елхово-Тополовград” е представен от търговията, услугите за населението, транспорт, строителство, операции с недвижими имоти, съобщителни услуги, административни и спомагателни дейности и хуманно здравеопазване и социална работа.

Броят на нефинансовите предприятия в третичния сектор на територията на МИРГ е най-силно представен от сектора на търговията, като на второ място се нарежда сектора на хотелиерството и ресторантьорството. Ръст в броя на предприятията в периода 2019-2021 г. се отбелязва в секторите

Търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети; Транспорт, складиране и пощи и Операции с недвижими имоти.

Демографска характеристика - състояние и тенденции

Човешкият капитал е сред основните фактори за развитието на всяка териториална система. развитието на населението на територията на МИРГ “Болярово-Елхово-Тополовград” в демографски аспект е повлияно от икономическата и социална ситуация. Демографската структура на населението е подчинена на установилите се през последните години общи тенденции за страната – намаляване на броя на населението, застаряване, ниска раждаемост, намаляване броя на сключените бракове, отрицателен естествен прираст и засилени миграционни процеси, и се характеризира като неблагоприятна в следствие на цялостното негативно демографското развитие в страната.

Демографската ситуация следва да определя и главния акцент на демографската и социална политика на територията МИРГ. Тя трябва да се насочи към създаване на качествена среда на обитаване и заестост, към благоприятен имидж, стимулиращи положителен механичен прираст. Едва тогава може да се разчита на стабилизиране на демографските структури и възпроизводствените показатели. Наложителни са мероприятията за задържане на младото население, респективно за завръщане на територията след завършване на средно и висше образование.

Важен демографски показател за социално-икономическото развитие е възрастовата структура на населението – анализът на данните за 5-годишния период ясно очертава тенденция на застаряване на населението и намаляване на населението в трудоспособна възраст. Към 31.12.2023 г. населението в подтрудоспособна възраст е 13,3% от общото население на територията на МИРГ “Болярово-Елхово-Тополовград”, възрастните хора в надтрудоспособна възраст са 33,4% а тези в трудоспособна възраст – на 15 и повече години – са 53,3%.

Основни изводи за демографската ситуация

- Населението на територията на МИРГ се характеризира със силно влошена възрастова структура;
- Налице е критична демографска ситуация и задълбочаващ се процес на депопулация на територията, по-изразена в селата. Наблюдава се тенденция на пълно обезлюдяване на някои от селищата през следващото десетилетие;
- Необходими са целенасочени мерки за въздействие, които да отчитат специфичните потребности на различните възрастови и етнически групи от населението;
- Застаряващото население на територията изисква планиране и развитие на разширени и нови услуги – социални, здравни и други;
- Намаляването на работната сила и очертаващия се недостиг на работна ръка, особено в селата и за селското стопанство, изисква мерки за интензификация на производствата, ново оборудване и технологии, които да са обвързани с по-малко работна сила и да осигуряват по-привлекателни условия за работа.

Икономическа активност на населението

Икономически активното население на територията на МИРГ “Болярово-Елхово-Тополовград” се формира от всички заети и безработни лица. По данни на Националния статистически институт от последното преброяване на населението и жилищния фонд, проведено у нас през 2021 г. коефициентът на икономическа активност в Община Болярово е 40,1%, в Община Елхово – 48,2%,

а в Община Тополовград – 39,6%. И трите общини имат по-нисък коефициент на икономическа активност спрямо този за съответната област, като единствено Община Елхово се доближава до средното за Област Ямбол.

От друга страна, коефициентът на безработица е най-висок в Община Болярово (24,3%), следван от Община Елхово (17,9%), а този коефициент в Община Тополовград е 16,7%, като и трите общини отново бележат по-неблагоприятни стойности от тези на областно и национално ниво.

Опазване на околната среда – екологично състояние и рискове

Територията на МИРГ “Болярово-Елхово-Тополовград” се намира в сравнително чист атмосферен район. Типичните замърсители са прах, серен диоксид и други, но те са под допустимите норми. Според данни на Националния център по околна среда и устойчиво развитие към Министерството на околната среда районът спада към слабо замърсените въздушни басейни на България.

По отношение чистотата на атмосферния въздух може да се каже, че е в границите на действащите нормативи, тъй като в общината няма големи населени места и промишлени обекти - източници на замърсяване.

На територията няма условия от възникването на сериозни и трайни проблеми от екологичен характер. Възможна е проявата на краткотрайни неблагоприятни условия на средата, породени от:

- замърсяване на атмосферния въздух от транспорта, нерегламентираните сметища и инцидентно възникващите пожари;
- замърсяване на водите от селското стопанство, комунално-битовия сектор, нерегламентираните сметища, хранително-вкусовата промишленост;
- замърсяване и нарушаване на почвите от селското стопанство, отпадни води от комунално-битовия сектор, сметищата, строителните дейности и др.

Атмосферен въздух

Постоянни източници на емисии във въздуха на територията са автомобилният транспорт и горивните инсталации за технологични нужди и отопление на работещите фирми и жилищата. Голям брой жилища на територията на МИРГ се отопляват с дърва и въглища. На този етап действащите промишлени горивни инсталации са малко на брой и съответно количеството на емитираните замърсяващи вещества в атмосферата е незначително. Незначителни са и емисиите на вредни вещества в резултат на битовите горивни процеси независимо, че над 95% от домакинствата в общината използват въглища за битови горене.

Повърхностни и подземни води

Основните източници на замърсяване на повърхностните води са отпадните битови води и водите от животновъдството. С изключение на общинските центрове от територията на МИРГ, където има изградена канализация, всички останали населени места са без канализация. Отпадъчните води от населените места се заустват в септични ями или директно в близките дерета, р. Тунджа и притоците ѝ. Съществуващите промишлени предприятия и животновъдни ферми в повечето случаи нямат локални пречиствателни съоръжения за отпадъчни води, а там, където такива са изградени, степента на пречистване е недостатъчна.

Земни и почви

Почвите на територията на МИРГ са разнообразни по вид - смолници, канелени горски и жълтоземни, разпространени единствено в тази физикогеографска област. В ниската част на района край реките са разпространени алувиално-ливадните почви и чернозем-смолниците, които

притежават редица качества, предпоставка за високоефективно плодородие. Причини за доброто екологично състояние на почвите е отсъствието на “активна” промишлена дейност, както и интензивна селскостопанска дейност.

От анализа на почвените типове, разпространени на територията, следва извода, че тя разполага със значителни почвени ресурси за развитие на интензивно растениевъдство – зърнени култури, технически култури, трайни насаждения (лозя), фуражни култури. Същевременно интензивното им използване е предпоставка за тяхната деградация и замърсяване с тежки метали. Ето защо е необходимо изграждането и поддържането на мониторингова мрежа.

В района не са установени свлачищни и срутищни явления. Най-характерните явления, влияещи върху почвите са ерозията и изветрянето. Борбата срещу тях се осъществява с провеждане на залесителни мероприятия. Територията се определя като район със слаб до умерен действителен риск от ерозия. Рисков фактор е потенциалът от възникването на горски пожари по време на продължителните летни засушавания.

Биоразнообразие и защитени територии

Богатото флористично и фаунистично разнообразие на територията на МИРГ “Болярово-Елхово-Тополовград” е обусловено от физико-географското положение на територията, принадлежността ѝ към Сакаро-Странджанските планински земи и водосбора на Тунджа. Ясно се откроява богатството на калцифилните растителни видове и орнитофауната. Биологичните ресурси имат важно стопанско значение за развитието на горско стопанство, лов и риболов, билкарство, туризъм.

Сериозна заплаха за биоразнообразието на територията на МИРГ “Болярово-Елхово-Тополовград” представляват пожарите, неконтролираното събиране на ядливи гъби и билки, браконьерството и изсичането на горите за огрев, незаконното пашуване. Вниманието изисква нарастващия проблем с разпространяването на инвазивни видове (като обща тенденция за Европа, Средиземноморието и страната ни, в частност). От голямо значение за опазване на биологичното богатство е повишаването на информираността и общественото съзнание на населението.

2.2 Анализ на заинтересованите страни на територията на МИРГ *(Описват се всички заинтересовани страни за развитие на територията на МИРГ. Посочва се каква част от тях ще бъдат представени в стратегията)*

Идентифицирани заинтересовани страни от изпълнение на СВОМР

Интереси, мотивация и капацитет на заинтересованите страни от подготовката и изпълнението на СВОМР

ИДЕНТИФИЦИРАНИ ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ ПУБЛИЧЕН СЕКТОР

Публичният сектор играе ключова роля в развитието и устойчивостта на територията на Местната инициативна рибарска група (МИРГ) „Болярово-Елхово-Тополовград“. Публичният сектор включва институции, държавни и общински органи, които формулират, прилагат и контролират политиките и стратегиите, свързани с устойчивото развитие на територията и ефективното използване на средствата по СВОМР.

• Общински администрации

Общинските администрации на общините Болярово, Елхово и Тополовград са една от основните заинтересовани страни в процеса на планиране и изпълнение на Стратегията за водено от

общностите местно развитие (СВОМР) на територията на Местната инициативна рибарска група (МИРГ) „Болярово-Елхово-Тополовград“.

Техните **интереси** се съсредоточават върху:

- **Развитие на рибарския сектор и местната икономика:** Общините се стремят да модернизират рибарската инфраструктура, като съоръжения за съхранение и преработка, което подпомага икономическата стабилност и създаването на работни места. Подкрепата за риболовния туризъм също допринася за диверсификацията на икономическите дейности.
 - **Подобряване на инфраструктурата и социалните услуги:** Общините искат да използват финансирането за изграждане на социални и културни съоръжения, които повишават качеството на живот в рибарските общности, както и за подобряване на транспортната инфраструктура за улесняване на достъпа до рибарските райони.
 - **Насърчаване на устойчиво развитие и опазване на природните ресурси:** Общините са заинтересовани от подкрепа за проекти, които използват устойчиви риболовни практики и опазват водните ресурси, като запазват екологичното равновесие и същевременно подкрепят рибарските общности.
 - **Подобряване на икономическите условия и привличане на инвестиции:** Чрез финансиране на проекти за модернизация на рибарския сектор и развитието на аквакултури, общините имат възможност да създадат нови работни места и да подкрепят икономическото разнообразие в региона. ;
- **Дирекция „Социално подпомагане“ – Елхово и Дирекция „Социално подпомагане“ – Тополовград**

Дирекциите СП предлагат социални услуги и подкрепа на уязвимите групи в общината, включително хора с ниски доходи, безработни и възрастни хора. Дирекциите „Социално подпомагане“ в трите общини имат пряк интерес в подобряването на условията за социално включване и подкрепа на уязвимите групи чрез СВОМР.

- **Агенцията по рибарство и аквакултури, Отдел "Рибарство и контрол – Южна България"** със седалище Пловдив и с териториален обхват областите Кърджали, Пазарджик, Пловдив, Сливен, Смолян, Стара Загора, Хасково и Ямбол
- **Регионалната инспекция по околната среда и водите (РИОСВ) – Стара Загора** с териториален обхват административни области Стара Загора, Сливен и Ямбол и **Регионална инспекция по околната среда и водите (РИОСВ) –Хасково**
- **Образователни институции**

Образователните институции на рибарската територия имат важна роля като заинтересовани страни в процеса на разработване и изпълнение на Стратегията за водено от общностите местно развитие (СВОМР). Те играят значителна роля за социалното и икономическо развитие на региона, като осигуряват образование, насърчават интеграция и формират умения сред младото население.

- **Община Болярово:** Детска градина – ДГ „Здравец“ - гр. Болярово; Средно училище – СУ „Д-р Петър Берон“ – гр. Болярово; Основно училище – ОУ „Стефан Караджа“ - с. Стефан Караджово.
- **Община Елхово:** Мрежата от училища и детски заведения в община Елхово се състои от 1 профилирана гимназия, 2 професионални гимназии, 4 основни училища, 1 център

за специална образователна подкрепа, 2 детски градини с по 2 филиални групи, 1 център за подкрепа и личностно развитие - общински детски комплекс

- **Община Тополовград:** В общината функционират детска градина, 5 общински училища, от които 1 средно училище в гр. Тополовград, 1 начално в гр. Тополовград и 3 основни в селата Устрем, Хлябово и Синапово.

- **Общински служби по земеделие и гори – в Болярово, в Елхово и в Тополовград:** Подпомагат и контролират дейностите в земеделския сектор, който е важен икономически стълб за община Болярово.

ИДЕНТИФИЦИРАНИ ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ ОТ НЕПРАВИТЕЛСТВЕНИЯ СЕКТОР

Интереси, мотивация и капацитет на заинтересованите страни от подготовката и изпълнението на СВОМР

Неправителствените организации (НПО) в общините Болярово, Елхово и Тополовград играят важна роля в подкрепата и изпълнението на СВОМР. Те са ключови заинтересовани страни, които подпомагат местната общност чрез социални, екологични и икономически инициативи.

- **Екологичните НПО на територията на МИРГ „Болярово-Елхово-Тополовград“** се фокусират върху опазването на природните ресурси и насърчаването на устойчиви практики в рибарството, земеделието и туризма.

Община Болярово:

- СДРУЖЕНИЕ "ОРГАНИЗАЦИЯ ЗА ЗАЩИТА НА ПТИЦИТЕ В СТРАНДЖА" – С. РУЖИЦА
- СДРУЖЕНИЕ „ЛАВПООЗ“ – С. ДЪБОВО

Община Елхово:

- ИНСТИТУТ ЗА УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ – ГР. ЕЛХОВО
- СДРУЖЕНИЕ ДИВА БЪЛГАРИЯ
- СДРУЖЕНИЕ "ПРИЮТ ЗА КУЧЕТА - ДОБРИЧ"
- СДРУЖЕНИЕ "УТРО"

Община Тополовград

- СДРУЖЕНИЕ "СДРУЖЕНИЕ С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ДЕЙНОСТ В ОБЩЕСТВЕНА ПОЛЗА "САКАР - 2001""
- СДРУЖЕНИЕ "САКАР - ЕВРО 2005"
- ТУРИСТИЧЕСКО ДРУЖЕСТВО "ВИШЕГРАД"
- СДРУЖЕНИЕ "КЛУБ ЗА СЕМЕЕН И УЧЕНИЧЕСКИ ТУРИЗЪМ - ТОПОЛОВГРАД"

Основни интереси и мотивация, свързани със СВОМР:

- **Фокус върху опазването на околната среда.**
- **Кампании за екологично образование и информираност;**
- **Сътрудничество с държавните и частни структури.**

- **Социални организации и асоциации за подкрепа на уязвими групи**

Социалните НПО на територията на МИРГ се фокусират върху социалната подкрепа и включване на уязвимите групи в общностите на Болярово, Елхово и Тополовград.

Община Болярово:

- СДРУЖЕНИЕ "ОБЩИНСКО УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО НА УЧИЛИЩАТА И ЦДГ В ОБЩИНА БОЛЯРОВО, ОБЛАСТ ЯМБОЛСКА" – ГР. БОЛЯРОВО
- СДРУЖЕНИЕ "АГЕНЦИЯ "ГРАЖДАНСКИ ИНИЦИАТИВИ ЗА МЕСТНО РАЗВИТИЕ"" – ГР. БОЛЯРОВО
- СДРУЖЕНИЕ "ГРАДСКИ КЛУБ НА ПЕНСИОНЕРА - БОЛЯРОВО" – ГР. БОЛЯРОВО
- СДРУЖЕНИЕ "КЛУБ НА ПЕНСИОНЕРА-СТЕФАН КАРАДЖОВО" – С. СТЕФАН КАРАДЖОВО
- СДРУЖЕНИЕ „ШАРЕНА СОЛ“ – С. ГОЛЯМО КРУШЕВО
- СДРУЖЕНИЕ "КЛУБ НА ПЕНСИОНЕРА-ШАРКОВО " – С. ШАРКОВО

Община Елхово

- СДРУЖЕНИЕ "УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ПГ по МСС ЕРНЕСТО ЧЕГЕВАРА С.БОЯНОВО"
- УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ГИМНАЗИЯ "СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ - ГР. ЕЛХОВО"
- СДРУЖЕНИЕ "УСПЕШНОСТ" – гр. Елхово
- СДРУЖЕНИЕ "НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ "ОТЕЦ ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ" - гр.ЕЛХОВО, обл.ЯМБОЛСКА
- ОБЩИНСКИ КЛУБ НА ХОРАТА С УВРЕЖДЕНИЯ – ЕЛХОВО
- СДРУЖЕНИЕ "РОМСКИ НЕЗАВИСИМ СЪЮЗ "БЪДЕЩЕ" – Елхово
- СДРУЖЕНИЕ "УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО НА ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ "СВ.СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ"" – Елхово
- СДРУЖЕНИЕ "ГРАДСКИ КЛУБ НА ПЕНСИОНЕРА - ЕЛХОВО"
- УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО "НАДЕЖДА"
- Училищно настоятелство "Общински детски комплекс"
- УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ "СТЕФАН КАРАДЖА"

Община Тополовград

- СДРУЖЕНИЕ "УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ НАЧАЛНО УЧИЛИЩЕ "СВ.СВ.КИРИЛ И МЕТОДИЙ""
- СДРУЖЕНИЕ "ОБЕДИНЕН РОМСКИ СЪЮЗ"
- СДРУЖЕНИЕ "УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ ОДЗ "ЩАСТЛИВО ДЕТСТВО""
- СДРУЖЕНИЕ "УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО ПРИ СРЕДНООБЩООБРАЗОВАТЕЛНО УЧИЛИЩЕ Д-Р "ПЕТЪР БЕРОН" ТОПОЛОВГРАД"
- СДРУЖЕНИЕ С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ "БЪДЕЩЕ ЗА ВЪЗРАСТНИТЕ В БЪЛГАРИЯ"

Интереси и мотивация за СВОМР:

- Подкрепа за социално уязвими групи.
- Организиране на обучения и квалификационни курсове.
- Изграждане на социален капитал и мрежи за подкрепа.

• Културни организации и сдружения

Културните НПО играят важна роля в запазването и популяризирането на местната култура и традиции в общините Болярово, Елхово и Тополовград.

Община Болярово

- СДРУЖЕНИЕ ЗА РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА В ЮГОИЗТОЧЕН РЕГИОН – ГР. БОЛЯРОВО
- СДРУЖЕНИЕ „СТОЯН-ИНДЖЕ ВОЙВОДА“ – С. ПОПОВО
- СДРУЖЕНИЕ „ТВОРЧЕСКА УЛИЦА ЗА ХУДОЖНИЦИ И АРТИСТИ“ – С. ВОДЕН
- НЧ „ВЪЗРАЖДАНЕ – 1912“ – ГР. БОЛЯРОВО
- НЧ „АНА МАЙМУНКОВА – 1894“ – С. ВОДЕН
- НЧ „ПРОСВЕТА – 1927“ – С. ГОЛЯМО КРУШЕВО
- НЧ „СВЕТЛИНА – 1928“ – С. МАМАРЧЕВО
- НЧ „НИКОЛА ВАПЦАРОВ – 1930“ – С. ПОПОВО
- НЧ „СТЕФАН КАРАДЖА – 1904“ – С. СТЕФАН КАРАДЖОВО

Община Елхово

- СДРУЖЕНИЕ "КЛУБ НА ИНТЕЛИГЕНЦИЯТА" – гр. Елхово
- АСОЦИАЦИЯ ЗА МЕСТНО РАЗВИТИЕ "СТРАНДЖА" – гр. Елхово
- СДРУЖЕНИЕ "ПАРТНЬОРИ ЗА ЕВРОПЕЙСКО РАЗВИТИЕ-ГР. ЕЛХОВО"
- Сдружение НАДЕЖДА ЗА ЕЛХОВО
- ТУРИСТИЧЕСКИ ЦЕНТЪР – ЕЛХОВО
- БИЗНЕС ЦЕНТЪР-ЕЛХОВО
- ТУРИСТИЧЕСКО ДРУЖЕСТВО "РОДНИ ПРОСТОРИ"
- СДРУЖЕНИЕ "КИРИЛОВО"
- СДРУЖЕНИЕ "МАЛОМИРОВО-СВЕТИ ГЕОРГИ-2001"
- СДРУЖЕНИЕ "ЗА ОБНОВЛЕНИЕ НА МЕЛНИЦА"
- СДРУЖЕНИЕ "ЛАЛКОВЦИ"
- НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ “РАЗВИТИЕ-1893Г” ГР. ЕЛХОВО
- НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ “КИРИЛ И МЕТОДИЙ-1962 Г.” С. МЕЛНИЦА
- НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ “ВЪЗРАЖДАНЕ -1930Г.” С. ИЗГРЕВ
- НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ “СЪГЛАСИЕ -1928Г.” С. ГРАНИТОВО
- НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ “СЪГЛАСИЕ-1930Г.” С. КИРИЛОВО
- НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ “СВЕТЛИНА-1926Г.” С. БОЯНОВО
- НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ “ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ-1936 Г.” С. М. МАНАСТИР
- НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ “Г.С.РАКОВСКИ-1922 Г.” С. РАЗДЕЛ
- НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ “ХРИСТО БОТЕВ 1935 Г.” С. ПЧЕЛА
- НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ “ХРИСТО БОТЕВ-1928 Г.” С. ЛЕСОВО
- НАРОДНО ЧИТАЛИЩЕ “ПРОБУДА 1926 Г.” С. МАЛОМИРОВО

Община Тополовград

- СДРУЖЕНИЕ ИСТОРИЧЕСКО НАСЛЕДСТВО
- СДРУЖЕНИЕ "ОБЩЕСТВЕНО ДВИЖЕНИЕ ЗА ВЪЗРАЖДАНЕ НА ОБЩИНА ТОПОЛОВГРАД"
- СДРУЖЕНИЕ "КЛУБ ЗА ЕВРООПТИМИЗЪМ - ТОПОЛОВГРАД"
- НЧ „СВ. СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЙ-1894” – ТОПОЛОВГРАД
- НЧ „ЕКЗАРХ АНТИМ I – 1936” – ОРЕШНИК

- НЧ „ПРОБУДА – 1920” – МРАМОР
- НЧ „ИЗГРЕВ – 1927” – СРЕМ
- НЧ „ПРОБУДА -1928” – УСТРЕМ
- НЧ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ – 1931” – СИНАПОВО
- НЧ „ВАСИЛ ЛЕВСКИ – 1934” – РАДОВЕЦ
- НЧ „САКАР – 1928” – ХЛЯБОВО
- НЧ „ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ – 1927” - ОРЛОВ ДОЛ
- НЧ „РАЗВИТИЕ – 1932” – КНЯЖЕВО

- **Интереси и мотивация за СВОМР:**

- Съхраняване и развитие на местното културно наследство.
- Насърчаване на културен и риболовен туризъм.
- Подобряване на условията за културно участие.

- **Младежки организации и спортни клубове**

Младежките и спортните НПО на територията на МИРГ „Болярово-Елхово-Тополовград“ играят ключова роля в ангажирането на младите хора и насърчаването на здравословен начин на живот.

Община Болярово

- СДРУЖЕНИЕ "ОБЕДИНЕН СПОРТЕН КЛУБ БОЛЯРОВО" – ГР. БОЛЯРОВО
- СДРУЖЕНИЕ "ВОЛЕЙБОЛЕН КЛУБ БОЛЯРОВО" – ГР. БОЛЯРОВО
- ФУТБОЛЕН КЛУБ "БОТЕВ-БОЛЯРОВО" – ГР. БОЛЯРОВО
- СДРУЖЕНИЕ "МЛАДЕЖКА НЕПРАВИТЕЛСТВЕНА ОРГАНИЗАЦИЯ - БОЛЯРОВО" – ГР. БОЛЯРОВО

Община Елхово

- СДРУЖЕНИЕ "ФУТБОЛЕН КЛУБ "БОЯНОВО-2012""
- СДРУЖЕНИЕ "БАСКЕТБОЛЕН КЛУБ - ЕЛХОВО"
- СДРУЖЕНИЕ "ОБЕДИНЕН СПОРТЕН КЛУБ - ЕЛХОВО"
- БОКСОВ КЛУБ ФАЙТ – ЕЛХОВО
- ШАХМАТЕН КЛУБ-ПРИ ОБЩИНА ЕЛХОВО
- СДРУЖЕНИЕ "КЛУБ ПО ВОДЕН ТУРИЗЪМ И ВОДЕН СЛАЛОМ" – ГР. ЕЛХОВО
- СПОРТЕН КЛУБ ПО БОРБА "СТЕФАН КАРАДЖА-ЕЛХОВО"
- ВЕЛО КЛУБ – ЕЛХОВО
- СДРУЖЕНИЕ "ДЕТСКИ И МЛАДЕЖКИ ПАРЛАМЕНТ" – ГР. ЕЛХОВО
- СДРУЖЕНИЕ "ОБЩИНСКИ ФУТБОЛЕН КЛУБ - ЕЛХОВО"
- СПОРТЕН КЛУБ ЕЪРСОФТ "ЩУРМ " – ГР. ЕЛХОВО
- СДРУЖЕНИЕ СТРЕЛКОВИ КЛУБ "КОЛХИДА" - ГР.ЕЛХОВО
- СДРУЖЕНИЕ "УЧЕНИЧЕСКИ СПОРТЕН КЛУБ "АТЛЕТИК 2008"" – ГР. ЕЛХОВО
- ТУНДЖА СПОРТ ЕЛХОВО
- СДРУЖЕНИЕ "ОБЕДИНЕН СПОРТЕН КЛУБ "СТЕФАН КАРАДЖА""
- СДРУЖЕНИЕ "СПОРТЕН КЛУБ "ЛЕКА АТЛЕТИКА"" – ГР. ЕЛХОВО
- СДРУЖЕНИЕ "СПОРТЕН КЛУБ "БОКС"" - ГР. ЕЛХОВО
- ФУТБОЛЕН КЛУБ "СТЕФАН КАРАДЖА - 99"
- СДРУЖЕНИЕ "ДЕТСКО-ЮНОШЕСКИ ФУТБОЛЕН КЛУБ "САНЯЯ"" – ЕЛХОВО
- СДРУЖЕНИЕ "ФУТБОЛЕН КЛУБ "СТЕФАН КАРАДЖА""

- СДРУЖЕНИЕ "ФУТБОЛЕН КЛУБ "СТЕФАН КАРАДЖА - 2000 ЕЛХОВО"
- СПОРТЕН КЛУБ БОКСОВ КЛУБ- ЕЛХОВО
- ЕЛХОВО РЕЙСИНГ КЛУБ
- УЧЕНИЧЕСКИ СПОРТЕН КЛУБ "ЕЛХОВО -2008"
- СТРЕЛКОВИ КЛУБ – РИЦАРИ
- СДРУЖЕНИЕ "ИНФО СТЕЙТ"

Община Тополовград

- КЛУБ ЗА ПЛАНИНСКИ ТУРИЗЪМ
- СПОРТЕН КЛУБ БУЛКЕМПО МАСТЕЙРА-ТОПОЛОВГРАД
- СПОРТЕН КЛУБ "БОРБА"
- СПОРТЕН КЛУБ "ТЕНИС НА МАСА"
- СПОРТЕН КЛУБ "БАСКЕТБОЛ" - ГР. ТОПОЛОВГРАД
- ФУТБОЛЕН КЛУБ САКАРСКИ СПОРТИСТ – 04
- СДРУЖЕНИЕ ЗА МЛАДЕЖКИ ИНИЦИАТИВИ И ТОЛЕРАНТНОСТ „ПРОСТО ПРИЯТЕЛИ“
- СДРУЖЕНИЕ "СПОРТЕН КЛУБ ПО ФИТНЕС И КУЛТУРИЗЪМ "ВИС - ВИТАЛИС""
- СПОРТЕН КЛУБ "ДЖУДО"
- МНОГОСПОРТОВ РАБОТНИЧЕСКИ КЛУБ СПОРТ И ЗДРАВЕ – ТОПОЛОВГРАД
- ФУТБОЛЕН КЛУБ "ТУНДЖА"
- СДРУЖЕНИЕ "ФУТБОЛЕН КЛУБ "УСТРЕМ 2001""

Интереси и мотивация:

- Активно ангажиране на младите хора.
- Организиране на спортни събития и дейности на открито.
- Създаване на възможности за професионална ориентация.

• Сдружения на рибарите и професионални асоциации

Сдруженията на рибарите и професионалните асоциации са ключови заинтересовани страни, които активно участват в изпълнението на СВОМР и подпомагат устойчивото развитие на рибарския сектор.

Община Болярово

- ЛОВНО-РИБАРСКО СДРУЖЕНИЕ "БОЛЯРКА" – ГР. БОЛЯРОВО
- АСОЦИАЦИЯ НА ЖИВОТНОВЪДИТЕ В РЕГИОНА СТРАНДЖА – САКАР– ГР. БОЛЯРОВО
- ЛОВНО-РИБАРСКО СДРУЖЕНИЕ „СТРАНДЖА“ - ГР. БОЛЯРОВО
- СДРУЖЕНИЕ "ЛОВНО СДРУЖЕНИЕ С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ "ДЕННИЦА"" – С. ДЕННИЦА

Община Елхово

- РЕГИОНАЛЕН СЪЮЗ НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ КООПЕРАЦИИ – ЕЛХОВО
- СДРУЖЕНИЕ "СДРУЖЕНИЕ НА ЛОВЦИТЕ И РИБОЛОВЦИТЕ НАСЛУКА 2010" – ГР. ЕЛХОВО
- СДРУЖЕНИЕ "ЕЛХОВО-1-ДИАНА - 2002" – ГР. ЕЛХОВО
- СДРУЖЕНИЕ "ДИАНА-004 - КЛСС" – ГР. ЕЛХОВО

- СДРУЖЕНИЕ "ЛОВНО-РИБАРСКО СДРУЖЕНИЕ "ДИАНА - 2001-РЛС"" – ГР. ЕЛХОВО
- СДРУЖЕНИЕ "МЕСТНА ИНИЦИАТИВНА ГРУПА – ЕЛХОВО - БОЛЯРОВО"
- СДРУЖЕНИЕ "РИБАРСКО СДРУЖЕНИЕ БИГ ФИШ 2013" – ГР. ЕЛХОВО
- ПЧЕЛАРСТВО - РЕГИОН ЕЛХОВО
- СДРУЖЕНИЕ "РИБОЛОВНО СДРУЖЕНИЕ ВЕДО – 2018 " ГР. ЕЛХОВО
- СДРУЖЕНИЕ "ЛОВНО-РИБАРСКО ДРУЖЕСТВО" - ГР. ЕЛХОВО
- СДРУЖЕНИЕ "ОБЩИНСКИ БРАНШОВИ ПЧЕЛАРСКИ СЪЮЗ "ЕЛХОВО""
- РИБАРСКО СДРУЖЕНИЕ "ТУНДЖАТА" – ГР. ЕЛХОВО
- РИБАРСКО СДРУЖЕНИЕ РИБОЛОВНИ СТРАСТИ – ГР. ЕЛХОВО
- ЛОВНО-РИБАРСКО СДРУЖЕНИЕ "ГЛИГАН-2002" – ГР. ЕЛХОВО
- СДРУЖЕНИЕ "ЛОВНО-РИБАРСКО СДРУЖЕНИЕ "ЕЛ-ЖЕ-ДО-2001""
- СДРУЖЕНИЕ "ОБЩИНСКИ СЪЮЗ НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ КООПЕРАЦИИ" – ГР. ЕЛХОВО
- СДРУЖЕНИЕ "ДЕЛИ - 2004" – ГР. ЕЛХОВО
- СДРУЖЕНИЕ "РЕГИОНАЛНА АГЕНЦИЯ ЗА ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ - ЕЛХОВО-99"
- СДРУЖЕНИЕ "ЕЛХОВСКА ТЪРГОВСКО-ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА"
- СДРУЖЕНИЕ НА ЧАСТНО ПРАКТИКУВАЩИТЕ ВЕТЕРИНАРИ ЛЕКАРИ-ОБЛАСТ ЯМБОЛ
- СДРУЖЕНИЕ "ОБЕДИНЕНИЕ НА РИБОПРОИЗВОДИТЕЛИТЕ ОТ ОБЩИНА ЕЛХОВО"
- АСОЦИАЦИЯ "БЪЛГАРСКА ШИПКА"
- АСОЦИАЦИЯ НА МАЛКИТЕ И СРЕДНИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ПРОИЗВОДИТЕЛИ В БЪЛГАРИЯ
- СДРУЖЕНИЕ "СДРУЖЕНИЕ НА ЗЕМЕДЕЛСКИ ПРОИЗВОДИТЕЛИ И ЖИВОТНОВЪДИ - С.ГРАНИТОВО ПРИ ОБЩИНА ЕЛХОВО"
- ЛОВНО-РИБАРСКО СДРУЖЕНИЕ "КАЛЕТО-2001-ММПГМ"

Община Тополовград

- МНОГОСПОРТОВ РАБОТНИЧЕСКИ КЛУБ СПОРТ И ЗДРАВЕ – ТОПОЛОВГРАД
- ФУТБОЛЕН КЛУБ "ТУНДЖА"
- СДРУЖЕНИЕ "ФУТБОЛЕН КЛУБ "УСТРЕМ 2001""
- СДРУЖЕНИЕ "ЛОВНО СДРУЖЕНИЕ "ЗВЕЗДА""
- СДРУЖЕНИЕ "АСОЦИАЦИЯ НА ТРАКИЙСКИТЕ ПРЕДПРИЕМАЧИ"
- СДРУЖЕНИЕ БУШКРАФТ
- СДРУЖЕНИЕ С НЕСТОПАНСКА ЦЕЛ "ТОПОЛОВГРАД"
- МЕСТНА ИНИЦИАТИВНА ГРУПА – ТОПОЛОВГРАД
- СДРУЖЕНИЕ "АСОЦИАЦИЯ НА ЧАСТНИТЕ ПРЕДПРИЕМАЧИ И ПРОИЗВОДИТЕЛИ - ТОПОЛОВГРАД"
- СДРУЖЕНИЕ НА ЛОВЦИТЕ И РИБОЛОВЦИТЕ - ЛОВНО-РИБАРСКО ДРУЖЕСТВО "ТОПОЛОВГРАД"
- СДРУЖЕНИЕ "ЛОВНО - РИБАРСКО СДРУЖЕНИЕ "ТРАКИЕЦ""

- СДРУЖЕНИЕ "АСОЦИАЦИЯ ЗА БЪЛГАРСКОТО СИВО ГОВЕДО И КАРАКАЧАНСКА ОВЦА - САКАРЕЛА"

Интереси и мотивация:

- Подкрепа за рибарите и развитие на рибарския сектор.
- Обучение и развитие на умения.
- Насърчаване на устойчивото управление на рибните ресурси.

ИДЕНТИФИЦИРАНИ ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ ОТ БИЗНЕС СЕКТОРА

Бизнес секторът в общините Болярово, Елхово и Тополовград е важен двигател на местната икономика и ключов участник в изпълнението на Стратегията за водено от общностите местно развитие (СВОМР). Компаниите и фирмите в рибарския сектор, земеделието, туризма и преработващата промишленост играят значителна роля в икономическото развитие, осигуряването на заетост и устойчивото управление на ресурсите. Основните заинтересовани страни в бизнес сектора включват:

• Риболовни и аквакултурни фирми

- Риболовните и аквакултурните предприятия са важни участници на територията на МИРГ, тъй като те поддържат традиционния рибарски сектор и използват местните водни ресурси.
- **Опит и експертиза в риболовните и аквакултурните практики:** Тези предприятия познават добре риболовните традиции и спецификите на аквакултурите в района, като осигуряват продукцията и услуги, които отговарят на местния пазар и екологичните стандарти.
- **Капацитет за устойчиво развитие и модернизация:** Риболовните и аквакултурните фирми се стремят да модернизират своите съоръжения и практики, за да отговорят на нарастващите изисквания за устойчивост и ефективност. Те имат интерес от финансиране по СВОМР, което ще им позволи да обновят оборудването си и да внедрят нови технологии.
- **Принос към заетостта и икономическата стабилност:** Фирмите в рибарския сектор осигуряват работни места и устойчив доход за населението в общините, като стимулират икономиката и допринасят за запазването на традициите в риболова.

- "Язовири" ЕООД - Садкова инсталация - язовир "Малко Шарково"
- "ФИШ ТРЕЙД 77" ЕООД - РС "Борева кория"
- РС ПРО СЕРВИЗ 2020 ЕООД - РС Кирилово
- ЕТ "КОМАНДИРА - ДОБРИ ГЕОРГИЕВ" - РС "Ставуст"
- "Сигнал" ЕООД - РС "Черния мост"
- "ЕКОЛЕС 1" ЕООД - РС "Куруджа дере"
- "НИКИ ФИШ" ЕООД - РС "Топузови ливади"
- ЕТ "Димитър Керемидчиев" - РС "Княжево"

• Земеделски производители и фермерски стопанства

Земеделските производители и фермерите на територията на МИРГ са също важни заинтересовани страни, които подкрепят местната икономика и осигуряват източник на приходи за местното население.

- Опит в традиционното и устойчиво земеделие.
- Производство на селскостопанска продукция с местно значение
- Интерес към развитието на агротуризма.
- През 2022/2023 стопанска година на територията на **Община Болярово** са регистрирани 146 земеделски производители, 11 животновъдни и 53 смесени земеделски стопанства, и две действащи кооперации.
- През 2022/2023 стопанска година на територията на **Община Елхово** са регистрирани 236 земеделски производители, 69 животновъдни и 58 смесени земеделски стопанства, и седем действащи кооперации.
- През 2022 година на територията на **Община Тополовград** са регистрирани 486 земеделски производители, в т.ч. животновъдни, земеделски и смесени стопанства, и 6 действащи кооперации.

• **Преработвателни предприятия и занаятчийски фирми**

Преработвателните предприятия и занаятчийските фирми играят важна роля в добавянето на стойност към местната продукция и създаването на допълнителни работни места.

- Капацитет за преработка и съхранение на селскостопански и рибни продукти.
- Насоченост към местния и регионален пазар
- Запазване на занаятчийските традиции

В **община Болярово**: работят предприятия в следните направления: Производство на хляб, хлебни и пресни сладкарски изделия, Производство на месни продукти, Производство на метли и четки, Производство на безалкохолни напитки, минерални и други бутилирани води.

В **община Елхово**: работят предприятия в следните направления:

- Производство на хляб, хлебни и пресни сладкарски изделия, Производство на месни продукти; Производство на мляко и млечни продукти, Производство на безалкохолни напитки, минерални и други бутилирани води,
- Производство на класически (машинно или ръчно плетени) пуловери, жилетки и други подобни изделия, Производство на горно облекло, без работно, Производство на долно облекло
- Рязане, профилиране и обработване на
 - строителни и декоративни скални материали, Производство на дограма и други изделия от пластмаси за строителството, Производство на тухли, керемиди и други изделия от печена глина за строителството
 - Механично обработване на метал, Производство на машини за селското и горското стопанство, Производство на други изделия от дървен материал; производство на изделия от корк, слама и материали за плетене, Производство на други мебели

В **община Тополовград**:

- Производство на хляб, хлебни и пресни сладкарски изделия; Производство на мляко и млечни продукти, без сладолед; Производство и преработка на месо, без месо от домашни птици; Производство на хляб, хлебни и пресни сладкарски изделия; Производство на какао, шоколадови и захарни изделия; Производство на растителни и животински масла и мазнини, без маргарин
- Производство на спиртни напитки; Производство на други ферментирани напитки

- Производство на кухненски мебели; Производство на други изделия от дървен материал; производство на изделия от корк, слама и материали за плетене; Разкрояване, рендосване и импрегниране на дървен материал; Производство на дограма и други изделия от пластмаси за строителството
- Производство на горно, работно и друго облекло и допълнения за облекло, Рязане, профилиране и обработване на строителни и декоративни скални материали
- Производство на медицинско и хирургическо оборудване и ортопедични апарати; Производство на други машини с общо предназначение, неклассифицирани другаде
- **Туристически бизнеси и фирми за настаняване**

Фирмите в туристическия сектор се стремят да развиват културния и риболовния туризъм в общините Болярово, Елхово и Тополовград.

- Развитие на риболовен и селски туризъм.
- Сътрудничество с местните общности и производители.
- Подобряване на туристическата инфраструктура.

В община Болярово:

- 13 фирми с КИД 55.10 Хотели и подобни места за настаняване, 55.20 - Туристическо и друго краткосрочно настаняване и 55.90 - Други места за настаняване
- 13 фирми с КИД 56.10 - Дейност на ресторанти и заведения за бързо обслужване, 56.30 - Дейност на питейни заведения,

В община Елхово:

- 66 фирми оперират в сектор Хотелиерство (КИД-2008 55.)
- 70 фирми оперират в сектор Ресторантьорство (КИД-2008 56.)

В община Тополовград:

- 5 фирми оперират в сектор Хотелиерство (КИД-2008 55.)
- 31 фирми оперират в сектор Ресторантьорство (КИД-2008 56.)
- **Местни предприемачи и малки бизнеси:** Местните предприемачи и малките бизнеси в общините Болярово, Елхово и Тополовград играят важна роля за икономическото развитие и създаването на заетост. Гъвкавост и адаптивност към местните нужди:
 - Малките бизнеси и предприемачи бързо се адаптират към нуждите на местното население и предлагат продукти и услуги, които допринасят за развитието на икономиката.
 - Интерес към проекти за икономическо развитие и иновации.
 - Подкрепа за местните традиции и занаятчийски продукти.
- В община Болярово: В тази категория попадат практически всички местни стопански субекти извън секторите, описани по-горе или общо 94 нефинансови предприятия, осигуряващи 230 работни места на територията на общината.
- В община Елхово: В тази категория попадат практически всички местни стопански субекти извън секторите, описани по-горе или общо 367 нефинансови предприятия, осигуряващи 901 работни места на територията на общината.
- В община Тополовград: тази категория попадат практически всички местни стопански субекти извън секторите, описани по-горе или общо 203 нефинансови предприятия, осигуряващи 470 работни места на територията на общината.

2.3 SWOT анализ и изведени потребности

СИЛНИ СТРАНИ	СЛАБИ СТРАНИ
Обща характеристика/ профил на територията на МИРГ	
– Близост на територията на МИРГ до най-голямото пристанище в страната – Пристанище Бургас, – Граница с Р Турция (ГКПП Лесово) – достъп до други пазари; – Високият дял земеделски земи на територията на МИРГ създават отлични възможности за развитие на агро-бизнес, животновъдство и екосистемни услуги; – Благоприятен релеф, позволяващ комасиране на обработваеми земи, изграждането и поддържането на инфраструктура, благоустрояването на населените места; – Налице са отлични условия за отглеждането на зърнени култури, зеленчуци, лозя, овощия, тютюн и други.	– Пътната инфраструктура определя относително дългото време за пътуване между общинските центрове Болярово, Елхово и Тополовград и двата областни града – Ямбол и Хасково. – Територията на МИРГ е периферна спрямо важните национални пътни артерии; – На територията на МИРГ липсват автомагистрали; – Налице са предпоставки за развитие на средни до големи наклони на повърхността, активно протичане на ерозионно–денудационни процеси и формиране на гъста долинно–ровинна мрежа; – Предпоставки за развитие на карстови процеси, отразяващи се върху повърхностния отток и върху микроклиматичните условия в посока засушаване на почвите; – Намаляване на дебита на всички източници на питейна вода и ограничен достъп до повърхностни и подземни водни тела.
Състояние на местната икономика	
– Особености на природноресурсния потенциал и наследени традиции на населението, благоприятстващи развитието на земеделското производство на територията на МИРГ; – Налице са условия за развитието на различни традиционни и алтернативни видове туризъм на територията – природен/екотуризм, културно-исторически и културно-събитен, селски, ловен.	– Неусвоен пазарен потенциал на произвежданата земеделска продукция на територията на МИРГ; – Ограничен брой преработвателни предприятия на територията на МИРГ, водещ до износ на добавената стойност, трудна реализация на произведената продукция и незащитен пазарен интерес; – Териториална концентрация на третичния сектор в общинските центрове – гр. Болярово, гр. Елхово и гр. Тополовград, което ограничава достъпа на жителите на по-отдалечените населени места до тези услуги.

СЕКТОР „РИБАРСТВО И АКВАКУЛТУРИ“

Секторът има дългогодишни традиции в рибарството, които създават стабилна основа и опит в използването на местните ресурси.

Наличие на подходящи водни ресурси за риболов и аквакултури, които предлагат добри възможности за развитие на сектора.

Местните риболовни и аквакултурни фирми имат капацитет за въвеждане на устойчиви практики и модернизация на производствените процеси, което намалява екологичния отпечатък.

Аквакултурите са един от перспективните отрасли на рибарската територия

ВОМР осигурява възможности за добавяне на стойност и диверсификация на към производството на аквакултури в рибарските райони

Аквакултурите осигуряват предпоставки за диверсификация на ниво рибарска територия чрез развитие на допълнителни икономически дейности

Рибарската общност, занимаваща се с аквакултури, е с положително отношение и практики към опазване на водните екосистеми

Недостатъчно съвременно оборудване и инфраструктура за риболов и преработка, които намаляват конкурентоспособността на сектора.

Рибарството зависи от условията на околната среда, което води до сезонни и количествени колебания на улова и продукцията.

Ниска привлекателност на сектора сред младите хора и недостатъчна квалификация на работната сила, което ограничава потенциала за развитие.

Голяма част от операторите в сектор аквакултури, нямат нормативен статут, компетентност и финансови възможности за разработване на проектни предложения

Производството на аквакултури е икономически дейност с малка рентабилност

Производството на аквакултури е свързан с поемане на сериозни рискове и разходи и е уязвим от прекратяване на дейността

Ниска степен на ефективно сдружаване и общи дейностите в рамките на рибарски неформални и/или формални сдружения/кооперативи в рибарските територии

Развитие на социалната сфера и човешките ресурси

– Провеждана целенасочена политика на местно ниво за предоставяне на разнообразни и качествени социални услуги в общността, отговарящи на конкретните потребности на различни уязвими групи на населението.

– Силно негативен темп на протичащите демографските процеси на територията на МИРГ;

– Продължаваща депопулация на целевата територия;

– Влошена възрастова структура на населението, водеща до натрупването на население в над-трудоспособна възраст.

– Разпределение на обектите за болнична и извънболнична помощ на територията на МИРГ, което затруднява равнопоставеността при предоставянето на здравни услуги.

Инфраструктурно развитие, свързаност и достъпност на територията

– Водоснабденост на всички населени места в териториалния обхват на МИРГ; – Изградена ПСОВ на територията на Община Елхово; – Налице е потенциал за производство на различни видове енергия от ВЕИ: откроява се потенциалът за производство на енергия от биомаса и слънчева енергия за производството на електро– и топлоенергия.	– Амортизирана водопроводна мрежа в преобладаващата част на територията на МИРГ; – Частично изградена канализационна мрежа на територията на МИРГ; – Липса на ПСОВ на територията на община Болярово и Община Тополовград. – Налице са проблеми с покритието на мрежите на мобилните оператори и с достъпа до интернет в южната част на МИРГ.
--	--

Екологично състояние и рискове

– Качеството на атмосферния въздух отговаря на стандартите и не създава здравен риск за населението; – Добро състояние на почвената покривка на територията на МИРГ – поддържането на терените отговаря на законовите изисквания; – Територията се характеризира с богато биологично разнообразие, като с икономическо значение се отличават горските ресурси, лечебните растения, животинските видове с ловно стопанско значение.	– Налице е риск по отношение на ерозионните процеси, който се усложнява допълнително от влиянието на рискови фактори като горски пожари и наводнения; – Налице е замърсяване на площи от неконтролирано изхвърляне на битови, градински и животински отпадъци, наблюдаван основно в периферията на населените места и речните долини. – Неоптимални разходи за електроенергия заради остарелия сграден фонд (публичен и частен) и неефективно улично осветление.
--	--

ВЪЗМОЖНОСТИ

ЗАПЛАХИ

Обща характеристика/профил на територията на МИРГ

– Оползотворяване на възможностите за развитие на територията на МИРГ, произтичащи от особеностите на природноресурсния потенциал.	– Засилване на неблагоприятните последици, свързани с отдалечеността на територия на МИРГ от областните центрове.
--	---

Състояние на местната икономика

– Повишаване на възможностите за пазарна реализация на произвежданата земеделска и животинска продукция; – Повишаване конкурентоспособността на местната икономика чрез подобряване обвързаността между земеделското производство и предприятия на хранително–вкусовата промишленост; – Оползотворяване потенциала за развитие на различни приоритетни икономически дейности, вкл. посредством реализирането на съвместни регионални инициативи.	– Допълнително влошаване на стойностите на основните икономически показатели, характеризиращи състоянието на местната икономика; – Неоползотворяване в достатъчна степен на съществуващите възможности за развитие на различни икономически дейности, основани на местните ресурси.

СЕКТОР „РИБАРСТВО И АКВАКУЛТУРИ“

– Възможности за генериране на висока добавена стойност и доходи. – Наличието на средства по СВОМР и други европейски програми предоставя възможности за модернизация и разширяване на дейността. – Интересът към риболовния и екотуризма предоставя възможност за развитие на Синята икономика и диверсификация на дейностите и привличане на туристи в региона. – Възможност за подобряване на устойчивостта и ефективността на риболовните и аквакултурните дейности чрез екологични инициативи и модерни технологии. – Развитие на „смайт“ цифрови технологии и решения с възможности за приложение в сферата на аквакултурите – Националната екологична мрежа включва широка мрежа от природни неурбанизирани територии (защитените територии и защитени зони), влияещи върху опазване на водните ресурси – Три от сферите на въздействие в рамките на Зелената сделка (кръгова икономика, защита на биоразнообразието и защита на екосистемите и стратегия „от фермата до трапезата“) ще окажат влияние върху	– Опасност от замърсяване и влошаване на качеството на водите, което може да застраши рибните ресурси. – Присъствието на вносни рибни продукти на пазара създава силна конкуренция за местните производители. – Климатичните промени и екстремните метеорологични явления могат да доведат до нестабилност в рибните запаси и условията за аквакултури. – Ниско ниво на търсене на националния пазар и слаби възможности за износ. – Липса на научни и образователни структури в сферата на рибарството и аквакултурите – Неразвита инфраструктура в помощ на производството на аквакултури и достъпа до пазара – Немониторирано и неконтролирано въздействието на любителския риболов върху водните ресурси – Неефикасно устойчиво управление на рибните и нерибните ресурси

риболова и аквакултурите	
Развитие на социалната сфера и човешките ресурси	
– Предоставяне на висококачествени и разнообразни социални услуги в общността, съобразени в конкретните нужди на населението, попадащо в различни уязвими групи на обществото; – Подобряване количествените и качествени параметри на обектите на здравната, образователната, социалната, културна инфраструктура.	– Продължаващо влошаване на стойностите на ключови показатели, характеризиращи демографското развитие на територията на МИРГ; – Засилване неравнопоставеността на достъпа на жителите на някои населени места на територията на МИРГ до различни общественозначими услуги в областта на образованието, здравеопазването, социалните услуги; – Риск от маргинализиране на някои уязвими групи на обществото.
Инфраструктурно развитие, свързаност и достъпност на територията	
– Реализация на общественозначими проекти, насочени към подобряване параметрите на техническата инфраструктура на територията на МИРГ.	– Ограничено финансиране за реализация на проекти за подобряване състоянието на техническата инфраструктура.
Екологично състояние и рискове	
– Налице са възможности за добив на култури (рапица, соя, слънчоглед и др.) за производство на биогорива.	– Наличие на риск по отношение на наводненията и свързаните с тях нарушения на речните корита и промени в заливна тераса; – Повишен риск от възникване на горски пожари през летния сезон.

SWOT анализ	Обосновка (резюме) на изведените елементи в SWOT анализа
Силни страни Дългогодишни традиции в рибарството Наличие на подходящи водни ресурси за аквакултури, Аквакултурите са един от перспективните отрасли на рибарската територия Аквакултурите осигуряват предпоставки за диверсификация на рибарска територия чрез развитие на допълнителни икономически дейности	На територията на МИРГ Болярско – Елхово – Тополовград са установени дългогодишни традиции в рибарството и производството и консумацията на аквакултури. Налице са множество язовири, които са подходящи за отглеждане на аквакултури. Предвид спецификата на територията – отдалечена от големите градски центрове, планинска и полупланинска, на границата с Р
Слаби страни	Турция, икономическото развитие търпи

Недобро състояние на много от язовирите на територията Недостатъчно съвременно оборудване и инфраструктура в сектора на аквакултурите Рибарството зависи от условията на околната среда, което води до сезонни колебания на улова и продукцията Ниска привлекателност на сектора сред младите хора и недостатъчна квалификация на работната сила Липса на ефективно сдружаване и общи дейности	известни ограничения. Развитието на синята икономика, вкл. аквакултурите, осигуряват предпоставки за диверсификация на територията и допълнителни икономически дейности. В същото време, тези силни страни не могат да се оползотворят в пълна степен поради редица слаби страни като недоброто състояние на много от язовирите на територията, липсата на съвременно оборудване в сектора на аквакултурите, ниска привлекателност на сектора сред младите хора, както и липса на сдружаване на операторите в сектор аквакултури.
Възможности Интересът към риболовния и екотуризма предоставя възможност за развитие на Синята икономика и диверсификация на дейностите и привличане на туристи в региона. ВОМР осигурява възможности за добавяне на стойност и диверсификация на към производството на аквакултури в рибарските райони Развитие на „смайт“ цифрови технологии и решения с възможности за приложение в сферата на аквакултурите	Външните фактори с положителен знак дават възможности за по-успешно развитие на рибарската територия. Една от съществените възможности е развитие на синята икономика поради наличие на ресурси за това, както и интерес към риболовен и екотуризъм. Подходът ВОМР осигурява важна възможност за развитие на рибарската територия на МИРГ Болярово – Елхово – Тополовград чрез подкрепа за диверсификация на икономиката с производство на аквакултури и добавяне на стойност, както и за развитие на туризъм на базата на местния потенциал.
Заплахи Неразвита инфраструктура в помощ на производството на аквакултури и достъпа до пазара Опасност от замърсяване и влошаване на качеството на водите Климатичните промени могат да доведат до нестабилност в рибните запаси и условията за аквакултури Ниско търсене на националния пазар и слаб износ Липса на научни и образователни структури в сферата на рибарството и аквакултурите	Негативните външни фактори са свързани с неразвита инфраструктура за производство и достъп до пазара на аквакултури, риск от замърсяване и влошаване на качеството на водите, климатичните промени също могат да доведат до неблагоприятни последици за синята икономика. Ниското търсене на аквакултури и липсата на къси вериги на доставка също може да заплаши развитието на синята икономика. Не на последно място,
Установяване на потребностите въз основа на SWOT анализа в съответствие с разпоредбите на чл. 29 и чл. 30 от Регламент (ЕС) 2021/1060 и Програмата за морско дело, рибарство и аквакултури 2021-2027. На базата на извършените социално-икономически	установена е липса на научни и образователни структури в сферата на рибарството и аквакултурите, както и липса на връзки между подобни научни организации от страната и местния бизнес от рибарството и аквакултурите.

анализ, както и SWOT анализа и проучването на заинтересованите страни от подготовката и изпълнението на СВОМР на територията на МИРГ Болярово – Елхово – Тополовград са установени и потребностите:

- **необходимост от подкрепа за развитие на общностите, занимаващи се с аквакултури и за подобряване на конкурентоспособността, иновативността и устойчивостта на синята икономика на рибарската територия:**
- необходима е подкрепа за производство на аквакултури, в т.ч. за подобряване на конкурентоспособността, устойчивостта и ефективност на ресурсите на аквакултурите, повишаване на енергийната ефективност, подкрепа за „старт-ъп“ в аквакултурите, диверсификация на производството, добавяне на стойност към производството на аквакултури, инвестиции в иновации, устойчиви аквакултурни производства, проследяемост на продуктите от аквакултури чрез дигитализиране на процеса и др.
- подкрепа за увеличаване на броя и обема на преработваните продукти от аквакултури, за дигитализация на производствените дейности в преработката, оползотворяването на страничните продукти от преработка (кръгова икономика), за иновации, за обща платформа за маркетинг на продуктите на производителите в рамките на МИРГ, за сътрудничество и намиране на нови пазарни канали и др.
- **потребности от подкрепа за разнообразяване и оживяване на местната икономика:**
- налице е необходимост от подкрепа за диверсификация, добяване на стойност и нови форми на доходи за местната икономика в рибарската територия.
- **Налице са потребности от подкрепа и инвестиции за подобряване на инфраструктурата и средата за живот и бизнес и за съхранение на природни, културни и социални ресурси на рибарската**

територия:

- Потребности от подобряване и развитие на публична инфраструктура и среда за живот и бизнес за рибарските общности и на рибарската територия, за да се осигурят **условия за развитие на синята икономика:** изграждане и модернизиране на разнообразна **публична инфраструктура и хидротехнически съоръжения** (язовири за рибовъдство), за подобряване на екологичното състояние и устойчивостта им, подобряване на достъпа и социализиране на пространства около язовири, свързани със спортен риболов, pesca туризъм, места за отдих, рибарски съоръжения и др.
- Територията е богата на природно богатство и културното и историческото наследство, включително в рибарството и са идентифицирани потребности от подкрепа за тяхното опазване и валоризация.
- На територията са идентифицирани потребности от подкрепа за сдружаване на работещите в сектора на аквакултурите, за установяване и развитие на връзки и партньорства между тях и научно-изследователски звена, за създаване на партньорства и сътрудничество с други организации (МИРГ, МИГ и др.) за обмен на опит и подобряване на знанията.

III. Цели на стратегията:

3.1 Цели на стратегията и приоритети за развитие на територията

Визия

По-добро бъдеще за рибарската територия на МИРГ Болярово – Елхово – Тополовград – оживена територия, осигурени условия за устойчива синя икономика, по-добри условия за живот и бизнес

Приоритет 1: По-конкурентна и устойчива икономика на рибарската територия

1 468 000 лв. 50,04%

Цел 1.1: Подобряване на конкурентоспособността, иновативността и устойчивостта на синята икономика на рибарската територия

Дейност 1.1.1: Инвестиции в производство и преработка на аквакултури за повишаване на конкурентоспособността, устойчивостта и иновациите
800 000 лв.

Цел 1.2: Разнообразяване и оживяване на местната икономика за осигуряване на допълнителни възможности и икономически и социален растеж

Дейност 1.2.1: Инвестиции за диверсификация, добяване на стойност и нови форми на доходи за местната икономика в рибарската територия
668 000 лв.

Приоритет 2: Подобрена инфраструктура и среда за живот и бизнес и съхранени природни, културни и социални ресурси на рибарската територия

1 465 700 лв. 49,96%

Цел 2.1. Подобряване и развитие на публична инфраструктура и среда за живот и бизнес за рибарските общности и на рибарската територия

Дейност 2.1.1. Инвестиции в разнообразна малка публична инфраструктура и хидротехнически съоръжения, свързани с рибарската общност, за подобряване на екологичното състояние и устойчивостта им
1 065 000 лв.

Цел 2.2. Съхраняване на местните природни, културни и социални ресурси на рибарската територия

Дейност 2.2.1. Опазване на природното богатство и валоризация на културното и историческото наследство, включително в рибарството
200 000 лв.

Цел 2.3. Сътрудничество и партньорство за по-ускорено и устойчиво развитие на рибарската територия и на рибарските общности

Дейност 2.3.1. Сътрудничество за осъществяване на връзки и партньорства между сектори и структури в рибарската територия, НИ организации, местната власт, НПО и секторите на частния бизнес, МИРГ и МИГ
200 000 лв.

3.2 Принос към Хоризонтални цели на ниво ЕС и подробна обосновка за постигането на целите им:

- Възстановяване и устойчивост – приносът на СВОМР за **възстановяване и постигане на устойчивост на територията** ще се постигне чрез следните планирани дейности:

- **проекти за структурни инвестиции (вкл. за енергийна ефективност и декарбонизация):**

О в дейност 1.1.1: **Инвестиции в производство и преработка на аквакултури за повишаване на конкурентоспособността, устойчивостта и иновациите** е планирана подкрепа за повишаване на енергийната ефективност на предприятията, развитие на устойчиви аквакултурни производства с ниско влияние върху околната среда, подобряване на енергийната ефективност и декарбонизация на процесите на преработката, въвеждане на схеми и етикети за качество и произход, използване на устойчива опаковка;

О в дейност 2.1.1. **Инвестиции в разнообразна малка публична инфраструктура и хидротехнически съоръжения, свързани с рибарската общност, за подобряване на екологичното състояние и устойчивостта им** - инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на дребна по мащаб публична инфраструктура, свързана с рибарската общност чрез изграждане и модернизиране на разнообразна публична инфраструктура и хидротехнически съоръжения (язовири за рибовъдство), за подобряване на екологичното състояние и устойчивостта им

- **подкрепа за изграждане на капацитет, работа в мрежа, разпространение и въвеждане на иновации:**

О **разпространение и въвеждане на иновации** – чрез планирани дейности и критерии за подбор на проекти в дейност 1.1.1: **Инвестиции в производство и преработка на аквакултури за повишаване на конкурентоспособността, устойчивостта и иновациите**

О подкрепа за изграждане на капацитет, работа в мрежа и насърчаване развитието на човешкия капитал – чрез планираните дейности в дейност 2.3.1. **Сътрудничество за осъществяване на връзки и партньорства между сектори и структури в рибарската територия, НИ организации, местната власт, НПО и секторите на частния бизнес, МИРГ и МИГ**

О диверсификация на дейностите и доходите в или извън рибарството – чрез планираните дейности в дейност 1.1.1: **Инвестиции в производство и преработка на аквакултури за повишаване на конкурентоспособността, устойчивостта и иновациите** и в Дейност 1.2.1: **Инвестиции за диверсификация, добяване на стойност и нови форми на доходи за местната икономика в рибарската територия** подпомагащи създаването на работни места в рибарството и производството на аквакултури (напр. туристически дейности, вкл. pesca туризъм, търговия, развитие на нови бизнеси извън сектора на рибарството, рециклиране, продукти или услуги, разработени извън рибарството.

О **насърчаване на социалното благополучие и запазване на културното наследство** – чрез планираните за подкрепа дейности в Дейност 2.2.1. **Опазване и**

популяризиране на природното богатство и валоризация на културното и историческото наследство, включително в рибарството.

•

- За постигане на целите на **Зеления преход** стратегията за ВОМР на МИРГ Болярово – Елхово – Тополовград включва следните дейности:

○ Осигуряване на **научни познания за водните екосистеми и биоразнообразието** за ефективни управленски решения на местно ниво – чрез планираните дейности за подкрепа и чрез критериите за подбор по дейност **2.3.1. Сътрудничество за осъществяване на връзки и партньорства между сектори и структури в рибарската територия, НИ организации, местната власт, НПО и секторите на частния бизнес, МИРГ и МИГ**

- Подкрепа за **екологични иновации** и инвестиции в производството на аквакултури с ниско въздействие върху околната среда и за **намаляване на въглеродния отпечатък на производството на аквакултури** и адаптиране към последиците от изменението на климата е осигурена чрез допустимите дейности в дейност 1.1.1: Инвестиции в производство и преработка на аквакултури за повишаване на конкурентоспособността, устойчивостта и иновациите;

- За постигане на целите на **Цифровия преход** Стратегията за ВОМР включва следните дейности за подкрепа за:

- **улесняване на трансфера на иновации** и прилагането им в бизнеса, вкл. иновации по веригата на доставки и за използване на технология за подобряване на веригата за доставки на продукти от рибарство и аквакултури (напр. директни продажби, къси вериги) и за подобряване на проследимостта на продуктите и на информацията за потребителите – чрез планираните допустими дейности и критерии за подбор по дейност **1.1.1: Инвестиции в производство и преработка на аквакултури за повишаване на конкурентоспособността, устойчивостта и иновациите**, както и чрез подкрепата по дейност 2.3.1. **Сътрудничество за осъществяване на връзки и партньорства между сектори и структури в рибарската територия, НИ организации, местната власт, НПО и секторите на частния бизнес, МИРГ и МИГ;**

- подкрепата чрез СВОМР за **засилване на иновации за конкурентоспособност и устойчивост** е осигурена в две направления: От една страна, чрез двете дейности, насочени към Приоритет 1: По-конкурентна и устойчива икономика на рибарската територия подкрепата за иновациите е осигурена чрез допустимите дейности и критериите за подбор на проекти, даващи приоритет на иновативните такива. От друга страна, чрез дейност 2.3.1. **Сътрудничество за осъществяване на връзки и партньорства между сектори и структури в рибарската територия, НИ организации, местната власт, НПО и секторите на частния бизнес, МИРГ и МИГ** ще се осигури и възможност за трансфера на знания и действителното внедряване на иновациите в бизнеса, като е предвидено в този процес да се включат изследователски организации, публична администрация, гражданско общество и бизнес (част от четворната спирала на S3 2021-2027).
- **Оптимална добавена стойност и прилагане на механизми за привличане на публична подкрепа:**

- Избраните операции/дейности в Стратегията за ВОМР на МИРГ Болярово имат за цел да укрепят екологичната, социалната и икономическата устойчивост на рибарската територия и аквакултурите, и, както е описано по-горе, допринасят и за хоризонталните политики на Комисията за устойчивост, зелен и цифров преход ите, свързани с рибарството и аквакултурите. Самото създадено партньорство – МИРГ, както и чрез подкрепата за създаване на партньорства между заинтересованите страни Стратегията ще търси решения на основни проблеми и предизвикателства, свързани с повишаване на имиджа на рибовъдството, ниската доходност на населението в рибарската територия, напредналата възраст на работната сила и застаряване на населението, задържане на младите хора на територията на рибарските райони и справяне с екологичните предизвикателства.
- **Декарбонизация:** приносът на СВОМР за декарбонизация на бизнеса е заложен в допустимите дейности по дейности и разходи 1.1.1. и 1.2.1. Чрез прилагането на дейностите, предвидени в тези дейности, ще се даде възможност за инвестиции подобряване на енергийната ефективност и за декарбонизация на процесите на производство на аквакултури и тяхната преработка, което ще доведе до намаляване на негативното въздействие върху околната среда.
- **Инвестиции в синя икономика:** всички планирани дейности в СВОМР на МИРГ Болярово – Елхово – Тополовград ще допринесат за развитие на Синята икономика на конкретната рибарска територия:
 - чрез инвестиции в производство, преработка на аквакултури, чрез дейности за диверсификация на производството, чрез включване на допълнителни дейности към основното производство като спортен риболов, риболовен туризъм, ресторантьорство, търговски дейности, обособяване на места за къмпингуване дегустанции, образователни дейности,
 - чрез инвестиции в разнообразна публична инфраструктура и хидротехнически съоръжения (язовири за рибовъдство), за подобряване на екологичното състояние и устойчивостта им, подобряване на достъпа и социализиране на пространства около язовири, свързани със спортен риболов, pesca туризъм, места за отдих, рибарски съоръжения и др.

IV. Списък на видовете дейности и на техния очакван принос към целите на стратегията, на подхода ВОМР съгласно ПМДРА и политиките на ЕС (*до 5 броя видове дейности; допустими кандидати, операции (дейности) и групи разходи, критерии за подбор, интензитет на помощта, индикатори, териториално разпределение в рамките на територията и въздействие на видовете дейности в дългосрочен план*)

Общоприложими правила за допустимост за всички дейности

Максималният размер на финансовата помощ за МИРГ за операциите, включително дейности за сътрудничество и тяхната подготовка, финансирани от ЕФМДРА, е в размер до 10 на сто от бюджета за проекти в стратегията за ВОМР от ЕФМДРА, 293370 лева.

Общи правила за недопустимост на разходите съгласно чл.64 от РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2021/1060 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 24 юни 2021 година за установяване на

общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика:

1. Следните разходи не са допустими за получаване на принос от фондовете:

а) лихви по дългове, освен във връзка с безвъзмездни средства, предоставени под формата на лихвени субсидии или субсидии за гаранционни такси;

б) покупка на земя на стойност над 10 % от общите допустими разходи за съответната операция; за изоставени земи и за такива, използвани преди това за промишлени цели, които включват сгради, това ограничение се увеличава на 15 %; за финансови инструменти, тези проценти се прилагат по отношение на приноса от програмата, изплатен на крайния получател, или, в случай на гаранции — по отношение на размера на съответния заем;

в) данък върху добавената стойност (ДДС) освен:

- за операции с общ размер на разходите под 5 000 000EUR (вкл. ДДС);
- за операции с общ размер на разходите най-малко 5 000 000EUR (вкл. ДДС), когато ДДС не подлежи на възстановяване съгласно националното законодателство в областта на ДДС;
- инвестиции, направени от крайните получатели в контекста на финансови инструменти; когато тези инвестиции получават подкрепа от финансови инструменти в комбинация с подкрепа за програмата под формата на безвъзмездни средства, както е посочено в член 58, параграф 5, ДДС не е допустим за частта от инвестиционните разходи, която съответства на подкрепата за програмата под формата на безвъзмездни средства, освен ако ДДС за инвестиционните разходи е невъзстановим съгласно националното законодателство в областта на ДДС или когато частта от инвестиционните разходи, съответстваща на подкрепата за програмата под формата на безвъзмездни средства, е под 5 000 000EUR (вкл. ДДС);
- за фондове за малки проекти и инвестиции, направени от крайни получатели в контекста на фондове за малки проекти по Interreg.

Буква б) от първата алинея не се прилага за операции, свързани с опазването на околната среда.

Дейност 1.1.1: Инвестиции в производство и преработка на аквакултури за повишаване на конкурентоспособността, устойчивостта и иновациите

Цел 1.1: Подобряване на конкурентоспособността, иновативността и устойчивостта на синята икономика на рибарската територия

800 000 лв.

Две поддейности:

1. Инвестиции в производство на аквакултури за повишаване на конкурентоспособността, устойчивостта и иновациите

2. Инвестиции в преработка на аквакултури

Допустими кандидати

За поддейност 1 **Инвестиции в производство на аквакултури:** Еднолични търговци (ЕТ) или юридически лица, регистрирани по Търговския закон, собственици на съществуващи и новосъздадени стопанства в подсектор „Аквакултури”, със седалище и/или извършващи дейност в сектор Аквакултури на територията на МИРГ Болярово – Елхово – Тополовград

За поддейност 2 **Инвестиции в преработка на аквакултури:** предприятия за преработка на продукти от аквакултури; новосъздадени предприятия за преработка на продукти от аквакултури; организации на производителите, със седалище на територията на МИРГ Болярово – Елхово – Тополовград

Операции (дейности)

За поддейност 1 **Инвестиции в производство на аквакултури:**

- продуктивни инвестиции с цел подобряване на конкурентоспособността, устойчивостта и ефективност на ресурсите на аквакултурите (включително намаляване на използването на вода, химикали и антибиотици или събиране и използване на странични продукти);
- повишаване на енергийната ефективност на предприятията, чрез изграждане на възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) пряко свързани с производствената дейност, подобряване на енергийната ефективност сградите и използване на „умни“ технологии за намаляване на енергийното потребление;
- инвестиционна подкрепа за създаване на малки рибовъдни стопанства („старт-ъп“)
- инвестиции в оборудване за безопасности и здравословни условия на труд;
- диверсификация на производството, чрез включване на допълнителни дейности към основното производство (напр. спортен риболов, риболовен туризъм, ресторантьорство, търговски дейности, обособяване на места за къмпингуване дегустации, образователни дейности др.);
- добавяне на стойност към производството на аквакултури, вкл. чрез извършване на първична обработка (чистене, филетиране и опаковане) на произведената продукция за подобряване на търговския вид;
- инвестиции в иновации, които водят до нови или подобрени продукти, нови или подобрени процеси или нови или подобрени управленски и организационни системи
- развитие на устойчиви аквакултурни производства с ниско влияние върху околната среда (вкл. въвеждане на механизми за улавяне на въглеродния двуокис, повишаване на качеството на водата, отглеждане на нискотрофични аквакултури, напр. алгае и безгръбначни и намаляване на въздействието върху хидроморфологията);
- подобряване на състоянието на водата, както е дефинирано в Рамковата директива за водите на ЕС (РДВ) и гарантират, че инвестициите не водят до влошаване на състоянието на водата, в съответствие с РДВ;
- пазарно ориентирани изследвания, разработване на маркетингови стратегии и кампании за промотиране на собствено производство от аквакултура;
- повишаване на знанията, уменията и изграждане на капацитет на заетите в аквакултурния сектор;
- създаване на заетост за младежи до 29 г., вкл. въвеждащо и текущо обучение;

- подобрявана на здравето на животните и хуманното отношение към тях в контекста на аквакултурите в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/429 на Европейския парламент и на Съвета и Регламент (ЕС) № 652/2014 на Европейския парламент и на Съвета;
- диверсификация чрез производство на нови видове аквакултури, вкл. видове, които се хранят от естествената среда, нови методи на производство (напр. поликултури в отглежданите в езера аквакултури и интегрирани мултитрофични системи за аквакултури;
- въвеждане на схеми и етикети за качество, в т.ч. защитено географско наименование за произход и др., проследяемост на продуктите от аквакултури чрез дигитализиране на процеса;
- дейности по сертифициране на аквакултурни ферми за биологично отглеждане на риба, вкл. придобиване на сертификати за защитено географско наименование, произход и качество на продуктите (напр. за продукти произведени в чист район или при определени специфични условия и др.).

За поддейност 2 **Инвестиции в преработка на аквакултури:**

- Увеличаване на броя и обема на преработваните продукти с такива с идентифицирани пазарни нужди;
- Диверсификация на традиционните продукти чрез въвеждане на нови продукти с добавена стойност (филетирани, опаковани и готови за употреба);
- Увеличаване преработката на български суровини, чрез използване на продукти от производство от аквакултури;
- Подобряване на енергийната ефективност и декарбонизация на процесите на преработката с цел намаляване на вредното влияние върху околната среда и намаляване на себестойността на разходите;
- Инвестиции в дигитализация на производствените дейности, управление и наблюдение и др.
- Подобряване оползотворяването на страничните продукти от преработка (в контекста на кръговата икономика);
- Въвеждане на схеми и етикети за качество и произход, използване на устойчива опаковка, и проследяемост на продуктите от преработка чрез дигитализиране на процеса;
- Повишаване на знанията, уменията и изграждане на капацитет на заетите в преработвателния сектор;
- Дейности, свързани с осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд;
- Иновативни дейности, които водят до нови или подобрени продукти, нови или подобрени процеси или нови или подобрени управленски и организационни системи
- Изготвяне на обща платформа за маркетинг на продуктите на производителите в рамките на МИРГ.
- Сътрудничество и намиране на нови пазарни канали, насърчаване на къси вериги.
- Укрепване на капацитета на производителите за разработване на висококачествени продукти.
- Дейности, които насърчават развитието на устойчива хранителна система

Групи разходи,

Основни инвестиционни разходи:

За поддейност 1 Инвестиции в производство на аквакултури:

- Строително-монтажни работи;
- Закупуване на нови машини, оборудване (включително компютърно), съоръжения и други, пряко свързани с производствените процеси;
- Оборудване за транспорт за жива риба и други водни животни, отговарящо на капацитета на обекта за аквакултури;
- Плавателни съдове, обслужващи производството на аквакултури, които са пряко свързани с него и съответстват на капацитета му;
- Специализирани транспортни средства, свързани с производството и реализацията на риба и други водни животни, включително транспортни средства и/или съоръжения, които се използват само за вътрешен транспорт (на територията на стопанството) и преместване на риба;
- Инвестиции в съоръжения за подобряване на качеството на водата и контрола ;
- Специализирана складова техника и складови транспортни средства;
- Инвестиции за иновативни дейности, които водят до нови или подобрени продукти, нови или подобрени процеси или нови или подобрени управленски и организационни системи
- Инвестиции за развитие на устойчиви производства на аквакултури с ниско влияние върху околната среда, включително диверсификация на производството, въвеждане на нови методи за производство и др.;
- Инвестиции за повишаване на енергийната ефективност на предприятията, допринасящи за декарбонизацията на производствената им дейност, чрез изграждане на ВЕИ пряко свързани с производството, подобряване на енергийната ефективност сградите и използване на технологии намаляващи енергийното потребление;
- Разходи за инвестиции в оборудване за безопасни и здравословни условия на труд
- Инвестиции за подобряване на здравето на животните и хуманното отношение към тях в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/429 и Регламент (ЕС) № 652/2014;
- Разходи за въвеждане на системи за контрол на качеството, безопасни условия на труд и опазване на околната среда и водите;
- Разходи за сертифициране на биологично отглеждане на аквакултури, вкл. придобиване на сертификати за защитено географско наименование за произход и качество на продуктите (например за продукти произведени в чист район или при определени специфични условия и др.);
- Инвестиции за добавяне на стойност, включително чрез извършване на първична обработка (чистене, сортиране, охлаждане и опаковане) на произведената продукция за подобряване на нейния търговския вид и реализация.
- Водлазно оборудване за обслужване на производствените процеси и съответстващо на производствените мощности на стопанството;
- Оборудване за предпазване на стопанствата за аквакултури от хищници.

За поддейност 2 Инвестиции в преработка на аквакултури:

- строително-монтажни работи;
- независим строителен надзор, авторски надзор и инвеститорски контрол в размер до 2%

от общо допустимите разходи за СМР;

- закупуване на нови машини и оборудване (включително компютърно), съоръжения и други, пряко свързани с предвидената инвестиция, в това число и разходи, включени в продажната цена за осъществяване на доставката, инсталиране, изпитване и въвеждане в експлоатация на оборудването (машините), съоръженията, включително придобити чрез финансов лизинг;
- разходи за иновативни дейности, които водят до нови или подобрени продукти, нови или подобрени процеси или нови или подобрени управленски и организационни системи;
- инвестиции в инсталации за обработка/преработка на риба и рибни продукти;
- специализирана складова техника и складови транспортни средства за обслужване на стопанството (електрокари и мотокари, теглителна техника, транспалетни колички и хладилни контейнери), включително придобити чрез финансов лизинг;
- закупуване на земя, която има пряка връзка с изпълнението на проекта и е в размер до 10 на сто от общите допустими разходи по проекта;
- инвестиции, насочени към намаляване на потреблението на вода, намаляване на замърсяването на водата, инвестиции във възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) за получаване на топлинна и/или електроенергия, които са пряко свързани с производствената дейност на кандидата, включително придобити чрез финансов лизинг;
- разходи за пазарни проучвания и провеждане на рекламни кампании за пласмента на продуктите от риболов и аквакултура;
- разходи за обучения за повишаване на знанията, уменията и изграждане на капацитет на заетите в предприятието (включително обучения в чужбина за обмен на опит), пряко свързани с предвидената инвестиция;
- инвестиции в пречиствателни съоръжения за отпадни води и оборудване, свързано с опазването на околната среда;
- разходи за доставка, инсталация, тестване и въвеждане в експлоатация на съоръжения и/или оборудване за преработка на отпадъци от производствената дейност, изолация или повторна употреба на материал, считан преди това за отпадък;
- специализирани транспортни средства, отговарящи на капацитета и нуждите на предприятието, свързани с подобряване на производството, включително придобити чрез финансов лизинг;
- разходи за въвеждане на схеми и етикети за качество и произход, използване на устойчива опаковка, и проследяемост на продуктите от преработка чрез дигитализиране на процеса;
- разходи за инвестиции в дигитализация на производствените дейности, управление и наблюдение и др.;
- разходи за въвеждане на системи за контрол на качеството, здравословни и безопасни условия на труд и достигане на съответствие с международно признати стандарти.
- разходи за видимост, прозрачност и комуникация - до 2 на сто от общите допустими разходи;
- Разходи за организация, управление и отчитане на проекта.

Критерии за подбор

Критерии за подбор и тяхната тежест	точки
1. Кандидатът е със седалище за ЮЛ или постоянен адрес за ФЗ на територията на МИРГ	40
2. Проектът предвижда инвестиции в създаване на ново стопанство / ново преработвателно предприятие	20
3. Проектът води до въвеждане на иновативен продукт/ процес/ техника/ технология (има иновативен за територията характер)	15
4. Създаване на нови работни места: - едно работно място – 5 точки; - от 2 до 4 работни места – 10 точки; - 5 и над 5 работни места – 15 точки	15
5. Запазване на съществуващи работни места - до 2 запазени работни места – 5 - 3 и над 3 запазени работни места – 10	10
6. Кандидатът се представлява/управлява от лице на възраст до 39 години и/или жена	10
7. Проектът предвижда инвестиции за опазване на околната среда / устойчивост и/или подобряване на енергийната ефективност	5
8. Проектът предвижда инвестиции за подобряване на безопасността и условията на труд	5

Максимум 120 точки, минимален праг за преминаване 30 точки

За да бъде предложено за финансиране едно проектно предложение, обща крайна оценка на етап техническа и финансова оценка трябва да е равна или по-голяма от 30 точки (минимално допустима оценка за качество на проектите предложения).

В случай, че две или повече проектни предложения имат еднакви общи крайни оценки, проектите ще бъдат подредени в низходящ ред и ще се дава предимство на проекта/ите, получил/и по-висока/и оценка/и по критерий 2. Проектът предвижда инвестиции в създаване на ново стопанство / ново преработвателно предприятие.

При равен брой точки и по този критерий, ще се дава предимство на проекта/ите, получил/и по-висока/и оценка/и по критерий 4. Създаване на нови работни места.

При равен брой точки и по двата критерия, ще се дава предимство на проекта/ите, получил/и по-висока/и оценка/и по критерий 5. Запазване на съществуващи работни места

Финансови параметри на проектите

В рамките на тази дейност са предвидени два типа проекти:

1. **„малки проекти“**, за които е заделен „гарантиран бюджет“ 25% от финансовия ресурс, предвиден за дейността. В случай, че този ресурс не бъде договорен до 2 години (24 месеца) след подписване на споразумението за СВОМР, тези средства се освобождават и прибавят към общия бюджет. „Малки проекти“ са със следните параметри:

- Кандидати са микро и малки предприятия, вкл. новосъздадени
- минимален размер на общите допустими разходи 5 000 лв.
- максимален размер на общите допустими разходи 40 000 лв.

- максимален размер на БФП 20 000 лв.

2. **“стандартни проекти“** (75% от бюджета на дейността) със следните параметри:

- минимален размер на общите допустими разходи над 40 000 лв.
- максимален размер на общите допустими разходи 300 000 лв.
- максимален размер на БФП 150 000 лв.

Интензитет на помощта

Интензитет:

- Максимален интензитет на БФП за дейности, осъществявани от предприятия, попадащи в определението за микро, малки и средни предприятия по смисъла чл. 3 и чл. 4 на Закона за малките и средните предприятия (ЗМСП) е в размер на **50 %** от общите допустими разходи

Индикатори

▪ **CR 06 - Създадени работни места** (брой лица) – означава наемане на персонал при еквивалент на пълно работно време, във връзка с инвестицията по стратегията за BOMP.

Базова стойност: 0

Целева стойност: 10

10 „малки“ проекта – 7 създадени работни места

4 „стандартни“ проекта – 3 създадени работни места

За отчитането на индикатора: при пълен работен ден = 1 човек; при непълен работен ден = 0,5 души; при сезонен или нередовен = 0,3 души.

▪ **CR 07 - Запазени работни места (брой лица)** – означава задържане на персонал при еквивалент на пълно работно време. Индикаторът включва само работни места, които биха били загубени без операцията по стратегията за BOMP.

10 „малки“ проекта – 9 запазени работни места

4 „стандартни“ проекта – 5 запазени работни места

За отчитането на индикатора: при пълен работен ден = 1 човек; при непълен работен ден = 0,5 души; при сезонен или нередовен = 0,3 души.

▪ **CR 08 – Лица, които се ползват от режима (облагодетелствани лица), (брой лица)**

Базова стойност: 0

Целева стойност: 14 бенефициента

▪ **Брой новосъздадени стопанства в подсектор „Аквакултури“**

Базова стойност: 0

Целева стойност: 3

▪ **Брой новосъздадени предприятия за преработка на продукти от аквакултури**

Базова стойност: 0

Целева стойност: 3

Териториално разпределение в рамките на територията

Цялата територия на МИРГ Болярово – Елхово - Тополовград

Въздействие на видовете дейности в дългосрочен план

С реализирането на инвестициите ще се повиши конкурентоспособността и ще се постигне

устойчив растеж на производството на аквакултури и тяхната преработка на територията на МИРГ Болярово – Елхово – Тополовград. Създадените работни места и повишаването на квалификацията на заетите ще подпомогнат икономическото развитие на сектор производство и преработка на аквакултури на рибарската територия. Инвестициите в енергийната ефективност, в повишаването на качеството на водата и в отглеждане на нискотрофични аквакултури ще допринесат за намаляване на въглеродния отпечатък и замърсяването и по-доброто опазване на екосистемите, което допринася за постигане целите на зеления преход. При подбора на операциите ще се дава приоритет на тези, които подкрепят местните оператори, новосъздадените рибовъдни стопанства „старт-ъп“, които включват въвеждане на иновации, които създават и запазват работни места, инвестиции в енергийната ефективност на стопанствата.

С прилагането на иновативния подход за „гарантиран бюджет“ за малки проекти ще се осигури възможност за подкрепа на повече оператори в сектора производство на аквакултури и тяхната преработка, което ще допринесе за развитие на Синята икономика на територията.

Дейност 1.2.1: Инвестиции за диверсификация, добяване на стойност и нови форми на доходи за местната икономика в рибарската територия

бюджет 668 000 лв.

Цел 1.2: Разнообразяване и оживяване на местната икономика за осигуряване на допълнителни възможности и икономически и социален растеж

Допустими кандидати

Еднолични търговци (ЕТ) или юридически лица, регистрирани по Търговския закон, Закона за кооперациите, Закона за занаятите, със седалище за юридическите лица или постоянен адрес за физическите лица на територията на МИРГ Болярово – Елхово – Тополовград, отговарящи на дефиницията за микро, малко или средно предприятие по смисъла на Закона за малките и средните предприятия.

Операции (дейности)

Мярката ще подпомага инвестиции в предприятия извън рибарския сектор (производство и преработка на аквакултури), допринасящи за разнообразяването на дейността и доходите, включително и допълващите дейности, например риболовен туризъм, свързаните с аквакултурите екологични услуги.

Мярката ще допринася за развитие на предприемачеството и е от съществено значение за развитието на конкурентоспособността на стопанския сектор на територията на МИРГ. Насърчаването на инвестиционните дейности ще подпомогне създаването на заетост и ще ускори диверсификацията на икономиката на рибарската територия.

Дейности в следните основни направления:

- Развитие на туризъм, с акцент видове туризъм, свързани със синята икономика;
- Производство или продажба на продукти, които не са включени в Приложение 1 от Договора за функциониране на Европейския съюз;
- Развитие на услуги;

- Развитие на занаяти (включително предоставяне на услуги, свързани с участието на посетители в занаятчийски дейности) и други дейности;

Групи разходи,

Финансова помощ за материални и нематериални инвестиции, включващи:

1. Изграждане, придобиване или подобренията на недвижимо имущество;
2. Закупуване, включително чрез лизинг на нови машини, оборудване и съоръжения до пазарната стойност на активите, включително и плавателни съдове за туристически услуги;
3. Нематериални инвестиции: придобиване и създаване на компютърен софтуер и придобиване на патенти, лицензи, авторски права и марки.
4. Общи разходи, свързани с разходите за по т.1, т.2 и т.3, например хонорари на архитекти, инженери и консултанти, хонорари, свързани с консултации относно екологичната и икономическата устойчивост, включително проучвания за техническа осъществимост, извършени както в процеса на подготовка на проекта преди подаване на заявлението за подпомагане, така и по време на неговото изпълнение.

Критерии за подбор

Критерии за подбор и тяхната тежест	точки
1. Проектът допринася за развитие на синята икономика на територията (създаване на допълнителни условия и предпоставки)	25
2. Проектът води до въвеждане на иновативен продукт/ процес/ техника/ технология (има иновативен за територията характер)	20
3. Проектът предвижда инвестиции за опазване на околната среда / устойчивост	15
4. Създаване на нови работни места: - едно работно място – 5 точки; - от 2 до 4 работни места – 10 точки; - 5 и над 5 работни места – 15 точки	15
5. Запазване на съществуващи работни места - до 2 запазени работни места – 5 - 3 и над 3 запазени работни места – 10	10
6. Кандидатът се представлява/управлява от лице на възраст до 39 години и/или жена	10
7. Проектът включва инвестиции за подобряване на енергийната ефективност	5

Максимум 100 точки, минимален праг за преминаване 25 точки

За да бъде предложено за финансиране едно проектно предложение, обща крайна оценка на етап техническа и финансова оценка трябва да е равна или по-голяма от 25 точки (минимално допустима оценка за качество на проектите предложения).

В случай, че две или повече проектни предложения имат еднакви общи крайни оценки, проектите ще бъдат подредени в низходящ ред и ще се дава предимство на проекта/ите, получил/и по-висока/и оценка/и по критерий 1. Проектът допринася за развитие на синята

икономика на територията.

При равен брой точки и по този критерий, ще се дава предимство на проекта/ите, получил/и по-висока/и оценка/и по критерий 4. Създаване на нови работни места.

При равен брой точки и по двата критерия, ще се дава предимство на проекта/ите, получил/и по-висока/и оценка/и по критерий 5. Запазване на съществуващи работни места

Финансови параметри на проектите

В рамките на тази дейност са предвидени два типа проекти:

1. „малки проекти“, за които е заделен „гарантиран бюджет“ 25% от финансовия ресурс, предвиден за дейността. В случай, че този ресурс не бъде договорен до 2 години (24 месеца) след подписване на споразумението за СВОМР, тези средства се освобождават и прибавят към общия бюджет. „Малки проекти“ са със следните параметри:

- минимален размер на общите допустими разходи 5000 лв.
- максимален размер на общите допустими разходи 40 000 лв.
- максимален размер на БФП 20 000 лв.

2. „стандартни проекти“ (75% от бюджета на дейността) със следните параметри:

- минимален размер на общите допустими разходи над 40 000 лв.
- максимален размер на общите допустими разходи 300 000 лв.
- максимален размер на БФП 150 000 лв.

Интензитет на помощта

Интензитет:

- Максимален интензитет на БФП е в размер на **50 %** от общите допустими разходи

Индикатори

■ **CR 06 - Създадени работни места** (брой лица) – означава наемане на персонал при еквивалент на пълно работно време, във връзка с инвестицията по стратегията за ВОМР.

Базова стойност: 0

Целева стойност: 7

6 „малки“ проекта – 5 създадени работни места

3 „стандартни“ проекта – 2 създадени работни места

За отчитането на индикатора: при пълен работен ден = 1 човек; при непълен работен ден = 0,5 души; при сезонен или нередовен = 0,3 души.

■ **CR 07 - Запазени работни места (брой лица)** – означава задържане на персонал при еквивалент на пълно работно време. Индикаторът включва само работни места, които биха били загубени без операцията по стратегията за ВОМР.

Базова стойност: 0

Целева стойност: 10

6 „малки“ проекта – 6 запазени работни места

3 „стандартни“ проекта – 4 запазени работни места

За отчитането на индикатора: при пълен работен ден = 1 човек; при непълен работен ден = 0,5 души; при сезонен или нередовен = 0,3 души.

▪ **CR 08 – Лица, които се ползват от режима (облагодетелствани лица), (брой лица)**

Базова стойност: 0

Целева стойност: 9 бенефициента + 7 рм + 10 зм

Териториално разпределение в рамките на територията

Цялата територия на МИРГ Болярово – Елхово - Тополовград

Въздействие на видовете дейности в дългосрочен план

Чрез подкрепените проекти ще се подпомогнат около 9 микро предприятия извън рибарския сектор, и ще се допринесе за разнообразяването на дейността и доходите, включително и за развитие на допълващи дейности, като риболовен туризъм, свързаните с аквакултурите екологични услуги.

Въздействието в дългосрочен аспект от изпълнението на проектите по тази дейност ще се изрази в разнообразяване и оживяване на местната икономика, осигуряване на допълнителни възможности и икономически и социален растеж. В допълнение, ще допринесе за развитие на предприемачеството и като резултат – ще развие конкурентоспособността на стопанския сектор на територията на МИРГ. Насърчаването на инвестиционните дейности ще подпомогне създаването на заетост и ще ускори диверсификацията на икономиката на рибарската територия. С прилагането на иновативния подход за „гарантиран бюджет“ за малки проекти ще се осигури възможност за подкрепа на повече оператори в сектора производство на аквакултури и тяхната преработка, което ще допринесе за развитие на Синята икономика на територията.

Дейност 2.1.1. Инвестиции в разнообразна малка публична инфраструктура и хидротехнически съоръжения, свързани с рибарската общност, за подобряване на екологичното състояние и устойчивостта им

Предложен бюджет 1 065 000 лв.

Цел 2.1. Подобряване и развитие на публична инфраструктура и среда за живот и бизнес за рибарските общности и на рибарската територия

Допустими кандидати

Всички кандидати следва да са със седалище за ЮЛ и постоянен адрес за ФЛ на територията на МИРГ

Община Болярово, Община Елхово, Община Тополовград

Юридически лица с нестопанска цел, регистрирани по Закона за юридическите лица с нестопанска цел за дейности, свързани със социалната и спортната дейност и културния живот;

Читалища, регистрирани по Закона за народните читалища за дейности свързани с културния живот.

Църковни настоятелства

Операции (дейности)

Мярката предоставя инвестиционна подкрепа за инвестиции в създаването, подобряването или разширяването на дребна по мащаб публична инфраструктура, свързана с рибарската общност чрез изграждане и модернизиране на разнообразна публична инфраструктура и хидротехнически

съоръжения (язовири за рибовъдство), за подобряване на екологичното състояние и устойчивостта им, подобряване на достъпа и социализиране на пространства около язовири, свързани със спортен риболов, pesca туризъм, места за отдих, рибарски съоръжения и др.

Допустими за подпомагане са дейности за:

1. Строителство, реконструкция и/или рехабилитация на нови и съществуващи инфраструктурни обекти
2. Строителство, ремонт, реконструкция и/или рехабилитация на хидротехнически съоръжения, основно язовири за рибовъдство, за подобряване на екологичното състояние и устойчивостта им и осигуряване на възможности за производство на аквакултури;
3. Изграждане и/или обновяване на площи за широко обществено ползване за подобряване на достъпа и социализиране на пространства около язовири, свързани със спортен риболов, риболовен туризъм, места за отдих и други;
4. Изграждане, реконструкция и/или ремонт на сгради, в които се предоставят обществени услуги, спортни дейности, култура, музейна дейност и др., вкл. и дейности по вертикалната планировка и подобряване на прилежащите пространства.

Групи разходи

Допустими са следните видове разходи за постигане целите на мярката:

1. строителство, реконструкция, рехабилитация, изграждане, обновяване, ремонт и/или реставрация на сгради и/или помещения и/или хидротехнически съоръжения и/или друга недвижима собственост, съгласно допустимите за подпомагане дейности
 2. закупуване на оборудване и обзавеждане до пазарната им стойност, включително чрез финансов лизинг, когато е приложимо;
 3. придобиване на компютърен софтуер, патентни и авторски права, лицензи, регистрация на търговски марки, до пазарната им стойност;
 4. видеонаблюдение и др. системи за сигурност.
 5. Разходи за дейности по информация и публичност като разработване и разпространение на рекламни и информационни материали, необходими за изпълнение на проекта (печатни материали, интернет сайтове, интернет приложения и използване на социални мрежи, разходи за популяризиране на събития и др.) до 2 на сто от общите допустими разходи за проекти, при които размерът на финансовата подкрепа не превишава левовата равностойност на 100 000 евро, и до 1 на сто от общите допустими разходи - за всички останали проекти.
- разходи за обучения на персонал за експлоатация на обекти и работа с техника;
6. Разходи за подготовка и управление на проектното предложение и предварителни разходи (инженерни проучвания, оценки, анализи и изготвяне на технически и/или технологичен проект и други услуги) и разходи за строителен и авторски надзор до 5% от общите разходи по проекта.

Критерии за подбор

Критерии за подбор и тяхната тежест	точки
1. Инвестиции за подобряване на екологичното състояние и устойчивостта на хидротехнически съоръжения, основно язовири за рибовъдство и осигуряване на възможности за производство на	40

аквакултури	
2. Инвестиции за подобряване достъпа и социализацията на обекти, свързани с рибарската общност и с обекти на риболов и аквакултури	35
3. Инвестициите по проекта ще допринесат за подобро опазване на околната среда и устойчивостта	15
4. Инвестиции за обекти от особена значимост за местната идентичност	10

Максимум 100 точки, минимален праг за преминаване 25 точки

За да бъде предложено за финансиране едно проектно предложение, обща крайна оценка на етап техническа и финансова оценка трябва да е равна или по-голяма от 25 точки (минимално допустима оценка за качество на проектите предложения).

В случай, че две или повече проектни предложения имат еднакви общи крайни оценки, проектите ще бъдат подредени в низходящ ред и ще се дава предимство на проекта/ите, получил/и по-висока/и оценка/и по критерий 1. Инвестиции за подобряване на екологичното състояние и устойчивостта на хидротехнически съоръжения, основно язовири за рибовъдство и осигуряване на възможности за производство на аквакултури.

При равен брой точки и по този критерий, ще се дава предимство на проекта/ите, получил/и по-висока/и оценка/и по критерий 2. Инвестиции за подобряване достъпа и социализацията на обекти, свързани с рибарската общност и с обекти на риболов и аквакултури.

При равен брой точки и по двата критерия, ще се дава предимство на проекта/ите, получил/и по-висока/и оценка/и по критерий 3. Инвестициите по проекта ще допринесат за подобро опазване на околната среда и устойчивостта

Интензитет на помощта

Минимален размер на общодопустимите разходи по проект: 20 000 лева

Максимален размер на общо допустимите разходи по проект е 391 160 лева

Максимален интензитет на БФП - 100 % в следните случаи:

- Операции, за които бенефициерът е публичен орган или предприятие, натоварено с функцията да оказва услуги от общ икономически интерес, както е посочено в член 106, параграф 2 от ДФЕС, когато подкрепата се предоставя за оказване на такива услуги
- Операции, отговарящи на най-малко един от следните критерии:
 - са от колективен интерес;
 - имат колективен бенефициер; или
 - имат новаторски характеристики, когато е целесъобразно, на местно равнище, и осигуряват публичен достъп до своите резултати.

Във всички останали случаи – максимален интензитет 50%

Индикатори

CR 08 – Лица, които се ползват от режима (облагодетелствани лица), (брой лица).

Базова стойност: 0

Целева стойност:

Брой инфраструктурни обекти – реконструирани / рехабилитирани / построени

Базова стойност: 0

Целева стойност: 9

Жители, ползващи се от подобрени услуги/инфраструктура

Базова стойност: 0

Целева стойност: 10000

Около 50 % от населението на територията лица, които се възползват пряко от дейност с подкрепата на стратегията по ВОМР, например обучение, инсталиране на ново оборудване, предоставяне на подобрени услуги.

Териториално разпределение в рамките на територията

Цялата територия на МИРГ Болярово – Елхово - Тополовград

Въздействие на видовете дейности в дългосрочен план

Дългосрочното въздействие на дейността се изразява в няколко направления:

- от една страна, подобрената публична инфраструктура – язовири / хидротехнически съоръжения, подобреното им екологичното състояние и устойчивост, както и подобрения доспът и социализиране на пространства около тях, свързани със спортен риболов, pesca туризъм, места за отдих, рибарски съоръжения директно ще допринесат за подобряване на условията за развитие на синята икономика на рибарската територия.
- от друга страна, инвестициите в създаването, подобряването или разширяването на дребна по мащаб публична инфраструктура, свързана с рибарската общност, ще подобри условията и средата за живот и бизнес - обществени услуги, спортни дейности, култура, музейна дейност;
- инвестициите ще дадат възможност да се съхранят природни, културни и социални ресурси на рибарската територия.

Дейност 2.2.1. Опазване и популяризиране на природното богатство и валоризация на културното и историческото наследство, включително в рибарството

Цел 2.2. Съхраняване, популяризиране и на местните природни, културни и социални ресурси на рибарската територия

Предложен бюджет 200 000 лв.

Допустими кандидати

Общините от територията на МИРГ.

Юридически лица с нестопанска цел, със седалище на територията на МИРГ, включително МИРГ Болярово – Елхово - Тополовград;

Читалища със седалище на територията на МИРГ;

Стопански субекти от със седалище на територията на МИРГ, с акцент предприятия, произвеждащи и преработващи аквакултури, регистрирани по ТЗ или Закона за кооперациите.

Организации на производители и преработватели на аквакултури, със седалище на територията на МИРГ;

Операции (дейности)

Подкрепа за развитие на нови съвременни форми за опазване и популяризиране на местните културно-исторически и природни ресурси и типичните местни изделия, продукти и храни, с акцент на продуктите от рибарство и аквакултури, и тяхното развитие и предаване към следващите поколения; интегрирано съхраняване и популяризиране на местното културно,

историческо и природно наследство, изделия и храни; подкрепя за представяне, социализация, валоризация и дигитализация на обектите на културно-историческото и природното наследство.

- Проучвания, свързани със създаването на нови местни туристически продукти, обединяващ местното културно, природно и историческо наследство, местните традиции, изделия и храни, особено свързани с аквакултури;
- Проучвания и анализи на екологичното състояние на хидротехническите съоръжения и водни тела и на качеството на водата във връзка с осигуряване на възможности за развитие на синята икономика;
- Дейности, свързани с популяризирането на типични местни продукти и услуги;
- Съхраняване, възстановяване и поддържане на обекти с местно значение от културно-историческото и природното наследство на рибарската територия, свързани с местната памет и териториална идентичност, както и на терените около тях;
- Маркетингови, промоционални и информационни дейности, свързани с местното природно, културно и създаването и популяризиране на местен туристически продукт, включително, но не изчерпателно:
- Подпомагане на провеждането на местни празници, обичаи и традиции, особено свързани с продуктите от аквакултури;
- Създаване, съхраняване или обогатяване на сбирки - исторически, етнографски и др.;
- Дейности по съхраняване, идентифициране, възстановяване, дигитализиране и обновяване на природното и културно наследство на територията.

Групи разходи

1. Разходи за закупуване на оборудване и обзавеждане във връзка с допустимите дейности;
2. Закупуване и реставрация на експонати и оборудване за етнографски, исторически и други експозиции;
3. Разходи за закупуване на материали, консумативи, оборудване, обзавеждане, инвентар и облекла за местните фолклорни състави
4. Разходи, свързани с проучване, анализ, съхраняване, идентифициране, възстановяване и обновяване на природното и културно наследство на територията (паметници на културата с местно значение).
5. Разходи за организация и провеждане на различни събития, популяризиращи и утвърждаващи местната териториална идентичност, с акцент продукти от аквакултури, във връзка с местни обичаи и традиции - провеждане на фестивали, събори, празници, обичаи и други събития, свързани с местното наследство.
6. Разходи за маркетингови и информационни дейности, свързани с популяризиране на местното наследство, фолклор, изделия и храни (проучвания, издаване на брошури, дипляни, публикации, филми, семинари, и др.)
7. Разходи за външни услуги;
 - наем на помещения и апаратура;
 - други разходи за външни услуги, необходими за изпълнението на дейностите по проекта
8. Разходи за експертна работа.

Критерии за подбор

Критерии за избор на проекти	Точки
1. Дейностите по проекта са свързани с рибарство и аквакултури	30
2. Дейностите по проекта имат иновативен за територията характер	20
3. Проектът включва комбинирани дейности по опазване и популяризиране на природа и околна среда, културно-историческо наследство и местни продукти и услуги	15
4. Дейностите по проекта насърчават съвместно участие на различни групи заинтересовани страни – стопански сектор, социални и граждански групи и културни и научни институции и осигуряват приемственост между поколенията с активното участие на младите хора	15
5. Проектът предвижда пренасянето на културен опит, знания, умения и традиции между различните поколения	10
6. Дейностите по проекта включват участие на хора с увреждания и/или малцинствени групи	10
ОБЩО	100

Максимум 100 точки, минимален праг за преминаване 25 точки

За да бъде предложено за финансиране едно проектно предложение, обща крайна оценка на етап техническа и финансова оценка трябва да е равна или по-голяма от 25 точки (минимално допустима оценка за качество на проектите предложения).

В случай, че две или повече проектни предложения имат еднакви общи крайни оценки, проектите ще бъдат подредени в низходящ ред и ще се дава предимство на проекта/ите, получил/и по-висока/и оценка/и по критерий 1. Дейностите по проекта са свързани с рибарство и аквакултури.

При равен брой точки и по този критерий, ще се дава предимство на проекта/ите, получил/и по-висока/и оценка/и по критерий 2. Дейностите по проекта имат иновативен за територията характер.

При равен брой точки и по двата критерия, ще се дава предимство на проекта/ите, получил/и по-висока/и оценка/и по критерий 3. Проектът включва комбинирани дейности по опазване и популяризиране на природа и околна среда, културно-историческо наследство и местни продукти и услуги.

Интензитет на помощта

- Минимален размер на допустимите разходи за проект – 2 000 лева
- Максимален размер на допустимите разходи за проект – 30 000 лева

Максимален интензитет на БФП - 100 % в следните случаи:

- Операции, за които бенефициерът е публичен орган или предприятие, натоварено с функцията да оказва услуги от общ икономически интерес, както е посочено в член 106, параграф 2 от ДФЕС, когато подкрепата се предоставя за оказване на такива услуги
- Операции, отговарящи на най-малко един от следните критерии:
 - са от колективен интерес;

- имат колективен бенефициер; или
- имат новаторски характеристики, когато е целесъобразно, на местно равнище, и осигуряват публичен достъп до своите резултати.

Във всички останали случаи – максимален интензитет 50%

Индикатори

CR 08 – Лица, които се ползват от режима (облагодетелствани лица), (брой лица).

Базова стойност: 0

Целева стойност: 100

Собствен индикатор: брой дейности по опазване и популяризиране на природното богатство и валоризация на културното и историческото наследство

Базова стойност: 0

Целева стойност: 10

Териториално разпределение в рамките на територията

Цялата територия на МИРГ Болярово – Елхово - Тополовград

Въздействие на видовете дейности в дългосрочен план

Чрез реализацията на операциите в рамките на тази дейност в дългосрочен план ще се допринесе за развитие на нови съвременни форми за опазване и популяризиране на местните културно-исторически и природни ресурси и типичните местни изделия, продукти и храни, с акцент на продуктите от рибарство и аквакултури, и тяхното развитие и предаване към следващите поколения; интегрирано съхраняване и популяризиране на местното културно, историческо и природно наследство, изделия и храни; подкрепа за представяне, социализация, валоризация и дигитализация на обектите на културно-историческото и природното наследство.

Важен очакван резултат от реализацията на дейностите е проученото и анализирано екологично състояние на хидротехническите съоръжения и водни тела и на качеството на водата, което ще осигури и възможности за развитие на синята икономика

Дигитализацията на природното, културното и историческото наследство също е важно въздействие.

Дейност 2.3.1. Сътрудничество за осъществяване на връзки и партньорства между сектори и структури в рибарската територия, НИ организации, местната власт, НПО и секторите на частния бизнес, МИРГ и МИГ

Цел 2.3. Сътрудничество и партньорство за по-ускорено и устойчиво развитие на рибарската територия и на рибарските общности

Предложен бюджет 200 000 лв.

Допустими кандидати

Всички кандидати следва да са със седалище за ЮЛ и постоянен адрес за ФЛ на територията на МИРГ:

- Община Болярово, Община Елхово, Община Тополовград
- Юридически лица с нестопанска цел, регистрирани по Закона за юридическите лица с

нестопанска цел, включително МИРГ БЕТ, и Читалища, регистрирани по Закона за народните читалища;

- Еднолични търговци (ЕТ) или юридически лица, регистрирани по Търговския закон, в т.ч.:
 - собственици на съществуващи и новосъздадени стопанства в подсектор „Аквакултури”;
 - предприятия за преработка на продукти от аквакултури; новосъздадени предприятия за преработка на продукти от аквакултури;
- организации на производителите от сектори производство и преработка на аквакултури (в т.ч. сдружения, кооперативи и други юридически форми)

Операции (дейности)

Дейности за подготовка и изпълнение на проекти за сътрудничество, подбрани в рамките на стратегията.

- Дейности по създаване на рибарски кооператив /организация на производителите от рибарството (производство и преработка на аквакултури);
- Дейности по сформирване на женски клуб;
- Дейности за подкрепа, осигуряване и развитие на научни познания за водните екосистеми, устойчивите аквакултури и биоразнообразието, в това число научни изследвания, проучвания, обучения и др., за ефективни управленски решения на местно ниво
- Дейности за подкрепа на иновациите чрез научни изследвания, трансфер на знания и действително внедряване на иновации в синята икономика (производството и преработката на аквакултури) на територията;
- Насърчаване развитието на човешкия капитал (обучения, придобиване на нови умения, социален диалог и др.);
- Сътрудничество и партньорство на МИРГ с други МИРГ и МИГ от страната и чужбина за трансфер на знания, умения, съвместни дейности и съвместни продукти, обмен на информация и други, за постигане на целите на СВОМР и на ПМДРА

Групи разходи

- Инвестиционни разходи за съвместни дейности и съвместни продукти, в т.ч. строително-монтажни работи, закупуване на нови машини и оборудване (включително компютърно), съоръжения и други, пряко свързани със съвместните дейности и продукти;
- разходи за научни изследвания и разработки за целите на синята икономика;
- разходи за пазарни проучвания и провеждане на рекламни кампании за пласмента на продуктите от риболов и аквакултура;
- разходи за обучения за повишаване на знанията, уменията и изграждане на капацитет на заетите в предприятието (включително обучения в чужбина за обмен на опит);
- разходи за въвеждане на схеми и етикети за качество и произход, използване на устойчива опаковка, и проследяемост на продуктите от преработка чрез дигитализиране на процеса;
- разходи за видимост, прозрачност и комуникация - до 2 на сто от общите допустими разходи;
- Разходи за организация, управление и отчитане на проекта.

ЗАБЕЛЕЖКА: Разходите за участие на представителите на МИРГ БЕТ в дейности за сътрудничество ще са включени в разходи за управление на МИРГ

Критерии за подбор

Критерии за подбор и тяхната тежест	точки
1. Проектът предвижда създаване на рибарски кооператив/ организация на производителите от сектори производство и преработка на аквакултури или женски клуб	25
2. Проектът е насочен към сътрудничество между МИРГ / МИГ	20
3. Проектът предвижда съвместна работа, сътрудничество и партньорство между науката, рибарския бизнес и други заинтересовани лица за устойчива синя икономика и трансфер на знания	20
4. Проектът осигурява принос към целите на ЕК, свързани със „зеления преход“, „цифровия преход“ и устойчивостта на синята икономика - към 1 – 5 т. - към 2 – 10 т. - към 3 – 15 т.	15
общо	

Максимум 80 точки, минимален праг за преминаване 20 точки

За да бъде предложено за финансиране едно проектно предложение, обща крайна оценка на етап техническа и финансова оценка трябва да е равна или по-голяма от 20 точки (минимално допустима оценка за качество на проектите предложения).

В случай, че две или повече проектни предложения имат еднакви общи крайни оценки, проектите ще бъдат подредени в низходящ ред и ще се дава предимство на проекта/ите, получил/и по-висока/и оценка/и по критерий 1. Проектът предвижда създаване на рибарски кооператив/ организация на производителите от сектори производство и преработка на аквакултури или женски клуб.

При равен брой точки и по този критерий, ще се дава предимство на проекта/ите, получил/и по-висока/и оценка/и по критерий 2. Проектът е насочен към сътрудничество между МИРГ / МИГ.

При равен брой точки и по двата критерия, ще се дава предимство на проекта/ите, получил/и по-висока/и оценка/и по критерий 4. Проектът осигурява принос към целите на ЕК, свързани със „зеления преход“, „цифровия преход“ и устойчивостта на синята икономика.

Финансови параметри на проектите:

За проекти, насочени към сътрудничество (международно и вътрешно-териториално) с МИРГ / МИГ:

- Минимален размер на общодопустимите разходи по проект: 5 000 лева
- Максимален размер на общо допустимите разходи по проект е 80 000 лева

За всички останали проекти:

- Минимален размер на общодопустимите разходи по проект: 5 000 лева
- Максимален размер на общо допустимите разходи по проект е 30 000 лева

Интензитет на помощта

Максимален размер на БФП - 100 % в следните случаи:

- Операции, за които бенефициерът е публичен орган или предприятие, натоварено с функцията да оказва услуги от общ икономически интерес, както е посочено в член 106, параграф 2 от ДФЕС, когато подкрепата се предоставя за оказване на такива услуги
- Операции, отговарящи на най-малко един от следните критерии:
 - са от колективен интерес;
 - имат колективен бенефициер; или
 - имат новаторски характеристики, когато е целесъобразно, на местно равнище, и осигуряват публичен достъп до своите резултати.
- Във всички останали случаи – максимален интензитет 50%

Индикатори

CR 08 –Лица, които се ползват от режима (облагодетелствани лица), брой лица

Базова стойност: 0

Целева стойност: 70

CR 11 - Субекти, допринасящи за социалната устойчивост

Базова стойност: 0

Целева стойност: 2

CR 13 - Дейности за сътрудничество между заинтересованите страни (брой действия)

Базова стойност: 0

Целева стойност: 5

Териториално разпределение в рамките на територията

Цялата територия на МИРГ Болярово – Елхово - Тополовград

Въздействие на видовете дейности в дългосрочен план

Чрез планираните дейности за сътрудничество ще се създадат сътрудничество и партньорство за по-ускорено и устойчиво развитие на рибарската територия и на рибарските общности. Дългосрочен ефект от изпълнението на тези дейности ще се преодолее недостатъчното партньорство и сдружаване между работещите в сектора на аквакултурите. От друга страна, чрез реализацията на дейности за партньорство между сектори и структури в рибарската територия, НИ организации, местната власт, НПО и секторите на частния бизнес, МИРГ и МИГ ще се осигури и възможност за трансфера на знания и действителното внедряване на иновациите в бизнеса, като е предвидено в този процес да се включат изследователски организации, публична администрация, гражданско общество и бизнес. Ще се допринесе и за създаване на рибарски кооператив и женски клуб.

V. Подробно описание на уредбата за управление на МИРГ, методологията за оценка на проектните предложения по стратегията за ВОМР на МИРГ. Описват се подробно стъпките, критериите и контролите в процеса на оценка. [до 20 000 символа]

Подбор на проекти към стратегия за „Водено от общностите местно развитие“ на МИРГ Болярово – Елхово - Тополовград, финансирана от Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури 2021 - 2027

МИРГ провежда недискриминационни и прозрачни процедури за подбор на проекти към стратегията за ВОМР, като съгласно чл. 26, ал. 1 от ЗУСЕФСУ разработва насоки, определящи условията за кандидатстване и условията за изпълнение на одобрените проекти и ред за оценка на проектни предложения, които гарантират:

1. избягване на конфликт на интереси при подбора на проекти;
2. че вземането на решения не е контролирано от нито една от групите, представляващи конкретните заинтересовани страни;
3. че резултатите от подбора се документират.

При разработване на реда за оценка на проектните предложения МИРГ ще се съобрази с минималните изисквания, утвърдени от Ръководителя на УО на ПМДРА.

Управителният съвет на МИРГ утвърждава за всяка процедура Условия за кандидатстване с проектни предложения и Условия за изпълнение, в съответствие с предвидените мерки/дейности, предвидени от МИРГ в одобрените стратегии за ВОМР. Проектите на документи се съгласуват за съответствие с приложимите правила за държавните помощи с министъра на финансите и след това се утвърждават от Управителния съвет на МИРГ. В случаите, когато помощта не освобождава от контрол върху държавната помощ в съответствие с разпоредбите на чл. 10 от Регламент (ЕС) № 2021/1139 на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури и за изменение на Регламент (ЕС) 2017/1004 (ОВ, L 247 от 13.07.2021 г.) се изпращат от МИРГ за предварителна проверка от УО на ПМДРА.

Условията за кандидатстване могат да бъдат с няколко срока за подаване на проектни предложения.

МИРГ Болярово – Елхово - Тополовград ще разработи и прилага ПРАВИЛА за провеждане на процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и РЕД ЗА ОЦЕНКА на проектни предложения по мерки, финансирани от ПМДРА 2021-2027 .

Ежегодно Управителният съвет (УС) на МИРГ Болярово – Елхово - Тополовград одобрява индикативна годишна работна програма (ИГРП) за прием по съответните мерки от СВОМР за следващата календарна година, който се публикува на електронната страница на МИРГ <https://flag-boelto.org/> .

Подаването на проектни предложения, както и процесът по оценка от МИГ/МИРГ се извършва в ИСУН <https://eumis2020.government.bg/>

Подбор на проектни предложения към стратегии за ВОМР се извършва в срок до 30 работни дни от крайния срок на приема. Председателят на УС на МИГ или друго лице, притежаващо същия обем на представителна власт в МИГ, назначава със заповед Комисия за подбор на проектни предложения до три дни след крайния срок за подаването на проектни предложения по обявената процедура, състояща се от 1. председател без право на глас; 2. секретар без право на глас; 3. нечетен брой членове с право на глас, които са не по-малко от трима; 4. резервни членове, не по-малко от трима.

Делът на представителите на публичния сектор в комисията не може да превишава 50 на сто от имащите право на глас членове. Не по-малко от 1/3 от членовете с право на глас в Комисията за подбор на проектни предложения (КППП) трябва да са членове на ОС на МИРГ.

При процедура чрез подбор на проектни предложения МИРГ извършва:

1. оценка на проектното предложение, която включва:

- а) оценка на административното съответствие и допустимостта;

Оценката на административното съответствие и допустимост на всяко проектно предложение се извършва от двама членове на Комисията с право на глас, независимо един от друг, като членовете, представляващи публичния сектор не трябва да са повече от 50%. При оценка на административно съответствие и допустимост, оценителите с право на глас извършват проверка относно формалното съответствие на проектното предложение и изискуемите документи с условията за кандидатстване, допустимост на кандидатите и проектните дейности въз основа на критерии, които са част от Условията за кандидатстване.

- б) техническа и финансова оценка само за проектни предложения, преминали успешно оценка на административно съответствие и допустимост;

Техническата и финансова оценка на всяко проектно предложение се извършва най-малко от двама членове на комисията с право на глас, като членовете, представляващи публичния сектор не трябва да са повече от 50%. Оценителите могат да бъдат подпомагани от помощник-оценители. Окончателната оценка е средноаритметично от оценките на двамата оценители.

2. класиране на одобрените проектни предложения в низходящ ред.

При класиране на проектни предложения, преминали етап на техническа оценка, в низходящ ред, се прилага методиката за оценка на проектните предложения, която е част от Условията за кандидатстване, като:

1. Проектните предложения, които не са получили минимално допустимата оценка, определена в методиката, не участват в класирането;
2. В случай, че две или повече проектни предложения имат равен брой точки, се извършва допълнително класиране по критерии и ред, определени в съответната мярка от Стратегията за ВОМР и в Условията за кандидатстване и приложенията към тях за съответната процедура.

За да бъде предложено за финансиране едно проектно предложение, общата крайна оценка на етап техническа и финансова оценка трябва да е равна на или по-голяма минимално допустимата оценка за качество на проектните предложения съгласно описанието на съответната мярка от СВОМР на МИГ – Елхово – Болярово.

При недостиг на средства за финансиране на всички проектни предложения, които успешно са преминали оценяването, КППП изготвя списък с резервни проекти, подредени в низходящ ред съобразно получените точки.

Работата на комисията приключва с оценителен доклад, който се председателства, секретаря и от всички членове на комисията и се одобрява от УС на МИРГ. Оценителният доклад съдържа:

1. списък на предложените за финансиране проектни предложения, подредени по реда на тяхното класиране, и размера на безвъзмездната финансова помощ, която да бъде предоставена за всеки от тях;

2. списък с резервните проектни предложения, подредени по реда на тяхното класиране, които успешно са преминали оценяването, но за които не достига финансиране;

3. списък на предложените за отхвърляне проектни предложения и основанията за отхвърлянето им;

4. списък на оттеглените предложения.

Оценителният доклад се изпраща от МИРГ чрез ИСУН до ръководителя на УО на ПМДРА в срок до 5 работни дни от одобряването на оценителния доклад от Управителния съвет на МИРГ.

Оценката на подадените проектни предложения с кандидат МИРГ се извършва от УО на ПМДРА в ИСУН по реда ЗУСЕФСУ и на ПМС № 23 от 2023 г. МИРГ е допустим получател на финансова помощ, ако е предвидена като допустим кандидат в стратегията за ВОМР. Максималният размер на финансовата помощ за МИРГ за операциите, включително дейности за сътрудничество и тяхната подготовка, финансирани от ЕФМДРА, е в размер до 10 на сто от бюджета за проекти в стратегията за ВОМР от ЕФМДРА.

Оценката на проектните предложения по всяка от процедурите ще се извършва съгласно разработени от МИРГ Болярово – Елхово - Тополовград **ПРАВИЛА за провеждане на процедури за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ и РЕД ЗА ОЦЕНКА на проектни предложения по мерки, финансирани от ПМДРА 2021-2027**, и съгласно КРИТЕРИИ И МЕТОДИКА ЗА ТЕХНИЧЕСКА И ФИНАНСОВА ОЦЕНКА на проектни предложения.

За предотвратяване на възможността за двойно финансиране няма да се допуска подкрепа за едни и същи дейности по стратегия за водено от общностите местно развитие на МИГ, мерки на национално ниво и по стратегията на МИРГ, подкрепена от ЕФМДРА. Всеки проект, предложен за одобрение към стратегията за воденото от общностите местно развитие на МИРГ Болярово – Елхово - Тополовград ще се проверява за отсъствие на двойно финансиране по съответните мерки към ПРСР.

VI. Обосновка как видовете дейности на стратегията допринасят за посрещане на изведените потребности от SWOT анализа.

Дейност 1.1.1: Инвестиции в производство и преработка на аквакултури за повишаване на конкурентоспособността, устойчивостта и иновациите

С реализирането на инвестициите ще се повиши конкурентоспособността и ще се постигне устойчив растеж на производството на аквакултури и тяхната преработка на територията на МИРГ Болярово – Елхово – Тополовград. Създадените работни места и повишаването на квалификацията на заетите ще подпомогнат икономическото развитие на сектор производство и преработка на аквакултури на рибарската територия. Инвестициите в енергийната ефективност, в повишаването на качеството на водата и в отглеждане на нискотрофични аквакултури ще допринесат за намаляване на въглеродния отпечатък и замърсяването и по-доброто опазване на

екосистемите, което допринася за постигане целите на зеления преход. При подбора на операциите ще се дава приоритет на тези, които подкрепят местните оператори, новосъздадените рибовъдни стопанства „старт-ъп“, които включват въвеждане на иновации, които създават и запазват работни места, инвестиции в енергийната ефективност на стопанствата. С прилагането на иновативния подход за „гарантиран бюджет“ за малки проекти ще се осигури възможност за подкрепа на повече оператори в сектора производство на аквакултури и тяхната преработка, което ще допринесе за развитие на Синята икономика на територията.

Посрещане на изведените потребности:

- **необходимост от подкрепа за развитие на общностите, занимаващи се с аквакултури и за подобряване на конкурентоспособността, иновативността и устойчивостта на синята икономика на рибарската територия:**
 - необходима е подкрепа за производство на аквакултури, в т.ч. подкрепа за „старт-ъп“ в аквакултурите.
 - подкрепа за увеличаване на броя и обема на преработваните продукти от аквакултури

Дейност 1.2.1: Инвестиции за диверсификация, добяване на стойност и нови форми на доходи за местната икономика в рибарската територия

Чрез подкрепените проекти ще се подпомогнат около 9 микро предприятия извън рибарския сектор, и ще се допринесе за разнообразяването на дейността и доходите, включително и за развитие на допълващи дейности, като риболовен туризъм, свързаните с аквакултурите екологични услуги.

Въздействието в дългосрочен аспект от изпълнението на проектите по тази дейност ще се изрази в разнообразяване и оживяване на местната икономика, осигуряване на допълнителни възможности и икономически и социален растеж. В допълнение, ще допринесе за развитие на предприемачеството и като резултат – ще развие конкурентоспособността на стопанския сектор на територията на МИРГ. Насърчаването на инвестиционните дейности ще подпомогне създаването на заетост и ще ускори диверсификацията на икономиката на рибарската територия.

Посрещане на изведените потребности:

- потребности от подкрепа за разнообразяване и оживяване на местната икономика:
- налице е необходимост от подкрепа за диверсификация, добяване на стойност и нови форми на доходи за местната икономика в рибарската територия.

Дейност 2.1.1. Инвестиции в разнообразна малка публична инфраструктура и хидротехнически съоръжения, свързани с рибарската общност, за подобряване на екологичното състояние и устойчивостта им

Дългосрочното въздействие на дейността се изразява в няколко направления:

- от една страна, подобрената публична инфраструктура – язовири / хидротехнически съоръжения, подобреното им екологичното състояние и устойчивост, както и подобреният доспът и социализиране на пространства около тях, свързани със спортен риболов, речен туризъм, места за отдих, рибарски съоръжения директно ще допринесат за подобряване на условията за развитие на синята икономика на рибарската територия.
- от друга страна, инвестициите в създаването, подобряването или разширяването на дребна по мащаб публична инфраструктура, свързана с рибарската общност, ще подобри условията и средата за живот и бизнес - обществени услуги, спортни дейности, култура, музейна дейност;
- инвестициите ще дадат възможност да се съхранят природни, културни и социални ресурси на рибарската територия.

Посрещане на изведените потребности:

- Налице са потребности от подкрепа и инвестиции за подобряване на инфраструктурата и средата за живот и бизнес и за съхранение на природни, културни и социални ресурси на рибарската територия:
- Потребности от подобряване и развитие на публична инфраструктура и среда за живот и бизнес за рибарските общности и на рибарската територия, за да се осигурят условия за

развитие на синята икономика: изграждане и модернизиране на разнообразна **публична инфраструктура и хидротехнически съоръжения** (язовири за рибовъдство), за подобряване на екологичното състояние и устойчивостта им, подобряване на достъпа и социализиране на пространства около язовири, свързани със спортен риболов, pesca туризъм, места за отдих, рибарски съоръжения и др.

Дейност 2.2.1. Опазване и популяризиране на природното богатство и валоризация на културното и историческото наследство, включително в рибарството

Чрез реализацията на операциите в рамките на тази дейност в дългосрочен план ще се допринесе за развитие на нови съвременни форми за опазване и популяризиране на местните културно-исторически и природни ресурси и типичните местни изделия, продукти и храни, с акцент на продуктите от рибарство и аквакултури, и тяхното развитие и предаване към следващите поколения; интегрирано съхраняване и популяризиране на местното културно, историческо и природно наследство, изделия и храни; подкрепа за представяне, социализация, валоризация и дигитализация на обектите на културно-историческото и природното наследство.

Важен очакван резултат от реализацията на дейностите е проученото и анализирано екологично състояние на хидротехническите съоръжения и водни тела и на качеството на водата, което ще осигури и възможности за развитие на синята икономика

Дигитализацията на природното, културното и историческото наследство също е важно въздействие.

Посрещане на изведените потребности:

- Територията е богата на природно богатство и културното и историческото наследство, включително в рибарството и са идентифицирани потребности от подкрепа за тяхното опазване и валоризация.

Дейност 2.3.1. Сътрудничество за осъществяване на връзки и партньорства между сектори и структури в рибарската територия, НИ организации, местната власт, НПО и секторите на частния бизнес, МИРГ и МИГ

Чрез планираните дейности за сътрудничество ще се създадат сътрудничество и партньорство за по-ускорено и устойчиво развитие на рибарската територия и на рибарските общности. Дългосрочен ефект от изпълнението на тези дейности ще се преодолее недостатъчното партньорство и сдружаване между работещите в сектора на аквакултурите. От друга страна, чрез реализацията на дейности за партньорство между сектори и структури в рибарската територия, НИ организации, местната власт, НПО и секторите на частния бизнес, МИРГ и МИГ ще се осигури и възможност за трансфера на знания и действителното внедряване на иновациите в бизнеса, като е предвидено в този процес да се включат изследователски организации, публична администрация, гражданско общество и бизнес. Ще се допринесе и за създаване на рибарски кооператив и женски клуб.

Посрещане на изведените потребности:

- На територията са идентифицирани потребности от подкрепа за сдружаване на работещите в сектора на аквакултурите, за установяване и развитие на връзки и партньорства между тях и научно-изследователски звена, за създаване на партньорства и сътрудничество с други организации (МИРГ, МИГ и др.) за обмен на опит и подобряване на знанията.

Текстово поле [до 20 000 символа]

VII. Финансов план на стратегията (*финансова обосновка на бюджета и обосновка за разходването на средствата по видове дейности и по години*).

Основната цел на стратегията: *По-добро бъдеще за рибарската територия на МИРГ Болярово – Елхово – Тополовград – оживена територия, осигурени условия за устойчива синя икономика, по-добри условия за живот и бизнес*, ще бъде постигната чрез реализиране на две приоритета, изведени въз основа на извършените проучвания и анализи, обсъдени и консултирани с местната общност от територията на МИРГ:

- **Приоритет 1: По-конкурентна и устойчива икономика на рибарската територия**

- **Приоритет 2: Подобрена инфраструктура и среда за живот и бизнес и съхранени природни, културни и социални ресурси на рибарската територия**

Общият размер на публичната помощ към стратегията на МИРГ е 3 911 660 лева, нансовото разпределение на ресурса предназначен само за потенциални кандидати с проекти към ЕФМДРА е 2 933 700 лева, разпределен **балансирано** в две приоритетни оси, както следва:

Приоритет 1 – 1 468 000 лв. 50,04% от бюджета, разпределен в 2 дейности, насочени към бизнеса;

Приоритет 2 – 1 465 700 лв. 49,96% от бюджета, разпределен в 2 мерки за публични бенефициенти, неправителствени организации, сдружения, читалища, МИРГ.

Приоритет 1: По-конкурентна и устойчива икономика на рибарската територия

1 468 000 лв. 50,04%

Цел 1.1: Подобряване на конкурентоспособността, иновативността и устойчивостта на синята икономика на рибарската територия

Дейност 1.1.1: Инвестиции в производство и преработка на аквакултури за повишаване на конкурентоспособността, устойчивостта и иновациите
800 000 лв.

Цел 1.2: Разнообразяване и оживяване на местната икономика за осигуряване на допълнителни възможности и икономически и социален растеж

Дейност 1.2.1: Инвестиции за диверсификация, добяване на стойност и нови форми на доходи за местната икономика в рибарската територия
668 000 лв.

Приоритет 2: Подобрена инфраструктура и среда за живот и бизнес и съхранени природни, културни и социални ресурси на рибарската територия

1 465 700 лв. 49,96%

Цел 2.1. Подобряване и развитие на публична инфраструктура и среда за живот и бизнес за рибарските общности и на рибарската територия

Дейност 2.1.1. Инвестиции в разнообразна малка публична инфраструктура и хидротехнически съоръжения, свързани с рибарската общност, за подобряване на екологичното състояние и устойчивостта им
1 065 700 лв.

Цел 2.2. Съхраняване на местните природни, културни и социални ресурси на рибарската територия

Дейност 2.2.1. Опазване на природното богатство и валоризация на културното и историческото наследство, включително в рибарството
200 000 лв.

Цел 2.3. Сътрудничество и партньорство за по-ускорено и устойчиво развитие на рибарската територия и на рибарските общности

Дейност 2.3.1. Сътрудничество за осъществяване на връзки и партньорства между сектори и структури в рибарската територия, НИ организации, местната власт, НПО и секторите на частния бизнес, МИРГ и МИГ
200 000 лв.

Приоритет 1 е насочен към По-конкурентна и устойчива икономика на рибарската територия.

С реализирането на инвестициите по дейност 1.1.1: Инвестиции в производство и преработка на аквакултури за повишаване на конкурентоспособността, устойчивостта и иновациите ще се повиши конкурентоспособността, 54,49 % от бюджета на приоритета, и 27,27 % от общия бюджет за проекти, и ще се постигне устойчив растеж на производството на аквакултури и тяхната преработка на територията на МИРГ Болярово – Елхово – Тополовград. Създадените работни места и повишаването на квалификацията на заетите ще подпомогнат икономическото развитие на сектор производство и преработка на аквакултури на рибарската територия. Инвестициите в енергийната ефективност, в повишаването на качеството на водата и в отглеждане на нискотрофични аквакултури ще допринесат за намаляване на въглеродния отпечатък и замърсяването и по-доброто опазване на екосистемите, което допринася за постигане целите на зеления преход.

С прилагането на иновативния подход за „гарантиран бюджет“ за малки проекти ще се осигури възможност за подкрепа на повече оператори в сектора производство на аквакултури и тяхната преработка, което ще допринесе за развитие на Синята икономика на територията.

С реализирането на инвестициите по Дейност 1.2.1: Инвестиции за диверсификация, добяване на стойност и нови форми на доходи за местната икономика в рибарската територия, 45,51 % от бюджета на приоритета, 22,77% от общия бюджет, ще се подпомогнат около 9 микро предприятия извън рибарския сектор, и ще се допринесе за разнообразяването на дейността и доходите, включително и за развитие на допълващи дейности, като риболовен туризъм, свързаните с аквакултурите екологични услуги. Въздействието в дългосрочен аспект от изпълнението на проектите по тази дейност ще се изрази в разнообразяване и оживяване на местната икономика, осигуряване на допълнителни възможности и икономически и социален растеж. В допълнение, ще допринесе за развитие на предприемачеството и като резултат – ще развие конкурентоспособността на стопанския сектор на територията на МИРГ. Насърчаването на инвестиционните дейности ще подпомогне създаването на заетост и ще ускори диверсификацията на икономиката на рибарската територия.

Приоритет 2 е насочен към Подобрена инфраструктура и среда за живот и бизнес и съхранени природни, културни и социални ресурси на рибарската територия, бюджетът 49,96% от бюджета за проекти.

С реализирането на инвестициите по Дейност 2.1.1. Инвестиции в разнообразна малка публична инфраструктура и хидротехнически съоръжения, свързани с рибарската общност, за подобряване на екологичното състояние и устойчивостта им, бюджет 1 065 700 лв., 72,71% от приоритета, и 36,29 % от общия бюджет, ще се постигне подобряване и развитие на публична инфраструктура и среда за живот и бизнес за рибарските общности и на рибарската територия. Подобрената публична инфраструктура – язовири / хидротехнически съоръжения, подобреното им екологичното състояние и устойчивост, както и подобреният доспът и социализиране на пространства около тях, свързани със спортен риболов, рибарски туризъм, места за отдих, рибарски съоръжения директно ще допринесат за подобряване на условията за развитие на синята икономика на рибарската територия. Инвестициите в създаването, подобряването или разширяването на дребна по мащаб публична инфраструктура, свързана с рибарската общност, ще подобри условията и средата за живот и бизнес - обществени услуги, спортни дейности, култура,

музейна дейност. Инвестициите ще дадат възможност да се съхранят природни, културни и социални ресурси на рибарската територия.

С реализацията на Дейност 2.2.1. Опазване на природното богатство и валоризация на културното и историческото наследство, включително в рибарството, бюджет 200 000 лв., 13,64 % от бюджета на приоритета, и 6,18% от общия бюджет, ще се допринесе за съхраняване на местните природни, културни и социални ресурси на рибарската територия. Чрез реализацията на операциите в рамките на тази дейност ще се допринесе за развитие на нови съвременни форми за опазване и популяризиране на местните културно-исторически и природни ресурси и типичните местни изделия, продукти и храни, с акцент на продуктите от рибарство и аквакултури, и тяхното развитие и предаване към следващите поколения; интегрирано съхраняване и популяризиране на местното културно, историческо и природно наследство, изделия и храни; подкрепа за представяне, социализация, валоризация и дигитализация на обектите на културно-историческото и природното наследство. Важен очакван резултат от реализацията на дейностите е проученото и анализирано екологично състояние на хидротехническите съоръжения и водни тела и на качеството на водата, което ще осигури и възможности за развитие на синята икономика

С реализацията на Дейност 2.3.1. Сътрудничество за осъществяване на връзки и партньорства между сектори и структури в рибарската територия, НИ организации, местната власт, НПО и секторите на частния бизнес, МИРГ и МИГ, бюджет 200 000 лв., 13,64 % от бюджета на приоритета, и 6,18% от общия бюджет, ще се допринесе за подобряване на сътрудничество и партньорство за по-ускорено и устойчиво развитие на рибарската територия и на рибарските общности. Чрез изпълнението на дейностите ще се създадат сътрудничество и партньорство за по-ускорено и устойчиво развитие на рибарската територия и на рибарските общности. Ще се преодолее недостатъчното партньорство и сдружаване между работещите в сектора на аквакултурите. От друга страна, чрез реализацията на дейности за партньорство между сектори и структури в рибарската територия, НИ организации, местната власт, НПО и секторите на частния бизнес, МИРГ и МИГ ще се осигури и възможност за трансфера на знания и действителното внедряване на иновациите в бизнеса, като е предвидено в този процес да се включат изследователски организации, публична администрация, гражданско общество и бизнес. Ще се допринесе и за създаване на рибарски кооператив и женски клуб.

Таблица А – Финансов план по видове дейности (в лева) по години.

Във финансовия план се описват видовете дейности по стратегията и текущите разходи. Стойността на текущите разходи не трябва да надхвърля 25% от допустимата безвъзмездна финансова помощ по стратегията.

Нужди, изведени от SWOT анализа, които се посрещат от посочения вид дейност	Вид дейност на стратегията за BOMP	Бюджет на вида дейност в лв. БФП (3=4+5)	Финансо во участие на Съюза 70% в лева	Национа лен публиче н принос 30% в лева	Частен принос в лева	Финансово разпределение на средствата (за сключени договори) по видовете дейности на стратегията по години в лв. БФП				
						първа година	Втора година	трета година	четвърт а година	пета година
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	1. Дейност 1.1.1: Инвестиции в производство и преработка на аквакултури за повишаване на конкурентоспособността, устойчивостта и иновациите	800 000	560000	240000	800 000	0	600000	150000	50000	0
	Дейност 1.2.1: Инвестиции за диверсификация, добяване на стойност и нови форми на доходи за местната икономика в рибарската територия	668 000	467600	200400	668000	0	500000	120000	48000	0
	Дейност 2.1.1. Инвестиции в	1065700	745990	319710	90000	0	950000	75700	40000	0

	разнообразна малка публична инфраструктура и хидротехнически съоръжения, свързани с рибарската общност, за подобряване на екологичното състояние и устойчивостта им									
	Дейност 2.2.1. Опазване на природното богатство и валоризация на културното и историческото наследство, включително в рибарството	200 000	140000	60000	5000	0	120000	60000	20000	
	Дейност 2.3.1. Сътрудничество за осъществяване на връзки и партньорства между сектори и структури в рибарската територия, НИ организации, местната власт, НПО и секторите на частния бизнес, МИРГ и МИГ	200 000	140000	60000	5000	0	120000	60000	20000	

Допустима стойност на текущите разходи – до 25% от допустимата безвъзмездна финансова помощ по стратегията.	977900	684530	293370	0	197900	195000	195000	195000	195000
ОБЩО:	3 911 600	2738120	1173480	1568000	197900	2485000	660700	373000	195000

Таблица Б – Индикатори по видове дейности. Индикаторите, посочени в ПМДРА за прилагане на подхода BOMP са задължителни за стратегията. Описват се и изведените индикатори, които са специфични за територията на МИРГ и характеризират особеностите на територията.

Задължителни за стратегията индикатори:

CR06- Създадени работни места (брой лица)

CR07- Запазени работни места (брой лица)

CR08- Облагодетелствани лица (брой лица)

CR11- Субекти, допринасящи за социалната устойчивост (брой субекти)

CR13- Дейности за сътрудничество между заинтересованите страни (брой действия)

Вид дейност на стратегията за BOMP	Планиран брой сключени договори в края на периода на изпълнение на стратегията (индикатори за изпълнение)	Изведени индикатори за резултат, които ясно и пълно отчитат ефекта от избраните видове действия – наименование на индикатора и мерна единица	Междинна стойност на индикатора за резултат – 36 месеца след подписване на споразумението за изпълнение на стратегията	Крайна стойност на индикатора - 31.12.2029 г.
1	2	3	4	5
Дейност 1.1.1: Инвестиции в производство и преработка на аквакултури за повишаване на конкурентоспособността, устойчивостта и иновациите	14	1. CR 06 - Създадени работни места - брой лица	8	10
		2. CR 07 - Запазени работни места - брой лица	10	14
		3. CR 08 – Лица, които се ползват от режима (облагодетелствани лица), - брой лица	8	14
		4. Брой новосъздадени стопанства в подсектор „Аквакултури”	2	3
		5. Брой новосъздадени предприятия за преработка на продукти от аквакултури	2	3
Дейност 1.2.1: Инвестиции за диверсификация, добяване на стойност и нови форми на доходи за местната икономика в рибарската територия	9	1. CR 06 - Създадени работни места - брой лица	5	7
		2. CR 07 - Запазени работни	8	10

		места - брой лица		
		3. CR 08 – Лица, които се ползват от режима (облагодетелствани лица) брой лица	7	9
		4. Брой подпомогнати бенефициенти	7	9
Дейност 2.1.1. Инвестиции в разнообразна малка публична инфраструктура и хидротехнически съоръжения, свързани с рибарската общност, за подобряване на екологичното състояние и устойчивостта им	9	CR 08 – Лица, които се ползват от режима (облагодетелствани лица), брой лица		
		Брой инфраструктурни обекти – реконструирани / рехабилитирани / построени	6	9
		Жители, ползващи се от подобрени услуги/инфраструктура	5000	10000
Дейност 2.2.1. Опазване на природното богатство и валоризация на културното и историческото наследство, включително в рибарството	10	CR 08 – Лица, които се ползват от режима (облагодетелствани лица), брой лица	70	100
		Брой дейности по опазване и популяризиране на природното богатство и валоризация на културното и историческото наследство	7	10
Дейност 2.3.1. Сътрудничество за осъществяване на връзки и партньорства между сектори и структури в рибарската територия,	8	CR 08 – Лица, които се ползват от режима (облагодетелствани лица), брой лица	50	70

НИ организации, местната власт, НПО и секторите на частния бизнес, МИРГ и МИГ	CR 11 - Субекти, допринасящи за социалната устойчивост (брой субекти)	1	2
	CR 13 - Дейности за сътрудничество между заинтересованите страни (брой действия)	4	5

VIII. Обосновка на избраните индикатори за изпълнение и индикатори за резултат по стратегията, и индикатори специфични за територията (*описание на измерими, целеви и ясни индикатори; обосновка за начина на формиране на крайните стойности, методика за извеждане и изчисление*).

Обосновка на избраните индикатори за изпълнение и индикатори за резултат по стратегията, и индикатори специфични за територията

IX. Опит в рамките на обособената рибарска територия в изпълнението на стратегии по подходите „отдолу-нагоре“ и подхода ВОМР, трансгранично сътрудничество и други механизми за териториално развитие през програмни периоди 2007-2013 г. и 2014-2020 г. (*описание на всички механизми и инструменти за териториално развитие, които са прилагани на рибарската територия, натрупан опит, научени уроци*)

МИРГ Болярово – Елхово - Тополовград е новосъздадено сдружение с нестопанска цел и самото то няма опит в изпълнение на стратегии по подходите „отдолу-нагоре“ и подхода ВОМР. В същото време в рамките на обособената рибарска територия има натрупан значителен опит както по подхода ВОМР – чрез МИГ – Елхово – Болярово, така и чрез опита на трите общини в трансгранично сътрудничество и други механизми за териториално развитие през програмни периоди 2007-2013 г. и 2014-2020 г.

На рибарската територия може да се отбележи опит в изпълнението на стратегия по подхода ВОМР – чрез Сдружение „Местна инициативна група – Елхово – Болярово“, което изпълнява СВОМР по ПРСР 2014 – 2020 на територията на двете общини Елхово и Болярово.

Опит на Община Болярово:

1.Име на проекта: „Подобряване на културното взаимодействие между община Болярово и община Юскюп, чрез развитие на културната инфраструктура“

Източник на финансиране: Програмата за трансгранично сътрудничество „България – Турция“

Партньори: Водещ партньор - община Юскюп, Република Турция, втори партньор - община Болярово.

Продължителност на проекта: 6.02 2014 – 06.02.2016г.

Обща стойност на проекта: 776 251,21 лв.

Дейности: Извършване на строително-ремонтни работи на сградата на читалището в град Болярово. Сред тях са: възстановяване функцията на залата, чрез монтиране на 195 стола за зрители и осигуряване на 4 места за хора в неравностойно положение, полагане на настилка по пода на залата и сцената от линолеум, измазване и боядисване на стените и колоните, както и монтиране на акустичен растерен таван от стъкленоватни пана, полагане на системи за озвучаване и пожароизвестяване с гласово оповестяване, възстановяване на помещения за гримьорни – за мъже и жени., благоустрояване на пространството пред сградата и др.

Резултат от изпълнението на проекта: Създадена модерна мултифункционална сграда със зрителна зала за провеждане на културни мероприятия на закрито.

2.Име на проекта: „Инициране на партньорства за валоризация на местните природни дадености и културното наследство“

Източник на финансиране: Програмата за трансгранично сътрудничество „България-Турция“

Обща стойност на проекта: 186 667 лева

Продължителност на проекта: 11.04.2013г. – 11.04.2014г.

Дейности: Разработена е съвместна програма за опазване и поддържане на природните дадености и културно наследство; Направен е анализ на туристическите атракции в двете общини – туристически маршрути, места за отдих и др.; Разработена е маркетингова стратегия за развитието на туризма в двете общини, като част от дадена оперативна програма; Проведена е кръгла маса за младежите в двете общини; Проведени са срещи на представители на образователните институции;

Резултати от изпълнение на проекта: Развиват се нови форми на трансгранично сътрудничество в условията на един все по-глобализиран свят.

3.Име на проекта: “Подобряване на капацитета за защита на природата чрез засилване на сътрудничеството между младите еколози на общините Болярово и Ковчаз”

Източник на финансиране: Програмата за трансгранично сътрудничество „България-Турция“

Обща стойност на проекта: 78 367.03 евро

Продължителност на проекта: 21.03.2017г - 20.03.2018г.

Дейности: Изготвяне на проучване за иновативните методи за устойчиво използване на природните ресурси; създаване на обучителен курс за ученици; провеждане на обучителен курс "Млади еколози"; създаване на балканска младежка екообсерватория; изготвяне на изследване за добри маркетингови практики за популяризиране на мерки за опазване на околната среда сред младите хора.

4.Име на проекта “Изработване на технически проект за презгранична пътна връзка между селата Малкочлар и Странджа”

Източник на финансиране: Програмата за трансгранично сътрудничество „България-Турция

Обща стойност на проекта: 210 934, 089 лв

Продължителност на проекта: 13.12.2012г.-13.12.2013

Дейности по проекта: Изработване на технически проект за прзгранична пътна връзка между селата Малкочлар- Странджа

5.Име на проекта: “Действия на гражданите на Европейския съюз за умни исторически селища” Eu SAVE

Финансираща организация: Програма Европа на гражданите 2014-2020 г.

Партньори по проекта: Партньор 1 – Община Вимианзо, Испания; Партньор 2 – Асоциация на общините от региона на Пигула, Италия; Партньор 3 – МИГ – Загоре – Сутла, Хърватия; Партньор 4 – Асоциация на Европейските региони, Белгия; Партньор 5 – Междуобщинска общност на Алто Алентейо, Португалия; Партньор 6 – Община Болярово, Република България, Партньор 7 – Община Цесиново – Облесево, Република Македония и Партньор 8 – Община Дагда, Република Латвия

Продължителност на проекта: 24 месеца – 03.04.2019г. до 02.09.2022 г.

Стойност на проекта: 285 864.11 лв. от които 40 309,66 лв. за община Болярово

Дейности по проекта: Провеждане на срещи и мероприятия между партньорите на различни теми с цел обмен на опит и запазване на историческото и културното наследство на територията на отделните партньори.

Резултат: Разработена е съвместна стратегия за умни исторически селища; сборник и карта на добри практики от всички участници в сферата на устойчивото развитие на умните исторически селища; план за устойчивост, създаде се и #EuSAVE -мрежа. .

6.Име на проекта: "Присъстващо управление на европейските културно-исторически ценности на традиционните земеделски райони" -winEU.rur

Източник на финансиране: Програма „Граждани, равенство, права и ценности (CERV) на ЕС

Цел на проекта – Създаване на мрежа от малки селски общности за опазване, популяризиране и подобряване на европейските селски територии, което цели подобряване на наличните действия за развитие на устойчив туризъм и дейностите по дигиталния и екологичен преход, както и да се дефинират стратегии за присъстващо управление на европейските културно-исторически ценности на традиционните земеделски райони, основано на социалните, културните и историческите ценности на тези региони, като средство за по-зелени, по дигитални по устойчиви европейски райони.

Партньори – България, Испания, Хърватия, Португалия, Словения и Италия.

Продължителност на проекта :01.12.2022 – 31.12.2024г.

Стойност: 148 010 евро

7.Име на проекта: „Повишаване качеството на живот в община Болярово и община Алпулу и осигуряване на възможности за отдих и спорт“.

Източникът на финансиране - Програма за трансгранично сътрудничество България – Турция 2007-2013 г. (ИПП). Приоритетна ос 2: „Повишаване качеството на живот“. Ключова област на интервенция 1.: „Опазване на околната среда, природата, културното и историческо наследство”

Партньори по проекта: община Алпулу, Турция и община Болярово, България

1.Проектът цели повишаване на социалното и икономическо развитие на община Алпулу, Турция и община Болярово, България; осигуряване достъп до спорт и отдих, което е качествено разширяване на съществуващите дейности, които пораждат растеж и хоризонтално разширяване на двете общности; да подпомага общинските администрации на Алпулу и Болярово да преодолеят постоянния дефицит на финансови ресурси за инвестиции в инфраструктурата за отдих и спорт. Проектът осигури подходящи съоръжения за футболни и други спортни клубове в Алпулу, Кофчаз и Болярово за да се практикуват спортове

Общият размер на безвъзмездната финансова помощ е - 599 503,15 ЕВРО. За община Болярово (партньор по проекта) – 365 106,98 ЕВРО. Бенефициент – Сдружение „Равновесие,, (водещ партньор) – 46 006,57 ЕВРО. За община Алпулу РТурция (партньор по проекта) – 188 389,60 ЕВРО

8.Име на проекта „Две различни практики – една обща цел”

Финансираща организация: ТГС България –Турция 2009 – 2013 г

Партньори по проекта: - водеща организация на проекта е Общинското училищно настоятелство на училища и ЦДГ - партньори община Кофчаз и община Болярово

Продължителност на проекта: 30.06.2011г. – 29.06.2012г.

Стойност на проекта: 96 171лв

Цел на проекта : Изграждане на модел за по-ефективно обучение и създаване мрежа за споделяне на практически опит; обмяна на иновационни практики в образованието и социално сближаване на учениците и местните общности от двете страни. Ще се модернизират и усъвършенстват образователните системи в двете училища и те ще станат желано социално пространство. Ще допринесе за успешна адаптация и реализация на младите хора. Ще се обогати училищната материална база. Реализацията на проекта ще засили местното сътрудничество и ще се подобри образователния статус на общностите в община Болярово и община Кофчаз. Така ще бъде преодоляна трансграничната изолация и ще се стигне до социално сближаване. Засегнати от проблема са ученици, учители, родители и местни общности.

9. Име на проекта: “Патронажна грижа за нуждаещи се лица в община Стралджа и община Болярово”

Финансираща организация: ОП „Развитие на човешките ресурси” 2014-2020 г.

Партньори по проекта: Бенефициент: Община Стралджа; Партньор: Община Болярово

Продължителност на проекта: 18 месеца – 23.05.2019г. до 23.11.2020 г.

Стойност на проекта: 195 136,16 лв. от които 68 708,15 лв. за община Болярово

Дейности по проекта: Предоставяне на почасови мобилни, интегрирани, здравно-социални услуги за нуждаещи се лица с увреждания и възрастни хора на територията на община Стралджа и община Болярово.

Резултат: Подобро качество на живот и възможност за социално включване на хората с увреждания и възрастните хора в община Стралджа и община Болярово чрез осигуряване на мрежа от услуги в домашна среда и изграждане на подходящ (материален и кадрови) капацитет за предоставянето им.

10. Име на проекта: „Проектиране и изграждане на територията на община Елхово на компостираща инсталация за разделно събрани зелени и/или биоразградими отпадъци, генерирани от община Елхово и Община Болярово, включително осигуряване на необходимото оборудване и на съоръжения и техника за разделно събиране на зелени и биоразградими отпадъци”

Финансираща организация: Програма „Околна среда” 2021-2027 г.

Партньори по проекта: Бенефициент община Елхово, партньор община Болярово

Опит на Община Тополовград

1 . Разработване на стратегия за Водено от общностите местно развитие на територията на МИГ Свиленград Ареал и МИГ Тополовград

Водещ партньор МИГ Свиленград Ареал

Цел: разширяване на територията чрез обединяване на териториите на МИГ Свиленград Ареал с МИГ Тополовград и създаване на Местна инициативна група Свиленград-Тополовград. Проектното предложение предвижда разработване на стратегия за конкурентоспособно териториално развитие в съответствие с принципите на подхода BOMP, подхода LEADER и и

Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони за програмен период 2023 – 2027 г. Планирането на Стратегията за местно развитие се основава на обективните характеристики на територията и интересите и позициите на основните заинтересовани страни в нея.

Стойност: 40 748,00 лв.

Продължителност: До 6 месеца

Финансираща организация:

Програма за развитие на селските райони

2 . “Повишаване на туристическата привлекателност на общините Тополовград и Бююккъръщаран чрез по-добро представяне на културното наследство”

Цел:Общата цел на проекта е да се повиши туристическата привлекателност на трансграничния район на Бююккъръщаран и Тополовград чрез по-добро използване на културното наследство и свързаната инфраструктура. Специфичните цели на проекта са: 1) подобряване на условията и инфраструктурата, свързана с културен туризъм;

Стойност: 220 925,13 евро

Продължителност: 24 месеца

Финансираща организация:Програма Интеррег ТГС България-Турция 2014-2020

Дата на стартиране:21.11.19 г.

3. “Предоставяне на здравни грижи и социални услуги на уязвими общности в трансграничния район България – Гърция”, с акроним HS-Care”

Цел: Общата цел на проекта е насърчаване на социалното приобщаване и създаване на условия за интеграция на хората с увреждания, деца в неравностойно положение, лица, осъдени на пробация, възрастни хора с проблеми с психичното здраве, пациенти с ракови заболявания и техните семейства, чрез откриване на нови и обновяване на съществуващи центрове за социални услуги в общините Струмяни и Тополовград и закупуване на мобилна единица в Еврос.

Стойност: 276 799.97 евро

563 029,40 лв.

Продължителност: 24 месеца

Финансираща организация: Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция – България 2014-2020

Дата на стартиране: 12.2017г.

4. „Подобряване на капацитета на Общините Алпуллу и Тополовград за превенция и ограничаване на последиците от наводнения в Беломорския басейн”

Цел: Общата цел на проекта е да се предотвратят и ограничат последствията от наводнения в трансграничния регион на Тополовград и Алпуллу. Специфичните цели на проекта са: 1) подобряване на проводимостта на речните легла на Синаповка река в община Тополовград и река Панкаркьой в Алпуллу; 2) осигуряване сигурност за местното население на с. Синапово и гр. Алпуллу и 3) адаптиране към климатичните промени

Стойност: 655 687,45 лв.

299 4256.68 Евро

Продължителност: 24 месеца

Финансираща организация: Програма Интеррег ТГС България – Турция 2014 – 2020

Дата на стартиране: 20.03.2017г.

5. “Съвместна подкрепа за икономическо развитие и насърчаване на бизнеса между община Тополовград и община Егирос Гърция”

Цел: Насърчаване на бизнеса и рекламата между община Тополовград и община Егирос.

Стойност: 117 651,00 EUR

Продължителност: 1 година

Финансираща организация: ФАР

6. “Съдействие на агро – бизнес структурите при начините за благодетелстване на трансграничния район Тополовград – Боюккариштиран”

Цел: Всеобщата цел на проекта е да се съдейства за непрекъснато икономическо развитие на трансграничния регион посредством по-голямо сътрудничество и партньорство между структурите на аграрния бизнес за развитието на органично производство в общините Тополовград и Боюккариштиран”

Стойност: 54 880, 00 EUR

Продължителност: 11 месеца

Финансираща организация: МРРБ

Опит на Община Елхово

Х. Планирани дейности за сътрудничество на МИРГ за осъществяване на връзки и сътрудничество между сектори и структури в рибарската територия и между местната власт и секторите на частния бизнес; Планирани дейности за сътрудничество на МИРГ за осъществяване на връзки и сътрудничество между териториите на отделните МИРГ (*вкл. описание на всички планирани дейности, механизми и инструменти за териториално развитие.*)

МИРГ – Болярово – Елхово – Тополовград планира отделна дейност за осъществяване на връзки и сътрудничество между сектори и структури в рибарската територия и между местната власт и секторите на частния бизнес и за сътрудничество на МИРГ за осъществяване на връзки и сътрудничество между териториите на отделните МИРГ: **Дейност 2.3.1. Сътрудничество за осъществяване на връзки и партньорства между сектори и структури в рибарската територия, НИ организации, местната власт, НПО и секторите на частния бизнес, МИРГ и МИГ**

Дейности за подготовка и изпълнение на проекти за сътрудничество, подбрани в рамките на стратегията.

- Дейности по създаване на рибарски кооператив /организация на производителите от рибарството (производство и преработка на аквакултури;
- Дейности по сформирване на женски клуб;
- Дейности за подкрепа, осигуряване и развитие на научни познания за водните екосистеми, устойчивите аквакултури и биоразнообразието, в това число научни изследвания, проучвания, обучения и др., за ефективни управленски решения на местно ниво
- Дейности за подкрепа на иновациите чрез научни изследвания, трансфер на знания и действително внедряване на иновации в синята икономика (производството и преработката на аквакултури) на територията;
- Насърчаване развитието на човешкия капитал (обучения, придобиване на нови умения, социален диалог и др.);

- Сътрудничество и партньорство на МИРГ с други МИРГ и МИГ от страната и чужбина за трансфер на знания, умения, съвместни дейности и съвместни продукти, обмен на информация и други, за постигане на целите на СВОМР и на ПМДРА

ЗАБЕЛЕЖКА: Разходите за участие на представителите на МИРГ БЕТ в дейности за сътрудничество ще са включени в разходи за управление на МИРГ

Чрез планираните дейности за сътрудничество ще се създадат сътрудничество и партньорство за по-ускорено и устойчиво развитие на рибарската територия и на рибарските общности. Дългосрочен ефект от изпълнението на тези дейности ще се преодолее недостатъчното партньорство и сдружаване между работещите в сектора на аквакултурите. От друга страна, чрез реализацията на дейности за партньорство между сектори и структури в рибарската територия, НИ организации, местната власт, НПО и секторите на частния бизнес, МИРГ и МИГ ще се осигури и възможност за трансфера на знания и действителното внедряване на иновациите в бизнеса, като е предвидено в този процес да се включат изследователски организации, публична администрация, гражданско общество и бизнес. Ще се допринесе и за създаване на рибарски кооператив и женски клуб.

XI. Подробно описание на плана за оценка и мониторинг на стратегията за ВОМР (*описание на всички планирани оценки на стратегията и техните етапи, времеви диапазон. Определят се параметрите за мониторинг на стратегията.*)

Съгласно проекта на ПМС за прилагане на подхода ВОМР, Мониторинг за изпълнение на стратегиите за ВОМР се извършва от УО на ПМДРА и от МИРГ.

МИРГ в срок до 15 февруари на следващата календарна година изготвя и представя на УО на ПМДРА годишен доклад за отчитане изпълнението на стратегията за ВОМР. Годишният доклад се одобрява от колективния върховен и колективния управителен орган на МИРГ. Управляващият орган на СПРЗСР/ УО на ПМДРА одобрява годишния доклад в срок до 30 работни дни от получаването му.

МИРГ Болярово – Елхово - Тополовград ще изготви правила за извършване на мониторинг на стратегията за ВОМР, след приемане на всички нормативни документи.

Основните цели, принципи и правила са:

Целите на мониторинга са: да се осигури **отчетност и прозрачност** на изпълнението на отделните проекти в рамките на стратегията за ВОМР на МИРГ, да се **наблюдава, измерва и анализира изпълнението** на проектите в хода на тяхната реализация и да се следи за постигането на заложените в тях дейности и резултати, да се оказва методическа помощ на получателите на финансова помощ на всеки етап от изпълнението и да се подпомага при изготвяне на доклади за отчитане на изпълнението на проектите, да се информира своевременно УО на ПМДРА за възникнали проблеми при изпълнението на отделните проекти към СВОМР.

СИСТЕМА ЗА ПРОВЕЖДАНЕ НА МОНИТОРИНГ

Мониторингът върху изпълнението на проект в рамките на стратегия за ВОМР на МИРГ Болярово – Елхово - Тополовград се извършва от МИРГ, както и от органите, отговорни за управлението и контрола на ПРСР. Този процес генерира количествени и качествени данни за текущото изпълнение на влаганите ресурси и извършваните действия и мерки, и с постиганите резултати.

Всеки получателите на финансова помощ по Стратегията подлежи на посещение на място минимум един път за периода на изпълнение на проекта. Проверката по изпълнение на проекта се извършва от двама служители на МИГ. За всяка извършена проверка ще се съставя протокол от посещение на място съгласно образец – част от Документи за информация към Условия за кандидатстване по съответната мярка.

Наблюдението се осъществява и в системата на ИСУН, като се следи:

- 1) Изпълнение на планираните дейности;
- 2) Съответствие между планирани и реализирани дейности;
- 3) Спазване на първоначалния график на дейностите по проекта;
- 4) Спазване на съответствие между реализираните дейности, заложените цели и постигнатите резултати;
- 5) Спазване на правилата за добро управление и отчетност;
- 6) Спазване на паравилата за публичност и прозрачност;
- 7) За установяване на действителния напредък в дадена област;
- 8) регистрира и информира своевременно ръководния екип на проекта за евентуални рискове или ситуации, които биха попречили за изпълнение на проектните дейности;

В резултат на мониторинга, определеният служител, систематично изготвя и предоставя на изпълнителния директор периодични доклади относно изпълнението на договорите от страна на бенефициентите.

Основна функция на мониторинга е следене и измерване на заложените индикатори. При поставянето на целите и дефинирането на индикаторите трябва да бъдат зададени базови стойности към стартовия период, както и целеви стойности за постигането им.

Анализ на изпълнението и/или отклонението по основните индикатори - важно е той да съдържа опит за максимално точен и конкретен причинно-следствен анализ, както и най-вече изводи и препоръки за последващите управленски решения и действия.

АНАЛИЗ НА СЪБРАНАТА ИНФОРМАЦИЯ

Целта на анализа на събраната информация при извършване на мониторинг на изпълнението на проектите е да се получи обективна оценка на постигнатото. Изготвените доклади от експерта, осъществяващ мониторинг, се одобряват от изпълнителния директор. Изпълнителният директор извършва проверка на изготвените доклади за съответствието на изпълнението на сключените административни договори за БФП.

ОЦЕНКА НА РИСКА

При реализирането на мониторинга и оценката е възможно да възникнат пречки пред наблюдението, оценяването и събирането на данни. С цел преодоляване на пречките се извършва оценка на рисковете. Възможните рискове при набирането на данни, наблюдението и оценката са:

- 1) неспазване на доброволно поетите ангажименти за предоставяне на информация от страна на получателите на финансова помощ поради недостатъчна информираност;
- 2) опорочаване на проверките на място поради неясно разписани или неспазени процедурни изисквания;
- 3) липса на обективност при извършване на оценката.

Стъпки за преодоляване на рисковете са:

1. ясно и адекватно разписани работещи процедури;
2. спазване на заложените срокове;

3. мерки за повишаване информираността на бенефициентите;
4. привличане на активни членове на МИРГ за участие в процесите на мониторинг;
5. оценка и самооценка, при спазване на изискването за недопускане на конфликт на интереси;
6. екипна работа на служителите на МИРГ и взаимодействието между изпълнителния екип на МИРГ и останалите негови органи;
7. отговорността на работещите в МИРГ за спазване на изискванията на УО и сроковете по договора;
8. прозрачността и отвореността към получателите на финансова помощ, както и работата по оказване на подкрепа при тяхното кандидатстване и при изпълнението на финансираните проекти с цел получаване на необходимата информация за попълване на информационната база данни на МИРГ.

ХІІ. Популяризиране на стратегията на МИРГ – дейности по видимост, прозрачност и комуникация (дейности за популяризиране, комуникационна стратегия, канали за комуникация и др.).

С цел популяризиране на стратегията за ВОМР МИРГ Болярово – Елхово – Тополвград планира прилагането на комуникационната стратегия

Комуникационната стратегия включва комуникационни подходи с ключови послания, средства за комуникация, информиране, ангажиране и взаимодействие с целевите групи. Комуникационната стратегия цели да популяризира подкрепата на ЕФМДРА чрез ПМДРА 2021 – 2027 и в частност на целите и постиженията на Стратегията за ВОМР на МИРГ Болярово – Елхово - Тополовград - целите, обхвата и резултатите от изпълнението ѝ на територията на рибарската територия.

Мерките за информация и публичност в комуникационната стратегия на МИРГ Болярово – Елхово - Тополовград целят за **популяризиране** на Стратегията за ВОМР и включване на възможно най-голяма част от обществото в нейната реализация, като гарантират **прозрачност в процеса на управление**, което от своя страна ще **повиши доверието** в местното публично-частно партньорство в лицето на МИРГ Болярово – Елхово - Тополовград.

Обща цел: Изграждане и поддържане на високо обществено доверие към процесите по изпълнение и управление на СВОМР и активизиране на участието на заинтересованите страни (в процеса по предоставяне на средства по стратегията).

Специфични цели:

- Популяризиране на СВОМР като инструмент за местно развитие и подпомагане;
- Осигуряване на максимална публичност и прозрачност на процеса на управление и изпълнение на стратегията, както и на нейните резултати;
- Привличане на широк кръг потенциални бенефициенти и насърчаване на активното участие на всички заинтересовани страни в процеса на изпълнение на стратегията за ВОМР;
- Популяризиране на актуални възможности за кандидатстване и добри практики от изпълнени проекти; Повишаване информираността и компетентността на заинтересованите страни при изпълнение и управление на проектите и стратегията.

Комуникационната стратегия ще се изпълнява при спазването на следните основни принципи:

- Равнопоставеност – изпълнението на дейностите за информация, комуникация и публичност трябва да осигури равен достъп до информация както на всички заинтересовани страни, така и на местната общност като цяло.
- Навременност – всички мерки за информация и комуникация ще бъдат планирани, организирани и изпълнени с оглед своевременното задоволяване на идентифицираните нужди на целевите групи.
- Адаптивност – всички дейности ще бъдат съобразени със специфичните особености както на аудиторията за която са предназначени, така и чрез конкретния информационен канал, чрез който се изпълняват.
- Партньорство – всички дейности ще се изпълняват в открит диалог и партньорство с всички заинтересовани страни от територията на МИРГ, публичния сектор в лицето на общинските администрации, с неправителствените организации и сдружения и медии.

Целеви групи на комуникационната стратегия

- Потенциални бенефициенти по дейностите, планирани в стратегията на МИРГ – физически и юридически лица, осъществяващи дейност на територията;
- Бенефициенти – изпълняващи операции, финансирани в рамките на стратегията за ВОМР;
- Целеви групи на мерките от стратегията –заети лица; работодатели; младежи; ученици; деца; служители, заети в общинските администрации; безработни и неактивни лица; етнически малцинствени групи, включително роми; лица с увреждания и др.
- Широка общественост – местната общност - населението на територията на МИРГ.

Комуникационната стратегия на МИРГ Болярово – Елхово - Тополовград обхваща няколко основни етапа:

1. Въвеждаща информационна кампания. Посредством провеждането на масирана кампания, използваща различни комуникационни канали се цели популяризирането на одобрената стратегия за ВОМР – нейните цели, дейности и очаквани резултати сред местната общност, потенциалните бенефициенти и целевите групи. В резултат от нея се очаква постигането на информираност сред преобладаващата част от населението на територията и формиране на положителна обществена нагласа за предоставената финансова подкрепа на ЕФМДРА.

2. Дейности за популяризиране подготовката и изпълнението на проектите. Предвижда се провеждането на редица информационни събития – срещи, семинари, обучения и др. свързани както с подготовката на проектните предложения, така и с тяхното изпълнение и отчитане. Целта на дейностите е постигане на прозрачност при изпълнението на стратегията за бенефициентите и потенциалните бенефициенти, както и навременна и изчерпателна информация за кандидатстването по проекти, критерии за избор, срокове и допълнителни процедури. Освен това се очаква приобщаване на различни целеви групи за активно участие в дейностите по стратегията.

3. Публикации на интернет страницата на МИРГ Болярово – Елхово - Тополовград. На електронната страница на МИРГ ще се публикува всякаква актуална информация във връзка с изпълнението на стратегията за ВОМР и дейностите при реализацията ѝ, като ще се актуализира постоянно и при необходимост.

4. Дейности за популяризиране на изпълнението на стратегията за ВОМР - цели да популяризира подкрепата на ЕФМДРА чрез ПМДРА 2021 – 2027 и в частност на постиженията и резултатите от изпълнението на Стратегията за ВОМР на МИРГ Болярово – Елхово - Тополовград и представяне на добри практики.

Етапите на комуникационната стратегия ще се осъществяват посредством съвкупност от различни средства и комуникационни канали.

Изборът на комуникационни средства и дейности при изпълнението на комуникационната стратегия по различните етапи следва да се съобрази със:

- Спецификата на посланието – или посланията;
- Характеристиките на целевата група или подгрупа – като размер, комуникационни канали за достигане до нея;
- Възможните дейности и форми за осъществяване на комуникацията.

При комуникиране на послания, които засягат различни целеви групи, ще се използва интегриран комуникационен микс, който да гарантира ефективността на комуникацията, както като дейности и форми, така и като канали.

Основните комуникационни канали, които ще бъдат използвани при изпълнението на дейностите по информироване и публичност са следните:

- Местни медии - Електронни медии; Печатни медии; Онлайн медии;
- Директна комуникация (събития, информационни дни, семинари, обучения и др.);
- Външна реклама (рекламни табла, банери и др.).

Активното сътрудничество с медиите е допълнителна гаранция за прозрачност в процеса на изпълнение на стратегията и представлява допълнителен канал за получаване на обратна информация относно нуждите и очакванията на бенефициентите и местната общност.

Периодично ще се провеждат специализирани социологически проучвания, имащи за цел да дадат представа относно необходимостта от допълнителна информация за отделните целеви групи, както и предпочитания комуникационен канал за предаването ѝ, и по този начин дейностите по комуникация и публичност ще бъдат по-целенасочени и ефективни.

XIII. Съответствие на стратегията за WOMP с хоризонталните политики на ЕС по отношение на действията за гарантиране на равенство, приобщаване и недискриминация *(подробно описание как избраните видове дейности ще допринесат за постигането на хоризонталните принципи на ЕС (заложи в чл. 9 на Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета), вкл. задължителна референция към действия за прилагане и изпълнение на Хартата на основните права и на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания (КПХУ) в съответствие с Решение 2010/48/ЕО на Съвета)*

- **прилагане на принципа на равенство между половете;**

В съответствие със Закона за защита от дискриминация УС на МИРГ ще гарантира, че равнопоставеността между жените и мъжете и избягване на дискриминацията са взети предвид в етапите на програмиране, прилагане, наблюдение и оценка на СВОМР. Всички мерки от стратегията ще бъдат отворени за равнопоставено кандидатстване без оглед на пол, раса, етническа основа, религиозно убеждение или вяране, увреждания, възраст или полова ориентация. Всички приоритети и дейности по Стратегията за WOMP се основават на принципа на

равенство и отсъствие на дискриминация. Тези принципи ще бъдат спазвани през всички етапи от управлението и изпълнението на Стратегията, както е регламентирано в българското законодателство.

Недостига на инвестиции за обновяване на съществуващата инфраструктура и неадекватното качество на предлаганите услуги (спрямо градовете) е основният елемент, който продължава да разширява границите на развитие между селските и градските райони в България и който, освен това е пречка за създаването на равни възможности в социално-икономическото развитие на селските и рибарските райони. Тези фактори водят до влошаване на качеството на живот в тези райони и застрашава способността им да задържат населението и да привличат инвестиции, което ги поставя в социално-икономически спад. В тази връзка изпълнението на Стратегията за ВОМР с предвидените дейности ще допринесе за намаляване на различията между жителите на трите общини и тези в по-големите градове.

- **създаване на условия за превенция на дискриминацията;**

Общо за всички мерки ще се спазва изискването за проекти, осигуряващи недопускане на дискриминация и приобщаване на уязвими общности (в т.ч. роми), при които е налице концентрация на проблеми, създаващи риск от бедност, социално изключване и маргинализация. УС на МИРГ ще осигури предотвратяването на всякакъв вид дискриминация, особено при изпълнението на административните процедури, достъпа до информация и участие в дейностите, организирани от МИРГ. Ще насърчава физическата и комуникационна достъпност на хората в неравностойно положение (хора с увреждания, етнически малцинства, дълготрайно безработни, младежи и хора, хора живеещи в изолация или трудно достъпни места и т.н.).

XIV. Допълняемост и съгласуваност на стратегията за ВОМР с местни и регионални планове за териториално развитие.

Допълняемост и съгласуваност на Стратегията за ВОМР на МИРГ Болярово – Елхово – Тополовград:

СВОМР осигурява допълняемост и синергия с ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА БОЛЯРОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2027 г., като допринася за постигането на следните стратегически цели и приоритети:

Стратегическа цел 1: Засилване конкурентоспособността на икономиката на община Болярово на основата на местната идентичност, потенциали за развитие и включване в цикли на кръгова икономика

- Приоритет 1.1. Насърчаване на предприемачески инициативи в община Болярово:
 - Мярка 1.1.1. Подкрепа на предприемачески инициативи на територията на община Болярово
- Приоритет 1.2. Получаване на добавена стойност от специфични за община Болярово икономически дейности, включени в цикли на кръговата икономика
 - Мярка 1.2.1. Подкрепа реализацията на проекти за развитие на различни традиционни и алтернативни форми на туризъм
 - Мярка 1.2.2. Подкрепа на дейности за опазване, развитие и популяризиране на културното наследство

Стратегическа цел 3: Повишаване качеството на жизнената среда посредством подобряване параметрите на техническата инфраструктура и съхраняване елементите на околната среда

- **Приоритет 3.1. Подобряване параметрите на техническата инфраструктура и зелената система в населените места от общината**
 - Мярка 3.1.3. Подкрепа на дейности за подобряване на цифровата свързаност
 - Мярка 3.1.4. Подкрепа на дейности за повишаване на енергийната ефективност и производство на енергия от ВЕИ
 - Мярка 3.1.5. Реализация на проекти и дейности за подобряване възможностите за спорт и отдых на територията на общината
- **Приоритет 3.2. Съхраняване елементите на околната среда**
 - Мярка 3.2.1. Подкрепа на проекти за опазване елементите на околната среда – води, въздух, почви и биоразнообразие

Стратегическа цел 4: Участие в инициативи за териториално сближаване и сътрудничество

- Мярка 4.1.1. Подкрепа реализацията на проекти и дейности за териториално сътрудничество в областта на приоритетни икономически дейности, характерни за граничните региони

СВОМР осигурява допълняемост и синергия с ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ЕЛХОВО ЗА ПЕРИОДА 2021-2027 г., като допринася за постигането на следните стратегически цели и приоритети:

Стратегическа цел 1 : Икономическо развитие и свързаност

Стратегическа цел 2 : Териториално развитие и свързаност

- **Приоритет 1. Развитие и подкрепа за въвеждане на иновации и съвременни технологии – Мерки:**
 - 1. Насърчаване на техническото обновяване и иновациите
 - 2. Създаване на възможности за привличане на инвестиции и предприемачество
 - 3. Развитие, подпомагане и възможности за публично - частните и междусекторни партньорства
- **Приоритет 2. Повишаване ефективността на бизнеса и селското стопанство - Мерки**
 - 1. Развитие на местния потенциал на туризъм и културно наследство
- **Приоритет 3. Развитие и модернизация на техническата и благоустройствена инфраструктура и опазване на околната среда - мерки**
 - 3. Благоустрояване на градската среда и на публични пространства
 - 4. Подобряване на енергийната ефективност и използване на възобновяеми източници на енергия
 - 6. Възстановяване и съхранение на околната среда
- **Приоритет 4. Интегрирано развитие и сътрудничество - Мерки**
 - 1. Създаване на нови и развитие на съществуващи трансгранични и междурегионални партньорства
 - 2. Създаване на съпътстващи партньорства между общините
- **Приоритет 5. Подобряване на образователната, здравна, социална, културна и спортна инфраструктура и инвестиции в човешки капитал**
 - 1. Подобряване състоянието и модернизация на образователна, здравна, социална, културна и спортната инфраструктура и достъпа до техните услуги

СВОМР осигурява допълняемост и синергия с ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ТОПОЛОВГРАД ЗА ПЕРИОДА 2021-2027 г., като допринася за постигането на следните стратегически цели и приоритети:

- СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 1: Ускорено икономическо развитие, привличане на инвестиции, иновации и нови технологии за повишаване на конкурентоспособността.
- СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 2: Демографски подем, насърчаване на образованието, социалното включване, духовно развитие, съхранени традиции и културно наследство.
- СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ 3: Интегрирано териториално развитие и намаляване на неравенствата, чрез комплексно подобряване на транспортната и цифрова свързаност и достъпност, обновяване на инфраструктурите, енергийна ефективност и опазване на околната среда.

И за постигане на ключови приоритети на ПИРО на община Тополовград 2021-2027 г.:

- **Приоритет 1** – Засилване на конкурентните позиции на общината, устойчив, иновативен и интелигентен икономически растеж, базиран на местните ресурси, подобряване на бизнес средата и стимулиране на предприемачеството.
 - Мярка 1.1. Стимулиране на предприемачеството, инвестициите и иновациите
 - Мярка 1.2. Развитие на модерно, устойчиво и диверсифицирано селско стопанство
 - Мярка 1.4. Развитие на туризма като индустрия, базирана на специфичните местни ресурси, природни и културни забележителности
- **Приоритет 2** - Насърчаване на зелени и сини инвестиции, кръгова икономика, чиста околна среда, приспособяване към изменението на климата, превенция и управление на риска.
 - Мярка 2.1. Насърчаване на мерките за енергийна ефективност и намаляване на емисиите парникови газове
 - Мярка 2.2. Насърчаване на прехода към кръгова икономика
 - Мярка 2.3. Опазване на околната среда и борба с климатичните промени
- **Приоритет 3** – Демографски подем, добро образование, професионално развитие и нови знания за успешна реализация, заетост и по-висок жизнен стандарт.
 - Мярка 3.3. Подобряване на условията за спорт и развитие на младежки дейности
 - Мярка 3.4. Създаване на разнообразни и гъвкави възможности за професионална реализация, подобряване на заетостта и квалификацията на работната сила
- **Приоритет 5** – Достъпност и свързаност, чрез подобряване на инфраструктурата, мобилността, телекомуникациите, цифровизация и интегрирано развитие на всички видове територии.
 - Мярка 5.5. Интегрирано териториално развитие и подобряване на жизнената среда
 - Мярка 5.3. Развитие на енергийната инфраструктура и ВЕИ

Стратегията за ВОМР на МИРГ Болярово – Елхово – Тополовград допринася, съответства и е в синергия с плановите документи на територията ѝ.

i Сектори, които са включени в „устойчивата синя икономика“:

- Аквакултури: отглеждането на риба, миди и водни растения в морето или във вътрешните води
- Риболов (дълбоководен риболов/риболов с парагати),

-
- Възобновяема енергия (син въглерод): производство на чисто електричество от офшорна вятърна енергия, биогорива, градиенти на соленост, вълни и приливи и др.
 - Пристанищна дейност
 - Дейности за опазване на морските екосистеми (с постоянен характер)
 - Морска биотехнология, изследвания и развитие (с постоянен характер)
 - Биопроспекция: систематично и организирано търсене на полезни продукти, получени от биоресурси, включително растения, микроорганизми, животни и т.н., които могат да бъдат доразвити за комерсиализация и общи ползи за обществото
 - Морски превоз
 - Туризм (крайбрежен, морски туризм)